TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU ŞI TOVARĂŞA ELENA CEAUŞESCU AU PLECAT IERI LA BELGRAD

Ieri dimineaţă tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, a plecat într-o vizită oficială de prietenie, la invitaţia preşedintelui Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, tovarăşul Ţvietin Miatovici, şi a preşedintelui Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comuniştilor din Iugoslavia, tovarăşul Lazar Moisov. Vizita conducătorului partidului şi statului nostru în R.S.F. Iugoslavia se înscrie pe linia tradiţionalelor relaţii frăţeşti de prietenie şi colaborare fructuoasă dintre partidele, ţările şi popoarele noastre şi va aduce, fără îndoială, o contribuţie de seamă la întărirea acestor relaţii.

paginile 13—20

Patriot şi revoluţionar român, martir şi erou universal

HOREA

(Ediţie specială consacrată împlinirii a 250 de ani de la naşterea marelui conducător al luptelor pentru dreptate şi libertate din 1784)

43

ANUL XXIX (1324)
23 OCTOMBRIE 1980

flacara

Săptămînal editat de Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste

Vis

am visat o pădure în marş
pe asfalturi fierbinţi

o pădure de foioase şi conifere
cu galerii nesfîrşite de păsări
invadase oraşul

un fagus silvatica
îşi rezema coatele de Intercontinental
păsările dirijau autobuzele, troleibuzele,
taximetrele şi furgonetele
către linia de centură

sămînţa plopilor piramidali
începuse să rodească
în răsuflarea oamenilor
pe umerii statuilor de bronz
între vorbe
pe toate scările de marmură şi neon
pe fumul ţevilor de eşapament
în părul despletit al fetelor

din cinematografe ieşeau
păduri tinere de mesteceni

alimentarele erau pline
de fructe sălbatice
şi ouă de dropii

pe bulevard
pinii
înălţau un castel de cetini
pe coloane dorice
în mijlocul pieţii
stejarii
ridicau un monument
cît un anotimp ploios
fără umbră
totul era accesibil
în aerul îmbătător al conifere lor
iar pe covoarele fermecate
ale poienelor plutitoare
iepurii albi
făceau tumbe

COMAN ŞOVA

(Din excelentul volum Poeme asupra căruia vom reveni într-un număr viitor)

Democraţia militantă

Dincolo de obiectivele cu caracter strict economic — analiza stadiului îndeplinirii planului pe 1980 şi, implicit, a întregului cincinal care se încheie în acest an, urmată de expunerea orientărilor calitativ noi ale Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1981 —, cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie a.c. ne-a relevat, într-o expresie concentrată şi elocventă, stadiul superior atins în patria noastră în domeniul dezvoltării economice şi în creşterea continuă a nivelului de trai al poporului, într-o etapă caracterizată prin succese în toate domeniile de activitate socială. Şi din acest punct de vedere, cîteva date îşi dezvăluie o semnificaţie aparte, tonică prin consecinţele ei în viaţa de zi cu zi a oamenilor ţării : în perioada 1976—1980, retribuţia reală a crescut cu circa 30 la sută, faţă de 20 la sută cît se anticipase ; circa 800 000 apartamente construite din fondurile statului şi peste 250 000 locuri în cămine de nefamilişti au îmbunătăţit în mod substanţial condiţiile de locuit ale populaţiei ; au sporit în procente diverse, dar toate remarcabile ca pondere, consumurile de carne, lapte, zahăr, legume, fructe, ţesături, încălţăminte şi bunuri de folosinţă îndelungată ; în sfîrşit, în ce priveşte caloriile consumate pe locuitor, România se numără astăzi printre primele 10 ţări din lume. „Toate aceste realizări în domeniul creşterii bunăstării poporului — sublinia secretarul general al partidului, preşedintele României socialiste — demonstrează cu putere că tot ceea ce realizăm în patria noastră este destinat dezvoltării generale a ţării, ridicării continue a bunăstării materiale şi spirituale a poporului, că aceasta constituie ţelul suprem al politicii partidului nostru comunist, esenţa societăţii socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România".

(Continuare în pagina 7)

MIHAI PELIN

Depinde de noi

Construim din temelii o ţară. Drumul e lung şi lupta e grea. Toate energiile creatoare trebuie asociate, aşa cum ne-o cere partidul, aşa cum în mod strălucit ne-o arată cîrmaciul şi strategul revoluţiei şi liniştii noastre, preşedintele Nicolae Ceauşescu, pentru binele obştesc. Copiii de mîine vor găsi ţara la locul ei, dacă generaţiile de astăzi îi vor aşeza valorile în ordinea şi în strălucirea firească. Nimic nu ni s-a părut, ca intelectuali, mai demn de a ne face luptătorii, militanţii, partizanii unei cauze, decît lupta pentru afirmarea noului într-o societate şi într-o ţară care au nevoie, ca de aer proaspăt, de valori proprii, de produse merituoase, de idei fertile, de pîine pe măsura nevoilor şi de dreptate şi de stabilitate. Lupta pentru afirmarea noului este, aşa cum ne-a deschis tuturor muntea tovarăşul Ceauşescu, lupta pentru afirmarea însăşi a României. Pieptiş, prin dificultăţi, în luptă cu vechiul, neconstrînşi de nici o prejudecată, dispuşi la sacrificii şi pregătiţi de victorie, să fim alături de nou pentru a putea ajunge din urmă ţările dezvoltate ale lumii, pentru a umple marile goluri lăsate ori de cei ce ne-au furat din afară, ori de cei ce ne-au guvernat prost dinăuntru. Aur de-al nostru a fost încorporat şi organizat nedrept, dar măiestrit, în coroanele diverselor supremaţii. Cîte străluciri ale lumii de azi nu-şi au originea în noroaiele în care au fost lăsate oraşele şi satele României. Mizeria în care au trăit moţii şi mocanii Apusenilor, mizerie pe care nimeni, niciodată, n-o va putea deconta în numele nici unui ideal estetic, a fost un minus istoric din care s-a hrănit plusul ticălos al unei împărăţii înşelătoare. Dumnezeu a fost mereu plecat în altă parte cînd am avut noi nevoie de el. Petrol ni s-a furat şi trenuri şi corăbii cu grîu, şi de toate prea îndelungat.

Dar acum, în zilele noastre, s-a terminat cu orice înstrăinare a avuţiei naţionale. Acum — construim. Acum, în fiecare clipă sau niciodată. Acum, în fiecare dimineaţă de muncă a muncitorilor, ţăranilor şi cărturarilor români. Acum, în fiecare pasionantă etapă a luptei pentru industrializare, pentru o agricultură modernă, pentru o cultură şi o ştiinţă independente în spirit şi fertile în aplicare. Acum, în fiecare secundă a mult prea scurtei noastre vieţi, a cumplit de scurtei noastre vieţi, a revoltător de scurtei noastre vieţi. Acum, cînd sînt şi destule realizări şi destule probleme şi destule dificultăţi de învins. Acum, cînd ard benzinăriile pămîntului incendiate de războaie şi pe planetă sînt atîţia bolnavi incurabili. Acum, cînd cetăţenii români, fie că sînt români, fie că sînt maghiari, fie că sînt germani, fie că sînt sîrbi, fie că sînt ucrainieni, fie că sînt evrei, greci, reprezintă egal România unită şi suverană. Acum, în fiecare domeniu de activitate, noi trebuie să facem totul.

Nici o pretenţie a nici unuia dintre noi nu poate depăşi astăzi munca sa. Nu putem cere mai mult decît producem. Nu putem cumpăra din străinătate dacă nu vindem pe măsură în străinătate. Noul mecanism economico-financiar este impulsul pentru o fază superioară a eticii, a noului mecanism moral. Cu oameni care gîndesc că ţara poate da fără ca ei să-i dea, cu oameni care cred că independenţa economică a României e o modă, şi cu oameni care acţionează risipitor şi delăsător cu bunurile obştii nu se poate instala în toate etajele şi ramificaţiile economice şi sociale noul mecanism. De aceea ne cere tovarăşul Nicolae Ceauşescu spirit revoluţionar. Pentru că, pînă la urmă, noul mecanism economico-financiar nu este doar o problemă economică sau doar o problemă socială. Ci este şi mai ales trebuie să fie grava noastră problemă intimă a fiecăruia. Se întîmplă ca un cetăţean să meargă la un magazin să-şi cumpere un televizor şi să fie nemulţumit de calitatea unuia dintre reperele acelui televizor. Dovedind o sporită şi justificată exigenţă faţă de produsele muncii celorlalţi, el îşi menţine o ştachetă scăzută faţă de produsele propriei sale munci. El nu face la el la slujbă totul, dar pretinde tuturor să facă totul. Cîţi se plîng de faptul că nu e brînză telemea în Piaţa Matache sînt puţini în raport cu cei care umblă ca părinţi din uşă-n uşă de minister sau de redacţie ca să obţină negaţii pentru fiii lor, să nu se ducă eventual

(Continuare în pagina 9)

ADRIAN PAUNESCU

Paul Anghel

Eu unul şi toţi colegii şi prietenii mei milităm pentru o universalitate care să implice globalitatea valorilor produse de celelalte culturi ale lumii, mai ales de culturile ignorate, nu din vina lor, ci datorită unor blestemate condiţii istorice. (pag. 23)

Paul Everac

Scriitorul este pînă la un punct deputatul moral — şi uneori social — al unor mari mase de oameni, cu vieţile şi devenirile lor şi se socoteşte îndreptăţit să ia cuvîntul în toate problemele atingătoare de evoluţia noastră socială. (pag. 22)

Lucrările Sesiunii Marii Adunări Naționale

• Înaltul for legislativ a votat legi de o deosebită importanță pentru progresul economic al țării, pentru perfecționarea democrației noastre socialiste •

După Plenara Comitetului Central al Partidului din 14—15 octombrie 1980, viața politică internă a țării din săptămîna care a trecut a fost marcată de un alt eveniment deosebit, cu semnificații majore pentru noi — lucrările sesiunii a doua a celei de a opta legislaturi a Marii Adunări Naționale. Sesiune în cadrul căreia înaltul for legislativ a dezbătut, în lumina hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R., a orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, proiecte de legi de o importanță deosebită, fundamentală, pentru dezvoltarea economico-socială, pentru lărgirea și perfecționarea în continuare a democrației noastre, pentru statornicirea în întreaga viață a țării a normelor eticii și echității socialiste, a unui climat de convietuire socială bazat pe dreptate și egalitate, pe un înalt umanism revoluționar.

În comentariul de față ne vom opri succint la legile adoptate, marcînd esența acestora, liniile de forță ce demonstrează înalta preocupare a partidului și statului nostru pentru dezvoltarea și perfecționarea, în fiecare etapă, a societății noastre socialiste în ansamblu.

S-a dezbătut și s-a votat **Legea pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1981.** Citit și studiat în toate conexiunile lui, remarcăm că întreaga construcție a planului are în vedere concentrarea atenției generale în direcțiile care asigură creșterea mai accentuată a eficienței economice, a rentabilității tuturor ramurilor și unităților, accentuarea factorilor intensivi ai creșterii economice. Elaborat sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care a examinat în mai multe rînduri propunerile de plan, orientînd activitatea de fundamentare a acestora în consens cu interesele majore ale țării în această etapă, planul pe 1981 asigură dezvoltarea dinamică și echilibrată a economiei naționale. Să observăm, în consens, ritmurile de creștere. Ele au menirea să continue și să asigure înscrierea pe o treaptă superioară a politicii de industrializare a țării, această constantă a strategiei partidului nostru. Deși pentru anul viitor sînt prevăzute ritmuri mai ponderate de dezvoltare a industriei față de 1980, pentru a se crea posibilitatea consolidării realizărilor actualului cincinal, România se va menține totuși, și în 1981, printre țările cu cea mai dinamică economie din lume. Producția netă industrială prevăzută, de peste 330 miliarde lei, va fi cu 8,1 la sută mai mare decît în 1980, urmînd să se realizeze în condițiile intensificării procesului de modernizare a tuturor ramurilor de producție. Subramurile producătoare de bază — metalurgia, construcțiile de mașini, chimia — precum și industria ușoară se vor dezvolta într-un ritm superior mediei pe ramură. Totodată, se va dezvolta prioritar domeniile purtătoare ale tehnicii de vîrf — echipamente de electronică industrială și profesională, mijloace ale tehnicii de calcul electronice, mijloace de automatizare, instalații tehnologice de înaltă tehnicitate. În absolut toate prevederile de plan se disting net opțiunile prioritare ale etapei de față menite să asigure modernizarea totală și rentabilizarea maximă a economiei românești, noua ei calitate. În dezvoltarea energeticii, fără de care nu se poate rezolva nici o altă sarcină a economiei, legea planului stabilește continuarea cu fermitate a acțiunilor de economisire a energiei în toate sectoarele. În timp ce energia electrică distribuită va spori, în 1981, cu 4 la sută, consumul de energie primară va fi cu 620 de mii tone combustibil convențional mai mic decît în 1980, producția de energie electrică urmînd să crească pe seama folosirii cărbunilor în centralele termice, utilizării la maximum a centralelor hidroelectrice și trecerea la utilizarea surselor noi și neconvenționale. Urmărind parametrii calității, eficienței și rentabilității, toate sectoarele de activitate sînt echilibrat dimensionate și în plan teritorial. Și au menirea să asigure creșterile prevăzute pentru venitul național cu 7 la sută față de nivelul lui 1980, a produsului social cu 6,1 la sută și a fondului de retribuire a oamenilor muncii, pentru toate capitolele nivelului nostru de trai. Din indicația secretarului general al partidului au fost sporite propunerile inițiale cu 10 miliarde lei la livrările de bunuri de consum pentru fondul pieței, cu 500 milioane lei prestările de servicii și cu 5 000 apartamente, încă o expresie elocventă a concepției sale strategice, a aportului său determinant în soluționarea problemelor complexe pe care, în mod firesc, le ridică dezvoltarea economică socială a țării, satisfacerea nevoilor materiale și spirituale ale oamenilor muncii în corelație directă cu însăși evoluția societății noastre.

S-a dezbătut și s-a aprobat **Legea cu privire la dezvoltarea industriei mici.** În cuvîntul lor, deputații au subliniat că această nouă lege se înscrie în ansamblul preocupărilor majore ale conducerii partidului și statului nostru de perfecționare a reglementărilor tuturor laturilor vieții economice și sociale. Elaborat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, proiectul devenit lege accentuează locul și rolul industriei mici în ansamblul sistemului economic al țării, care, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie substanțial dezvoltat pentru a-și aduce contribuția la creșterea mai rapidă a venitului național, a avuției generale a patriei, a bunăstării generale a patriei.

Ca și în dezbaterea acestor două importante proiecte de legi ce vizează sfera bazei tehnico-materiale a societății noastre socialiste, aplicarea concretă a direcțiilor stabilite la Congresul al XII-lea, aleșii poporului, deputații în cel mai înalt for legislativ al țării, s-au implicat cu responsabilitate civică și partinică în adoptarea celorlalte acte normative menite să ducă la perfecționarea în continuare a democrației noastre și să statornicească cu adevărat, în întreaga noastră viață, normele eticii și echității socialiste.

Înainte de a fi dezbătute în cadrul Sesiunii Marii Adunări Naționale, proiectele de legi au fost supuse dezbaterii publice. În plenul lucrărilor forului legislativ, membri ai guvernului care au prezentat expunerile la proiectele de legi, precum și deputații care au prezentat raportul comisiilor permanente ale Marii Adunări Naționale, au dat răspuns cu privire la propunerile făcute de cetățeni care au fost reținute, reformulîndu-se capitole și aliniate din respectivele proiecte, și care nu au putut fi reținute și pentru ce motive. Un mod de lucru profund democratic, un dialog deschis cu reprezentanții poporului, cu poporul însuși. Au fost astfel adoptate Legea pentru modificarea Legii nr. 57/1968 de organizare și funcționare a consiliilor populare ; Legea privind obligația cadrelor de conducere din activitatea economico-socială și a altor activiști de partid și de stat de a declara bunurile de valoare proprietate personală ; Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 4/1973 privind dezvoltarea construcției de locuințe, vînzarea de locuințe din fondul de stat către populație și construirea de case de odihnă proprietate personală ; Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași : Legea privind organizarea excursiilor cu turiști români în străinătate.

GHERGHINA ADAM ■

Preocupare constantă pentru înzestrarea agriculturii cu mașini și utilaje perfecționate

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

a examinat felul cum se aplică programul de modernizare a mașinilor agricole

Preocuparea statornică a conducerii partidului pentru dezvoltarea și modernizarea agriculturii noastre, pentru înfăptuirea cu succes a programului de înflorire multilaterală a patriei, de ridicare continuă a nivelului material și spiritual al poporului s-a oglindit și în indicațiile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, le-a dat în timpul vizitei de lucru la I.A.S. Afumați din noiembrie 1979, în timpul întîlnirilor din 1980 cu specialiștii din cercetare și proiectare și din întreprinderi constructoare de mașini agricole. Aceste recomandări și indicații se refereau la programul de tipizare și modernizare a tractoarelor și a celorlalte mașini agricole, la creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor agricole, la perfecționarea sistemei de mașini destinate agriculturii țării. Pentru a examina modul cum sînt transpuse în viață aceste indicații, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o vizită în comuna Gîrbovi, județul Ilfov.

În raza acestei comune, pe un teren special amenajat, t o v a r ă ș u l u i Nicolae Ceaușescu i-au fost prezentate mai multe tipuri de combine pentru recoltat porumbul, de mașini pentru prelucrarea solului și de alte mașini agricole, perfecționate ca urmare a recomandărilor și indicațiilor secretarului general al partidului : combina de recoltat porumb cu agregat pe patru rînduri, combina de recoltat porumb în boabe, pe șase rînduri, combina de recoltat porumb cu agregat pe opt rînduri, tractorul de 80 CP pe șenile, pentru lucrările în pantă, sistema de mașini pentru acest gen de lucrări, pluguri reversibile, grape cu discuri, mașina combinată pentru prelucrarea solului și însămînțarea pajiștilor, diferite tipuri de cositoare și remorci.

Apreciind eforturile specialiștilor, ale tuturor oamenilor muncii din sectoarele de concepție și producție consacrate realizării utilajelor prezentate, t o v a r ă ș u l Nicolae Ceaușescu a cerut să se intensifice eforturile pentru perfecționarea continuă a mașinilor și utilajelor destinate agriculturii. Secretarul general al partidului, președintele republicii a reamintit importanța pe care o capătă în momentul de față urgentarea definitivării soluțiilor constructive, încheierea probelor, a experimentărilor și introducerea în fabricație a noilor tipuri de utilaje de mare randament. Conducătorul partidului și statului nostru a subliniat că trebuie să se facă totul pentru ca începînd chiar de anul viitor pe ogoarele țării să lucreze variante modernizate ale combinelor de recoltat porumb. Trebuie să ajungem în situația de a încheia recoltarea grîului în 8—10 zile, a orzului în 4 zile, a porumbului în 30 de zile, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, precizînd că acest lucru va deveni posibil prin înfăptuirea întocmai a programului stabilit de dotare a agriculturii cu utilaje perfecționate.

Specialiștilor din domeniul proiectării, construcției și exploatării mașinilor agricole, tuturor oamenilor muncii din aceste sectoare li s-a cerut să-și intensifice eforturile pentru ca toate mașinile agricole pe care le realizează industria noastră să prezinte caracteristici tehnico-funcționale optime, să înglobeze o cantitate minimă de metal. Participanții la acest dialog au urmărit cu mare atenție observațiile și indicațiile formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, asigurîndu-l pe secretarul general al partidului că oamenii muncii din sectoarele de activitate din care fac parte vor acționa fără preget, cu hotărîre, pentru transpunerea în viață a tuturor recomandărilor ce le-au fost făcute, că vor depune toate eforturile pentru modernizarea agriculturii, pentru dezvoltarea economico-socială a patriei.

ION CODRU ■

O nouă contribuție la întărirea prieteniei și dezvoltarea colaborării frățești româno-bulgare

Repetate an de an, găzduite pe pămîntul României sau Bulgariei, întîlnirile dintre conducătorii de partid și de stat ai celor două țări au devenit tradiționale. Pe această linie se înscrie și recenta vizită efectuată în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, de tovarășul Todor Jivkov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria.

Vizita înaltului oaspete bulgar a prilejuit, ca de fiecare dată cînd au avut loc întîlniri între cei doi conducători de partid și de stat, un fructuos dialog. În cadrul convorbirilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat satisfacția pentru noua întîlnire româno-bulgară la nivel înalt și și-a manifestat convingerea că ea va contribui la dezvoltarea și mai puternică a relațiilor tradiționale de prietenie și colaborare dintre partidele, țările și popoarele noastre. La rîndul său, tovarășul Todor Jivkov a mulțumit cu căldură pentru invitația de a vizita România, exprimîndu-și încrederea că înțelegerile care vor fi convenite cu acest prilej vor reprezenta o nouă contribuție la diversificarea și aprofundarea prieteniei și conlucrării multilaterale româno-bulgare. Cei doi conducători de partid și de stat au procedat la o informare reciprocă cu privire la activitatea ce se desfășoară în cele două țări în domeniul construcției socialiste, relevînd succesele obținute în îndeplinirea planurilor cincinale 1976—1980 în România și Bulgaria, precum și în legătură cu trecerea la înfăptuirea în cele mai bune condiții a viitoarelor planuri economice pe perioada 1981—1985.

În cadrul convorbirilor, o atenție deosebită a fost acordată perspectivelor dezvoltării colaborării româno-bulgare. De ambele părți s-a apreciat că există încă largi posibilități pentru intensificarea și diversificarea colaborării și cooperării româno-bulgare, în special în ramurile de bază ale economiilor celor două țări, cum sînt construcțiile de mașini, chimia, cercetarea științifică, agricultura. În acest context, au fost examinate noi domenii și forme superioare de colaborare dintre țările noastre. Legat de aceasta, s-a relevat că marile obiective industriale care se construiesc cu eforturi comune, și anume Întreprinderea de utilaje și mașini grele Giurgiu-Ruse, Complexul hidrotehnic Tr. Măgurele-Nicopole, constituie o mărturie a cooperării pe plan superior dintre România și Bulgaria.

Subliniindu-se că documentele semnate și hotărîrile privind dezvoltarea și aprofundarea colaborării economice și tehnico-științifice luate în cursul vizitei oficiale de prietenie a delegației de partid și de stat a Republicii Populare Bulgaria, efectuate în iunie 1980, se îndeplinesc cu succes, au fost convenite noi înțelegeri și s-au prevăzut o serie de acțiuni care vor contribui la ridicarea la un nivel superior a colaborării economice și tehnico-științifice dintre cele două țări, la extinderea și perfecționarea ei în continuare.

Întîlnirea dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov a prilejuit și abordarea unor probleme actuale ale situației internaționale și mișcării comuniste și muncitorești internaționale. După cum se menționează în Comunicatul oficial, cei doi conducători de partid și de stat au acordat o importanță deosebită politicii de destindere și au reafirmat hotărîrea României și Bulgariei de a acționa în continuare pentru însănătoșirea climatului politic în lume, pentru reluarea și continuarea politicii de destindere, pace și colaborare, pentru soluționarea pe cale politică, prin tratative, a tuturor conflictelor dintre state, a tuturor problemelor litigioase din diferite zone ale lumii, în interesul general al păcii, progresului și independenței. Examinînd situația din Europa, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au evidențiat necesitatea intensificării eforturilor pentru buna pregătire a reuniunii de la Madrid, care să se încheie cu rezultate pozitive în direcția transpunerii în viață a prevederilor Actului final de la Helsinki cu privire la securitatea și cooperarea pe continentul nostru și care să stabilească convocarea unei conferințe europene în problemele dezarmării și dezangajării militare a continentului.

În cursul întrevederii s-a subliniat că România și Bulgaria consideră că trebuie să se facă totul pentru încetarea conflictului și a ostilităților militare dintre Iran și Irak, pentru soluționarea pe calea tratativelor a problemelor dintre aceste state, în spiritul înțelegerii și respectului reciproc.

A fost reafirmată, de asemenea, hotărîrea României și Bulgariei de a-și extinde și în viitor relațiile multilaterale cu toate țările balcanice, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, bunei vecinătăți și a colaborării reciproc avantajoase, ceea ce corespunde intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în lume. În același timp, s-a reafirmat voința României și Bulgariei de a întări colaborarea și solidaritatea cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, în lupta împotriva imperialismului și neocolonialismului, pentru înfăptuirea idealurilor de libertate, pace, independență și progres ale tuturor popoarelor.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au fost oaspeții Întreprinderii de construcții de mașini și utilaje grele Giurgiu, parte a întreprinderii comune româno-bulgare de construcții de mașini și utilaje grele Giurgiu-Ruse, rod al inițiativei celor doi conducători de partid și de stat. După vizitarea diferitelor secții ale întreprinderii, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au evidențiat rezultatele bune obținute de întreprinderea comună româno-bulgară Giurgiu-Ruse și au felicitat călduros pe muncitori și specialiști pentru realizările lor, urîndu-le să obțină cît mai multe mașini și utilaje pe cele două maluri ale Dunării, spre binele popoarelor prietene român și bulgar. A fost vizitat, de asemenea, Combinatul chimic din Giurgiu, tînără unitate industrială, care ilustrează, alături de alte unități industriale, puternica dezvoltare economică a orașului, ca rezultat al politicii partidului de amplasare rațională, armonioasă a forțelor de producție pe tot cuprinsul țării.

Pe întreg parcursul vizitei, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au fost întîmpinați cu calde manifestări de stimă și prețuire, oamenii muncii ovaționînd îndelung pe cei doi conducători de partid și de stat, scandînd numele lor, aclamînd îndelung pentru prietenia trainică româno-bulgară.

Ca și celelalte întrevederi româno-bulgare la nivel înalt, recenta întîlnire dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov constituie o contribuție de seamă la întărirea prieteniei și la dezvoltarea multilaterală a colaborării frățești dintre partidele, statele și popoarele noastre, pe baza deplinei egalități în drepturi, a respectului și încrederii reciproce, determinînd adîncirea conlucrării româno-bulgare, în interesul construcției socialismului în cele două țări, al cauzei păcii și securității internaționale.

ION D. GOIA

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Cu două zile în urmă, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a desfășurat ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Cu acest prilej s-a hotărît ca „Ziua recoltei" să aibă loc, anul acesta, la 26 octombrie și să se sărbătorească prin muncă, organelor și organizațiilor de partid, consiliilor populare, unităților agricole de stat și cooperatiste revenindu-le îndatorirea de a acționa cu fermitate pentru terminarea în condiții optime, a lucrărilor de sezon, condiție de o deosebită importanță în îndeplinirea prevederilor generale ale planului de dezvoltare economico-socială a țării în anul viitor, al bunei aprovizionări a populației și industriei, al îndeplinirii Programului partidului de ridicare a nivelului de trai al întregului popor.

În cadrul ședinței de marți 21 octombrie, Comitetul Politic Executiv a analizat, de asemenea, mandatul delegației române care urmează să participe la ședința a 35-a a sesiunii C.A.E.R. Au fost date indicații ca delegația să acționeze în spiritul dezvoltării colaborării între țările membre ale acestei organizații în vederea satisfacerii necesităților lor de materii prime și energie, pentru dezvoltarea cooperării și specializării în producție între țările membre ale C.A.E.R. Întemeindu-și colaborarea pe principiile egalității în drepturi, avantajului reciproc și intrajutorării tovărășești — se arată în comunicat — țările noastre vor valorifica mai deplin avantajele și superioritatea economiei socialiste, contribuind la afirmarea relațiilor de tip nou, la creșterea forței și prestigiului socialismului pe plan mondial. Comitetul Politic Executiv a indicat, totodată, să se extindă în continuare relațiile economice cu celelalte țări socialiste, cu toate statele lumii, să se intensifice participarea României la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori, factori de o deosebită importanță în accelerarea progresului economic, tehnic și științific al țării noastre.

În cadrul aceleiași ședințe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita de prietenie efectuată în țara noastră de tovarășul Todor Jivkov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria.

Aprobînd și dînd o deosebită apreciere rezultatelor noului dialog româno-bulgar la nivel înalt, dialog ce continuă seria tradiționalelor întîlniri prietenești dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov — Comitetul Politic Executiv a apreciat, între altele, că raporturile de colaborare și cooperare pe multiple planuri dintre România și Bulgaria, clădite pe temelia trainică a prieteniei, stimei și respectului reciproc dintre partidele, țările și popoarele noastre, constituie un exemplu de relații între două țări socialiste vecine, care, umăr la umăr, construiesc cu succes noua orînduire socială.

Comitetul Politic Executiv a subliniat, de asemenea, importanța deosebită a schimburilor de păreri dintre cei doi conducători de partid și de stat în probleme actuale ale situației internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești, voința României și Bulgariei de a acționa neabătut pentru reluarea și continuarea politicii de destindere, securitate și pace, pentru înregistrarea unui progres real în domeniul dezarmării, pentru lichidarea decalajelor dintre state, pentru soluționarea pe calea tratativelor a stărilor de încordare și conflicte în diferite regiuni ale lumii.

În cadrul aceleiași ședințe, Comitetul Politic Executiv a aprobat rezultatele vizitei oficiale de prietenie efectuate în Republica Populară Democrată Coreeană de tovarășul Ilie Verdeț, prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, ale convorbirilor avute cu tovarășul Li Giong Ok, premierul Consiliului Administrativ al R.P.D. Coreeană. A fost exprimată cu acest prilej — se arată în comunicatul Comitetului Politic Executiv — hotărîrea partidului și statului nostru de a acționa în continuare pentru adîncirea și dezvoltarea tot mai puternică a prieteniei, colaborării și cooperării dintre cele două state, reafirmîndu-se, totodată, întregul sprijin al României socialiste față de politica R.P.D. Coreeană consacrată reunificării pașnice, democratice și independente a patriei sale.

În cadrul ședinței de marți 21 octombrie, Comitetul Politic Executiv a rezolvat, de asemenea, probleme curente ale activității de partid și de stat.

LIVIU TIMBUS

La început de nou cincinal

„Depinde de noi să înfăptuim ceea ce ne-am propus"

La masa noastră rotundă participă:
● profesorul universitar doctor Constantin Moisuc, **de la Academia „Ștefan Gheorghiu"**
● Ion Cotae, **director adjunct în Institutul de cercetări, proiectări și directivare în construcții**
● profesor universitar doctor Oprea Parpală, **de la Academia de studii economice, București**

— Ne aflăm la sfîrșitul unui cincinal și la începutul unei noi etape de dezvoltare, 1981—1985, România va trece — după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie — „la o nouă etapă a dezvoltării economico-sociale, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, care să asigure intrarea țării noastre într-un stadiu nou, de țară mediu dezvoltată, realizarea unei calități noi în toate domeniile, trecerea de la acumulările cantitative la o calitate nouă a muncii și a vieții în toate sectoarele..." „Depinde de noi să înfăptuim ceea ce ne-am propus..." În ce context economic internațional, tovarășe profesor doctor CONSTANTIN MOISUC, intră țara noastră în această nouă etapă ?

— Locul pe care-l deține la noi comerțul exterior este extrem de mare, poate chiar mai mare decît se crede în general. În adevăr, acest comerț antrenează **o treime din produsul național.** Cu alte cuvinte, circa o treime din locurile de muncă din România există azi ca urmare a participării țării noastre la diviziunea internațională a muncii. Ce înseamnă aceasta ? Că un muncitor din trei fie că lucrează direct pentru export (munca sa făcînd posibilă un import corespunzător de produse strict necesare economiei naționale), fie că își exercită activitatea prelucrînd materii prime și mărfuri importate. Această cifră spune foarte mult. De subliniat, în plus, că în dinamica sa comerțul exterior devansează produsul național : cel dintîi a cunoscut un ritm mediu anual de creștere de peste 16 la sută, în timp ce produsul național a sporit anual cu doar 9—10 la sută.

„Bogăția în materii prime este o noțiune relativă"

— Problema materiilor prime importate revine cu insistență în cuvîntările secretarului general al partidului, inclusiv în aceea rostită la plenară. De ce importăm atît de mult ?

— Deficitul de materii prime constituie doar **una** din rațiunile pentru care dezvoltarea accelerată a comerțului nostru exterior apare ca o necesitate strict obiectivă. Trebuie spus că nu cu mulți ani în urmă se acreditase la noi — încă de pe băncile școlii ! — o idee greșită, și anume că țara noastră ar fi bogată în materii prime. Or, strict vorbind, aceasta este adevărat doar în ce privește sarea (avem zăcăminte imense). Bogăția în materii prime este o noțiune foarte relativă. În 1938, cînd produceam 700 000 t oțel, eram „bogați" în minereu de fier și cărbune cocsificabil, ceea ce nu mai este adevărat azi (cînd producem 14 000 000 t de oțel), deși extracția minereului de fier s-a extins considerabil la noi. Aceeași este situația și în alte domenii. Soluția : participarea la diviziunea internațională a muncii. Extinderea continuă a comerțului nostru exterior e dictată și de alt factor obiectiv : pe măsura dezvoltării economice se diversifică și necesitățile de producție și de consum. A produce totul în țară este tehnic imposibil sau economic ineficient. Deci, din nou, comerț exterior ! Problema e, cu ce eficiență ?

— Care sînt principalele probleme deschise în acest vital sector, ce ocupă un loc de frunte în ultima cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu ?

— Faptul că o treime din produsul național este „antrenat" de comerțul exterior reprezintă o însemnată realizare. Nu s-a obținut însă, dincolo de aspectul cantitativ, saltul calitativ dorit. Tocmai aceasta reprezintă una din sarcinile majore trasate de secretarul general al partidului, menită să faciliteze trecerea cu succes a României în noua sa etapă de dezvoltare. **Exportăm încă prea multe produse metalo-intensive și energo-intensive.** La noi, produsele industriei constructoare de mașini ocupă în 1980 circa 30 la sută din totalul exportului (față de circa 40 la sută în țările dezvoltate). Dar iată, chiar și în aceste 30 la sută se cuprind, de pildă, multe, foarte multe vagoane de marfă. Știați oare că România se situează pe primul loc din lume la exportul de vagoane ? Ele incorporează însă mult metal și cocs, dar mai puțină prelucrare superioară și inteligență tehnică, deși, firește, nici acestea nu lipsesc, și nu dorim defel să depreciem această activitate productivă utilă. Exportăm multe remorci rutiere, buldozere, nave care însă nu au asimilată în întregime — în unele cazuri — și partea electronică, pe care continuăm s-o importăm. Și în industria chimică multe produse exportate au un grad redus de prelucrare sau sînt energo-intensive, de pildă produsele sodice, îngrășămintele chimice etc. ; în schimb, exportăm relativ puține vopsele, medicamente, produse ale „chimiei de mic tonaj". Firește, nimeni nu cere să nu mai exportăm vagoane, remorci, produse sodice etc. Totul este însă o chestiune de proporție ; apare și aici necesitatea saltului calitativ de care vorbeam înainte. Cu atît mai mult cu cît continuăm să **importăm mai multe materii prime decît se justifică din punct de vedere economic.**

— Aceasta ca urmare și a consumurilor specifice exagerate ?

— Întocmai. Să vă citez cîteva exemple sugestive. Pentru a crea un dolar venit național noi consumăm 2,4 kg combustibil convențional, în timp ce Franța și Republica Federală Germania folosesc circa 1 kg pentru același scop. Cu alte cuvinte, s-ar putea **dubla** venitul național dacă am reuși să aducem consumurile specifice la nivelul țărilor dezvoltate ! În aceeași ordine de idei : România importă materii prime în valoare de 106 dolari la 1 000 dolari venit național, cifra corespunzătoare pentru țările dezvoltate fiind 60 dolari, ceea ce denotă un consum simțitor mai mic de metal.

„Pentru un plus de răspundere și de sudoare, un plus de cointeresare"

— Tot pe linia importurilor nejustificate din punct de vedere economic, și la care se apelează prea des, ce remarcă puteți face în legătură cu importul inutil de instalații, de mașini și de aparatură ?

— Unele întreprinderi nu manifestă interes suficient pentru asimilarea produselor noi care urmează să fie încorporate sub formă de subansamble, instalații etc. în alte produse finite pentru export. Astfel, cunosc cazul unei mari întreprinderi românești care — spre a-și diversifica producția și exportul — urma să fabrice o instalație complexă pentru export. La această instalație lipsea însă un subansamblu foarte important. „Fabricantul" s-a adresat unei alte întreprinderi, firește tot românești, care producea subansamble de acel gen ; ea însă a declarat că nu poate produce și tipul respectiv. Drept care s-a obținut cuvenita „negație" și subansamblul a fost comandat la o firmă străină. Aceasta din urmă a plasat — în numele ei — comanda... tocmai întreprinderii românești care o refuzase inițial, cînd cererea a provenit de la o întreprindere românească. În noua situație, producătorul român al subansamblului cu pricina, fiind vorba de... export (inutil să spunem că partenerul străin nu dăduse nici o informație asupra destinatarului final, care, cum spuneam, se afla tot în România), și-a mobilizat toate forțele și a realizat subansamblul, care apoi a fost expediat — spre stupoarea generală — la vecin. Este doar un caz anecdotic, dar real, evidențiind că se recurge încă la unele importuri de completare la mașini care ar putea fi asimilate la noi. Aceasta dacă ar exista un mai mare interes și, de ce să n-o spunem ?, o mai mare cointeresare, în proporție directă și echitabilă cu efortul pentru asimilarea noului, care totdeauna implică și o doză importantă de risc.

— După cîte știm, o soluție organizatorică s-a găsit, mergînd tocmai în acest sens.

— În adevăr, începînd din anul viitor vor fi încurajate nu numai exporturile directe ci și cele indirecte, cum era cazul subansamblului menționat mai înainte. De pildă, dacă „Danubiana" va livra anvelope întreprinderilor de tractoare din Brașov sau Craiova pentru tractoare destinate exportului, constructorii de tractoare vor ceda o parte din drepturile de valută „Danubianei". Este drept să fie așa : pentru un plus de răspundere și de sudoare, un plus de cointeresare.

— Un alt aspect asupra căruia atrage atenția secretarul general al partidului constă în aceea că, în unele situații, și nu rare, planul de import se realizează, în timp ce exportul rămîne în urmă.

— Se știe prea bine că a importa e ușor, a exporta e mai greu, mai ales în condițiile actuale de pe piața externă, unde domnește o concurență acerbă. Pentru a face față cerințelor se cer promptitudine, service, calitate. Ar fi însă incorect să atribuim dificultățile doar deficiențelor interne. Economia mondială cunoaște în prezent **crize suprapuse :** crize valutare, financiare, de energie și de materii prime, crize alimentare, care se împletesc și se intercondiționează, afectînd îndeosebi țările mici și mijlocii, statele în curs de dezvoltare. De exemplu, ca urmare a creșterii „într-un ritm rapid și cu totul nejustificat" a prețului petrolului — cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenară — pentru țițeiul importat România a plătit 36,9 miliarde lei, adică **18,7 la sută din valoarea întregului import.** Prețul țițeiului a crescut vertiginos : de la **13,7 dolari barilul** în decembrie 1978 la **33—34 dolari barilul** în prezent, deși, după cum reiese din date oficiale, publicate de revista „International Financial Statistics" a Fondului Monetar Internațional la 1 august 1980, **prețul de cost la producător în Orientul Apropiat și Mijlociu variază între doi și trei dolari barilul !** Cifrele vorbesc de la sine, confirmînd întru totul aprecierea cu privire la ritmul rapid și cu totul nejustificat al sporirii prețurilor. Acesta a fost un factor major care a dus la deficitul balanței noastre comerciale : 21,4 miliarde lei în 1979 și 4,6 miliarde lei în trimestrul I 1980. Neputînd acoperi deficitul din rezervele noastre valutare, a trebuit să apelăm la piața financiară.

— Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia cu vigoare în cuvîntarea sa de la plenara din octombrie necesitatea ca anul viitor să se obțină o reducere serioasă a datoriei externe, astfel ca în cincinalul 1981—1985 să diminuăm substanțial această datorie, „rămînînd cu datoriile legate mai cu seamă de creditele pe termen lung". Așadar, nu este vorba de o obiecție de principiu, fundamentală împotriva apelului la credite internaționale.

— Firește. Creditele pe termen mijlociu și lung, de patru, cinci, opt ani și chiar mai mult, sînt credite uzuale. Chiar dacă am fi avut o balanță comercială echilibrată, tot am fi apelat, în limite rezonabile, la credite internaționale pe termen lung pentru investiții, pentru crearea de obiective economice — credite care se acoperă pe parcurs, de regulă, din producția dată de aceste noi obiective. Problemele sînt create de creditele pe termen scurt, izvorîte din balanța comercială deficitară. Ele se acordă pînă la un an, pentru echilibrarea balanței comerciale curente. Dobînzile reprezintă în acest caz 11—12 la sută la dolar, dar în trimestrul I 1980 au atins, pe plan mondial, și **19,9 la sută.** Cifră enormă, mai ales dacă o comparăm cu rata medie a beneficiului „legal" pe plan mondial și național : circa 15 la sută. Plata unor asemenea dobînzi exorbitante, cu caracter cu adevărat cămătăresc, implică o adevărată **scurgere de venit național.** De aci necesitatea absolută — aș spune mai mult : îndatorirea patriotică — de a face tot posibilul pentru a evita asemenea situații, și aceasta nu numai pe calea îmbunătățirii activității de comerț exterior (secretarul general al partidului a stăruit îndelung asupra acestei chestiuni, precum și asupra soluțiilor concrete), ci prin mobilizarea forțelor tuturor colectivelor de muncă — după cum am arătat, este vorba de un număr considerabil de oameni ai muncii — pentru a se realiza întocmai planurile de import și export. Nu numai cantitativ, ci și sub raportul eficienței economice, al calității. Acesta este, cred, și sensul convorbirii noastre, în care, punctînd doar cîteva idei dintr-o problematică mai complexă, m-am străduit să reliefez necesitatea saltului calitativ și în acest sector, de care depinde, într-o măsură hotărîtoare, saltul calitativ al întregii economii românești.

„Dispunem de o bază tehnico-materială capabilă să asigure suportul economic al creșterii nivelului nostru de trai"

— Tovarășe director ION COTAE, cincinalul care bate la ușă trebuie să fie un cincinal al eficienței economice, un cincinal al calității. Care este, după opinia dumneavoastră, temeiul care ne permite să facem această afirmație ?

— Chiar de la începutul cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu, un anume spor, o cifră, atrage cu precădere atenția. Este vorba de creșterea valorii fondurilor fixe pe parcursul cincinalului care se încheie acum, de la 1 200 miliarde lei la aproape 2 000 miliarde lei, ceea ce înseamnă un spor de peste 60 la sută. Am remarcat importanța acestui element deoarece la creșterea fondurilor fixe o contribuție importantă o are și realizarea lucrărilor de construcții. Această bază tehnico-materială, în cea mai mare parte foarte nouă, împreună cu ritmurile de creștere a producției nete, într-un procent mai mare decît producția globală, oferă garanția realizării, la nivelele planificate pe 1981, a produsului social total și a venitului național, fapt ce va asigura suportul economic al creșterii nivelului de trai al oamenilor muncii din țara noastră.

— Tovarășe director, faceți parte din conducerea unui institut central de cercetare. Spuneți-mi cît durează proiectarea unui produs nou și cît de repede intră el în producție ?

— Timpul variază, evident, în funcție de mărimea proiectului, de caracteristicile sale tehnice și de tehnologia de execuție, de condițiile oferite de amplasament și de mulți alți factori. Dar, deosebit de importantă, așa cum sublinia secretarul general al partidului, este disciplina în activitatea de investiții.

— În ce constă această disciplină, în primul rînd ?

— În principal în interzicerea începerii lucrărilor fără proiecte aprobate și fără mijloace complet asigurate. Sînt cazuri în care, în anumite faze de pregătire a in-

vestiției, inclusiv proiectarea, se produc întîrzieri, astfel că se apelează la măsuri derogatorii prin care se dispune începerea lucrărilor **fără documentații legal aprobate și fără o pregătire temeinică a șantierului.** Experiența arată că la aceste lucrări care au beneficiat de derogări rezolvarea problemelor tehnice ce apar pe parcurs duce la dificultăți în realizare și la mari întîrzieri.

— Vorbind de experiență, puteți oferi și exemple ?

— De pildă, la instalația de electroliză a Combinatului chimic de la Rîmnicu Vîlcea sau la instalația de metionină și acid acrilic de la Combinatul chimic Pitești.

— Cu ce urmări ?

— Prelungirea execuției în mod nejustificat, dificultăți în decontarea lucrărilor, producție realizată cu mari întîrzieri.

— Să ne întoarcem la activitatea de proiectare, la timpul necesar proiectării. Care este factorul care poate contribui la scurtarea acestei durate ?

— Tipizarea construcțiilor, a tehnologiilor, a materialelor și a elementelor de construcție, ceea ce contribuie atît la scurtarea duratei de proiectare, cît și la reducerea consumurilor de materiale și energie, a cheltuielilor materiale și de manoperă.

— Cu referire la materiile prime tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta : „Astăzi, pe plan internațional, toți afirmă că cea mai bună sursă de energie este economisirea, deci reducerea consumului de energie". Care este situația, în această privință, în activitatea de construcții-montaj ?

— Problema reducerii consumului de energie în acest domeniu este deosebit de complexă. Trebuie luat în considerare consumul de energie înglobat în construcții în paralel cu energia consumată în exploatare, astfel că eforturile trebuie depuse pe multiple planuri.

— Concret, ce s-a întreprins pînă acum ?

— Vă dau un exemplu : INCERC elaborează studiul privind reducerea consumului la lucrările de terasamente, transport și manipulare a materialelor pe șantiere în vederea reducerii consumului de combustibil lichid provenit din prelucrarea țițeiului și înlocuirea sa cu energie electrică. Este doar un exemplu. Căile de economisire a energiei sînt însă mult mai numeroase și ele trebuie căutate și de proiectant și de constructor. Pentru că am vorbit de investiții, revin și arăt că însăși reducerea numărului de șantiere simultan deschise și reducerea duratei de execuție contribuie la reducerea consumului de energie. Pentru actuala etapă de dezvoltare a economiei noastre, etapă de excepțională importanță pentru progresul țării potrivit directivelor Congresului al XII-lea al partidului, problema economisirii de materie primă, de energie — de fapt, o problemă a tuturor țărilor lumii — constituie cel mai important factor al dezvoltării industriei.

„Mai puține investiții materiale și mai multă investiție de inteligență"

— Tovarășe profesor doctor OPREA PARPALA, cum putem defini actualul moment al agriculturii românești ?

— Ca esențial pentru întreaga noastră revoluție agrară. În recenta cuvîntare, rostită la ultima plenară, secretarul general al partidului arăta că se impune acordarea unei atenții mai mari agriculturii, accentuînd, totodată, rolul primordial pe care aceasta îl are în cadrul economiei noastre naționale. Acest fapt este reflectat și de suma alocată agriculturii pe anul viitor, peste 31 miliarde lei, **cea mai mare investiție anuală acordată vreodată agriculturii.**

— Ce înseamnă foarte exact disciplină în agricultură ?

— Lucrări efectuate la vreme, la timpul optim. Altfel cheltuielile rămîn, iar rezultatele sînt mult diminuate. Este principala cauză care conduce la recoltele obținute sub posibilitățile noastre de dotare. De asemenea, organizarea muncii, găsirea celor mai bune metode de conducere a agriculturii țin tot de disciplină, de rigurozitate.

— La ce anume vă referiți ?

— La metodele cu ajutorul cărora specialiștii conduc direct munca, la lichidarea birocratismului. Sînt prea multe hîrtii și alte activități care nu îmbunătățesc cu nimic recoltele. Secretarul general menționa, pe bună dreptate, că avem nevoie de produse, nu de hîrtii, după acest lucru trebuie judecată munca specialistului. Cu hîrtii și ședințe vom avea cheltuieli inutile și timp pierdut.

— Tovarășul Nicolae Ceaușescu afirma că „există încă mentalitatea că agricultură se poate face cînd vrem"...

— Mentalitate păguboasă la instaurarea căreia o parte din vină revine și ministerului de resort.

— În ce fel.

— S-a schimbat optica specialistului. Unii au devenit funcționari. Prea multele statistici care i se cer îl transformă pe nesimțite. Predomină metodele administrative în dauna celor economice. Este necesară mai multă încredere în specialiști, fapt care duce, implicit, la mai multă responsabilitate din partea lor. Avem nevoie de personalitatea lor, de știința lor pentru aceasta investim atîtia bani ca să-i învățăm, să-i specializăm.

— Cum trebuie înțeleasă folosirea rațională a fondului funciar ? Am întîlnit, în unele părți, în țară, șosele care au rămas fără copaci pe margine. Mai mult chiar, s-au acoperit și șanțurile, urmînd ca din asfalt să „înceapă" porumbul.

— Fondul funciar este cea mai mare bogăție a noastră. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat în nenumărate rînduri fenomenul inacceptabil de risipă în virtutea căruia mii de hectare rămîn neînsămînțate. Unii, însă, din cauza copacului nu văd pădurea. Este important ca fiecare spațiu cultivabil să fie cultivat, este importantă grădina fiecărui cetățean, dar asta nu înseamnă numai să pun roșii la mine în vreme ce mii de hectare rămîn necultivate. În acest sens, este binevenită întărirea rolului consiliilor populare în ceea ce privește controlul asupra folosirii mai raționale a fondului funciar. În aceeași situație se află și irigațiile. Sporul de producție adus de irigații nu acoperă întotdeauna cheltuielile suplimentare făcute în acest scop. Problema specializării oamenilor, în această privință, mi se pare esențială. Ca și disciplina riguroasă de care aminteam la început.

— Spuneați că trăim un moment foarte important al revoluției noastre agrare. Practic, ce înseamnă acest lucru ?

— Mai puține investiții materiale și mai multă investiție de inteligență. Și mă gîndesc, în primul rînd, la cercetare. Avem nevoie de soiuri care să valorifice mai complet posibilitățile de producție de care dispunem și, în același timp, avantajele excepționale pe care le oferă agricultura în a acumula energie nouă. Acest avantaj explică, în bună măsură, caracterul primordial pe care îl are agricultura în economia noastră națională. Dar investiția de inteligență ,de care vorbesc se poate referi la întreaga noastră activitate economică. Secretarul general al partidului arăta că **trebuie să consolidăm ceea ce am realizat, că trebuie să fim mult mai competitivi pe plan mondial,** să valorificăm mult mai bine resursele de care dispunem. Toate acestea înseamnă o nouă calitate în economie, în toate domeniile de activitate, o nouă calitate a muncii noastre.

LIONEL NITESCU
B. RĂZVAN

Din realizările cincinalului pe care îl încheiem

● **În industrie, în perioada 1976–1980, volumul producției a crescut într-un ritm mediu anual de circa 10 la sută, care se situează la limita superioară din Directivele Congresului al XI-lea al partidului.**

● **Deși condițiile de climă nu au fost dintre cele mai favorabile, producția agricolă a fost cu circa 30 la sută mai mare decît în perioada 1971–1975.**

● **Retribuția reală a personalului muncitor a crescut cu circa 30 la sută, iar veniturile reale ale țărănimii cu aproape 30 la sută, depășindu-se considerabil prevederile din Directivele Congresului al XI-lea al partidului.**

Din obiectivele primului an al viitorului cincinal

● **Se asigură dezvoltarea în continuare a producției materiale, reflectată sintetic în sarcinile de sporire în 1981 a venitului național cu 7 la sută și a produsului social cu 6,1 la sută. Ritmurile de creștere au în vedere consolidarea realizărilor din actualul cincinal prin accentuarea factorilor intensivi, calitativi în toate sectoarele de activitate.**

● **Creșteri mai mari de producție sînt prevăzute la echipamente de electronică industrială și profesională, mijloace ale tehnicii de calcul electronice, mijloace de automatizare electronice și electrotehnice, aparatură de măsură și control, mașini-unelte — cu deosebire mașini agregat, specializate și multifuncționale, utilaje și instalații tehnologice, autovehicule de tonaj sporit, construcții navale.**

● **În industria chimică sporuri mai mari de producție sînt prevăzute la produsele de mare însemnătate pentru economia națională și care se pot realiza cu consumuri mai reduse de resurse energetice și materii prime, cum sînt cele din sectorul chimiei de sinteză fină și mic tonaj, producția de fibre și fire chimice, antidăunători, anvelope și altele.**

● **În industria ușoară și industria alimentară, nivelurile de producție au în vedere valorificarea superioară a resurselor interne de materii prime, precum și utilizarea într-o proporție mult sporită a materialelor recuperabile.**

● **Producția de cereale va ajunge la peste 23,7 milioane tone. În 1981, agricultura va dispune de 145 000 tractoare. Suprafețele amenajate pentru irigații vor ajunge la 2,6 milioane hectare.**

● **Din cele 6 107 obiective de investiții prevăzute în plan, 5 153 reprezintă lucrări în continuare, astfel încît obiectivele care se află în prezent în curs de execuție să fie puse în funcțiune într-un termen cît mai scurt.**

● **Retribuția reală va spori cu 3,4 la sută, iar veniturile reale ale țărănimii pe o persoană activă cu 3,3 la sută. Vor fi date în folosință 185 000 apartamente.**

Pentru o balanță de plăți activă

S-a vorbit mai puțin la noi despre creditele externe restante sau, folosind un termen mai uzitat, despre datoria externă. S-a vorbit mai puțin pentru că aceste credite, nedepășind limitele normale, n-au constituit o problemă, n-au devenit nici un moment o povară pentru dinamica economie a țării noastre. Dimpotrivă, încadrîndu-se în limitele firești, ele și-au adus contribuția la dezvoltarea economică, permițînd procurarea la timp a mașinilor și utilajelor de înaltă tehnicitate, a materiilor prime și materialelor de care industria noastră prelucrătoare avea nevoie. Ele nu constituie nici astăzi o problemă deosebită, insurmontabilă, dar pot deveni dacă nu se iau din vreme măsurile necesare. Despre ce este vorba ?

După cum se știe activitatea noastră de comerț exterior a cunoscut în anii din urmă, cu deosebire în ultimul cincinal, o puternică dezvoltare, propulsînd tot mai mult economia românească în circuitul mondial al valorilor materiale. Schimbul internațional de bunuri materiale și cooperarea în producție ocupă azi un loc important în ansamblul activității economice. Am putea spune că producția noastră materială nici nu poate fi concepută fără o activitate corespunzătoare de comerț exterior menită să ne asigure o bună parte din materiile prime și materialele necesare, precum și desfacerea în condiții avantajoase a produselor noastre pe piețele externe.

Revenind la creșterea activității de comerț exterior, trebuie relevat că în cincinalul pe care urmează să-l încheiem, aceasta s-a situat la o cotă destul de ridicată — de peste 16 la sută anual ; exportul crescînd cu 16,4 la sută iar importul cu 16,8 la sută. Am importat însă mai mult decît am exportat, ceea ce a avut o influență negativă asupra balanței de plăți a țării. Diferența rezultată a trebuit să fie acoperită, între altele, cu ajutorul creditelor. Sînt cunoscute cauzele care au generat acest dezechilibru : pe de o parte importul a devenit mai costisitor datorită creșterii galopante a prețurilor la materiile prime de bază, între care cel al petrolului a întrecut orice așteptări, iar pe de altă parte nivelele planificate pentru export n-au fost realizate.

Ce se întrevede pentru perioada următoare ?

După cum se știe Planul de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1981, adoptat recent de Marea Adunare Națională, prevede un ritm de dezvoltare mai redus decît în actualul cincinal dar totuși, destul de ridicat — de 8,1 la sută la producția netă. Realizarea acestui ritm presupune în continuare un efort financiar susținut pentru achiziționarea materiilor prime de bază absolut necesare și care nu se produc în țară. În cuvîntarea rostită la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu a amintit cîteva elemente, suficiente pentru dimensionarea acestui efort. Va trebui să importăm în 1981 12,5 milioane tone petrol (cu 2,5 milioane tone mai puțin ca în 1980) ; 2 800 000 tone cocs, 100 000 tone bumbac, aproape 16 milioane tone minereu de fier, 932 000 tone fosforită, 46 000 tone cupru și multe alte materiale. Evoluția conjuncturii economice internaționale nu lasă să se întrevadă o diminuare a prețurilor de achiziție a acestor materii prime. Dimpotrivă. Ca să nu mai amintim dificultățile de procurare pe care le mai adaugă situația politică nestabilă, conflictele din diferite zone ale lumii.

Pe de altă parte, unele din creditele restante ajung la scadență, urcînd și ele nota de plată.

Cum pot fi asigurate mijloacele corespunzătoare pentru asigurarea acestor importuri și achitarea creditelor scadente ?

Sigur, se poate recurge la noi credite. Dar această posibilitate a fost exclusă din capul locului de către conducerea partidului nostru și cu deplin temei. Condițiile de acces pe piața creditelor internaționale sînt tot mai împovărătoare. Costul creditelor s-a mărit și au sporit dificultățile în ce privește obținerea lor. Dobînzile sînt exorbitante, de 10–12 la sută, iar la împrumuturile pe termen scurt ajung pînă la 17–20 la sută. A contracta noi credite în aceste condiții ar însemna o nouă împovărare a economiei naționale. Prin dobînzi, așa cum sublinia secretarul general al partidului, o parte din venitul național este înstrăinat urmînd drumul băncilor creditoare și însușit de marea finanță din străinătate.

Singura alternativă rămîne creșterea exportului și delimitarea la strictul necesar a importului. Iată de ce, în planul pe 1981, prevăzîndu-se o creștere a volumului comerțului exterior de 10 la sută, pentru export s-a stabilit ca sarcină minimală o creștere de 21 la sută. Realizarea acestor prevederi asigură, pe ansamblul economiei, o balanță comercială și de plăți activă, unul din obiectivele de seamă ale activității economice a anului viitor.

VASILE BARAC

25 octombrie: Ziua Armatei

Oameni întotdeauna la datorie

Lumina zilei de toamnă, ca un văl cenușiu, scade în poligonul de antrenament și mai mult. Poligonul de antrenament este o stație radio amplasată într-o încăpere de mărimea unei săli obișnuite de școală. În locul catedrei se află pupitrul de comandă iar pe băncile către care se îndreaptă plutonul locotenentului Ion Giuroiu se văd căști și manipulatoare. Se trag storurile și întunericul sălii începe să fie brăzdat de fascicule luminoase ale căror culori violente tremură brusc și se pierd într-o infinitate de nuanțe peste care se așază mereu alte izbucniri de învălmășite curcubee. În sală e o liniște desăvîrșită însă în căștile pe care le apropiem de urechi vuiește un infern zgomotos. De la pupitrul de comandă a fost pusă în funcțiune, ni se explică, banda cu efecte sonore cuprinzînd uruit de motoare de tancuri și avioane, toate semnele și semnalele unui cîmp de luptă. Ora de instrucție se află în plină desfășurare. Cu chipurile încordate, soldații lucrează ei înșiși ca niște mecanisme teribile, perfecte. După cum ni se spune, transmit și recepționează radiograme în rețele și direcții diferite. De la pupitrul de comandă locotenentul controlează corectitudinea cu care ei primesc și comunică mesajele. Mai aflăm, după ce înainte de încheierea orei părăsim încăperea, că ei sînt ajutați să se antreneze astfel de către colegii lor, din plutonul locotenentului Emil Drăghici, aflați într-o altă sală.

De fel de prin comuna Petrești, din județul Dîmbovița, și amintindu-și că pe cînd era elev în clasa a patra, întrebat fiind ce vrea să se facă în viață, răspunsese că vrea să ajungă maior în armată, ceea ce este și pe cale să ajungă după ce va mai adăuga un număr de ani celor 31 ciți are acum, locotenentul major Andrei Constantin explică în așa fel încît să înțeleagă toate mamele ai căror băieți îmbrăcați în uniforma militară poartă pe epoleți, ca semn de armă, cele șase unde ca un mănunchi de șase săgeți desfășurat în eter, că transmisiunile sînt, fără îndoială, sistemul nervos al armatei : „Fără transmisiuni ar fi imposibil de conceput conducerea și desfășurarea operațiunilor militare. Transmiterea mesajelor, a informațiilor asigură coordonarea și cooperarea eșaloanelor. Trebuie de aceea să subliniem marea importanță a preocupării constante a conducerii superioare de partid și de stat, personal a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru dotarea armatei cu tehnică modernă. Pentru instruirea militarilor în vederea însușirii măiestriei ostășești, a perfecționării lor în specialitatea de transmisioniști, dispunem de o bază materială cu calități la nivelul celor mai înalți parametri tehnico-tactici. Avem simulatoare, machete, poligoane de antrenament care permit instruirea în condiții dintre cele mai complexe și cît mai apropiate de realitatea cîmpului de luptă. O autostație sau un centru radio arată ca un laborator sau ca o uzină electronică...".

Desigur, după știința și posibilitățile vremii, lumea a apelat dintotdeauna, la nevoie, la „arma" transmisiunilor, fie că avea să însemne, aceasta, focurile aprinse pe culmi sau clopotele care vesteau primejdii, iar eficiența ei se măsura după viteza cu care treceau în galop caii ștafetelor de „alergători", de călărași, sau după simțul de orientare al porumbeilor din „columbăriile militare". Oricum, actul de naștere al armei transmisiunilor în țara noastră, într-o concepție pe măsura timpurilor mai noi, coincide cu data înființării acestei unități ce avea să se remarce mai tîrziu prin splendide și glorioase fapte de arme în luptele pentru independența și libertatea patriei. În 1872, în cadrul trupelor de geniu, lua ființă prima secție de telegrafie, nucleul viitoarelor trupe românești de transmisiuni. Despre felul cum rețeaua telegrafică avea să asigure desfășurarea operațiunilor militare ale Războiului de independență, rămîn mărturie însemnările maiorului D. Giurașcu, care avea să cadă, ca un viteaz, în luptele pentru cucerirea redutei Rahova, la 17 noiembrie 1877. Însemnările pornesc de la relatarea primelor clipe ale încleștării armate, cînd ființa țării hotărîse, de neclintit în voința ei, să se despovăreze de o opresiune seculară : „ieri s-a început dantul infernului între Calafat și Vidin. La ora 1,30 s-a dat ordin prin telegraf bateriilor noastre să înceapă bombardarea Vidinului. Îndată toate bateriile au început un foc viu pe toată linia". La muzeul unității se înfrățesc dovezile și însemnele eroismului neînfricat al transmisioniștilor în războiul de neatîrnare ca și în primul război mondial, cînd la 1 decembrie 1918 izbîndea și devenea fapt ideea unității noastre naționale, în acea zi luminată, ca o lespede de marmură albă, peste care se întindea, înalt, viitorul țării, și în a cărei piatră rămînea întipărit un trecut de suferință și jertfă. Iar jertfa pentru împlinirea credinței țării în ea însăși, în destinul ei legitim, a îmbrăcat atunci și numele unor militari transmisioniști precum locotenentul Gheorghe Ion, sergentul Ene Gheorghe ori soldatul Păulescu Vasile. Mai tîrziu, cînd alte potrivnicii ale timpului trebuiau învinse, transmisioniștii au continuat să-și îndeplinească, în chip exemplar, datoria. Colonelul în rezervă Constantin Ioniță, pe atunci sergent major și șef al unei autostații radio, este cel care împreună cu oamenii săi a transmis în seara zilei

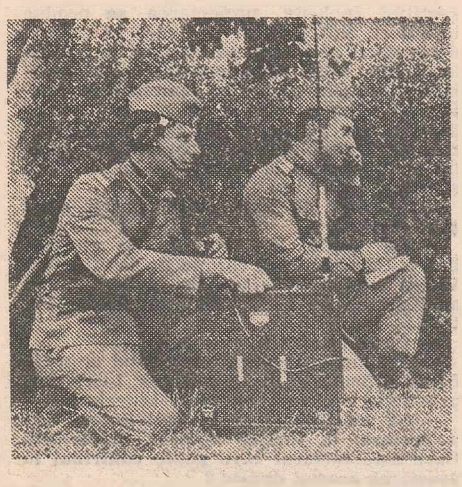

de 23 August 1944, la ora 18, parola „Pajura" prin care Comandamentul Militar al Capitalei ordona trupelor să se pregătească pentru a intra în dispozitivul de luptă. După încă o jumătate de oră Comandamentul Militar al Capitalei transmitea o nouă parolă, „Stejar — extremă urgență", în urma căreia trupele din garnizoana București intrau în acțiune. În toamna anului 1944, pînă la eliberarea ultimei palme de pămînt românesc de sub ocupația hitleristo-horthystă, și în continuare pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei hitleriste, transmisioniștii români au asigurat fără întrerupere conducerea trupelor și desfășurarea operațiunilor militare. Prețul a fost, adeseori, viața însăși. Pe 17 ianuarie 1945, de exemplu, soldatul Dumitru Miron se oferă singur să controleze linia telefonică Almaș—Casa Pădurarului (Szoghiget) în timpul unui intens bombardament inamic cu branduri și artilerie grea. Descoperă o ruptură a cablului și întîmplarea face ca în clipa aceea, chiar, să fie ciuruit de zeci de schije. Cu un efort suprem apropie capetele celor două fire și, nereușind să le înnoade, le strînge puternic în mînă. Legătura era restabilită. Așa a fost găsit, mai tîrziu, de către tovarășii lui de luptă.

Unitatea continuă astăzi tradițiile ei vitejești de luptă. După cum ni se spune, regimentul a obținut de trei ori titlul de unitate de frunte și împlinește condițiile pentru a obține această înaltă distincție încă o dată, acum, în cinstea zilei de 25 octombrie — Ziua Armatei Republicii Socialiste România. Dintre atîtea exemple posibile, reușita sergentului Bucur Andrei, care a obținut locul întîi pe țară la „Olimpiada transmisioniștilor", reprezintă un mijloc de-a înțelege că ei, militarii transmisioniști, ca toți militarii Românei socialiste, rămîn mereu de veghe și neclintiți la datorie, gata oricînd să-și îndeplinească misiunea sacră de apărare a cuceririlor revoluționare ale poporului, independența, suveranitatea și integritatea teritorială a patriei.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cheia succesului este noul mecanism economico-financiar

O literătură, nu întotdeauna dintre cele mai bune, nenumărate filme din viața constructorilor, ne-au obișnuit să ni-i imaginăm ca pe niște ființe de sex masculin, îmbrăcați într-o pufoaică nu tocmai nouă, încălțați cu cizme de cauciuc murdare de noroi și care, în toiul unor aprinse discuții tehnice, își permit, dat fiind cadrul în care lucrează, să se apostrofeze prietenește cu cei cu care, după terminarea programului de zece ore și chiar mai mult, zăbovesc la o sticlă de bere. Nimic rău în asta. Ba, am spune noi, e chiar bine, mai ales că realizările acestor oameni minunați se văd la tot pasul și se mîndresc cu ele și cei care nu s-au urcat niciodată pe o schelă.

La Întreprinderea de materiale de construcții din Oradea, cînd deschizi ușa directorului, te întîmpină o femeie calmă și elegantă. Inginera Viorica Nițescu conduce această întreprindere de șapte ani. Întreprinderea a luat ființă în urmă cu zece ani, are mai bine de două mii de oameni ai muncii și produce elemente prefabricate de structură pentru industrie și agricultură, panouri mari pentru locuințe, elemente pentru lucrări în subteran, stîlpi electrici, întreaga gamă de elemente de beton celular autoclavizat, tuburi, cărămizi și altele. Întreprinderea asigură prefabricate de industrie pentru zona de nord-vest a țării. Pe lîngă sediul central, mai are secții la Valea lui Mihai, Vadul Crișului, Beiuș, Ceica și Ulmeni. Este deci o întreprindere mare, cu sarcini pe măsura ei și raportează, de multă vreme, depășiri la toți indicatorii. La îndeplinirea planului cincinal de către județul Bihor cu trei luni înainte de termen, I.M.C. Oradea a avut un cuvînt de spus.

— Tovarășă directoare, care credeți că este cheia succeselor întreprinderii ? Succesele nefiind încă la îndemîna tuturor, trebuie să existe o cheie, o metodă proprie în a ți le apropia.

— Cheia, să mă exprim la fel, este la

îndemîna oricui. În întreprinderea noastră, toți oamenii, de la ultimul necalificat încadrat și pînă la conducere, știu ce au de făcut. Mai știu că fiind angrenați într-un proces tehnologic bine stabilit, eventuala nerealizare a sarcinilor are repercusiuni și asupra altora. Muncitorii, organizați în echipe, lucrează în acord global. Cîștigul oglindește fidel cantitatea și calitatea muncii. În aceste condiții, leneșii sînt înlăturați din echipă sau, mai corect spus, se autoelimină.

— Spuneți că fiecare știe cu exactitate ce are de făcut. Fiind conducătoare de întreprindere, dumneavoastră sînteți obligată să cunoașteți totul, și problemele mici, și pe cele mari. Cînd și mai ales cum interveniți ?

— Întreaga noastră producție este urmărită prin stația de calcul. Se urmărește fondul de retribuții, bilanțul energetic, consumul de materiale, cheltuielile. Planul operativ este urmărit și analizat la nivel de secții. Fiecare șef de echipă știe în fiecare moment cum stă. Dacă la un indicator avem depășiri, intervenim operativ. Avem tot timpul o oglindă a activității noastre. Acum nu mai merge cu scuze și explicații. Trebuie să ai bani în bancă. Mai interesant în ultimul timp este că de aceste probleme se ocupă toți. Inițiativele s-au înmulțit. Se simte că la optimizarea procesului de producție participă efectiv din ce în ce mai mulți muncitori. Cîștigul lor depinde direct de asta. S-au format colective și echipe bune care merg singure. Aici nu este indicat să intervii. Dacă în anumite sectoare ceva nu merge bine asta nu se datorește indisciplinei sau lipsei de interes. Înseamnă că este o anomalie de organizare. Se analizează și se intervine tehnic. Degeaba țipi la un om sau la o echipă. Trebuie să-i spui unde greșește și cum să facă să nu mai greșească. Interesante sînt și relațiile dintre secții. Acum, de la o secție la alta se face nu numai o preluare calitativă ci și una cantitativă. De exemplu, reparațiile. Secția care le preia urmărește nu numai calitatea lor, ci și prețul de cost, consumul de materiale și de manoperă. Asta pentru că fiecare secție are evidențiat separat producția netă, beneficiul, consumul, manopera, productivitatea, or, funcție de toate astea depinde cîștigul echipei. Deci, eu intervin foarte rar. Cu timpul, zîmbește Viorica Nițescu, probabil directorii vor fi înlocuiți de calculatoare.

— Nu-mi place să cred într-o astfel de idee.

— De ce ?

— Îmi vine greu să cred că te poți duce în audiență la un calculator. Vrei să găsești acolo un om care să te înțeleagă, să-ți zîmbească, să-ți promită ceva, chiar dacă nu întotdeauna îți rezolvă problema.

— Într-adevăr, omul trebuie să simtă că ții la el. Nu ajunge să i-o spui.

— Cum vă manifestați această iubire de oameni ?

— Fiind dreaptă, nepărtinitoare. Muncitorii nu greșesc niciodată cînd spun despre un director că este drept sau nu.

— Apropo, ce vă cer oamenii cînd vin în audiențe ?

— În general, case. Avem pe listă 50 de cereri. Nimeni nu mai stă în locuințe proaste, dar oamenii s-au căsătorit, au copii și nu le mai ajunge spațiul pe care îl au.

— Știți cum se spune : croitorul n-are haine, cizmarul...

— Din fericire, la noi nu se întîmplă așa. Acum construim un bloc în regie proprie care, sperăm, va rezolva toate cererile.

— Planuri de viitor ?

— În zonă s-au găsit ape geotermale la temperatura de 90—100 de grade. În 1981 le vom folosi la tratamentul termic al betoanelor, la încălzirea halelor de producție. În aceste condiții întreprinderea va deveni și mai rentabilă. Prețul de cost al produselor noastre va scădea.

— Să încercăm să dăm un nume acelei chei a succesului despre care vorbeam la început.

— Numele ei ? Noul mecanism economic. Cu această cheie se pot deschide foarte multe uși.

— Vă rog acum să spuneți cîteva cuvinte și despre dumneavoastră. Sînteți directoare, dar în același timp femeie, soție și mamă. Cum se împacă toate aceste calități care aduc după sine mai multe îndatoriri decît drepturi ?

— Se împacă foarte bine. Soțul meu este director la Întreprinderea județeană de transport. Știe ce înseamnă să fii director. Mă înțelege și mă ajută. Băiatul este mare. Este student la filologie și poet. Scrie poezii frumoase. O spun ca cititoare, nu ca mamă.

Mă despart de inginera Viorica Nițescu cu convingerea că la I.M.C. Oradea lucrurile merg într-adevăr bine. O unitate bine organizată, modernă, condusă cu calm și competență, în care oamenii știu ce au de făcut și fac ceea ce trebuie făcut. Nimic senzațional în asta !

OPREA GEORGESCU ■

Toamna la margine de București

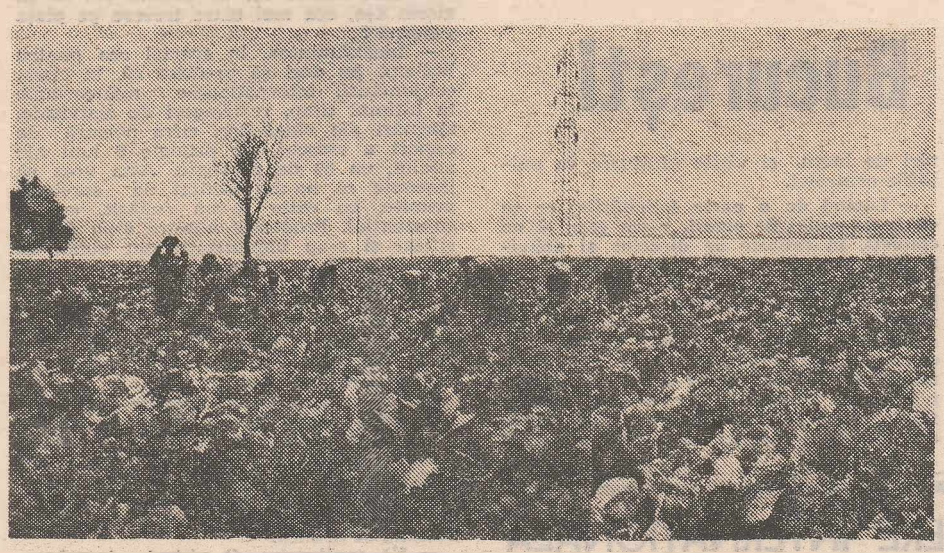

E mare și îmbelșugată grădina de legume și zarzavaturi a Cooperativei agricole din Pantelimon. Pentru anul ce vine cooperatorii de aici și-au propus să extindă legumicultura la 110 hectare. Ei spun că, dată fiind și apropierea de Capitală, sectorul acesta poate deveni foarte rentabil

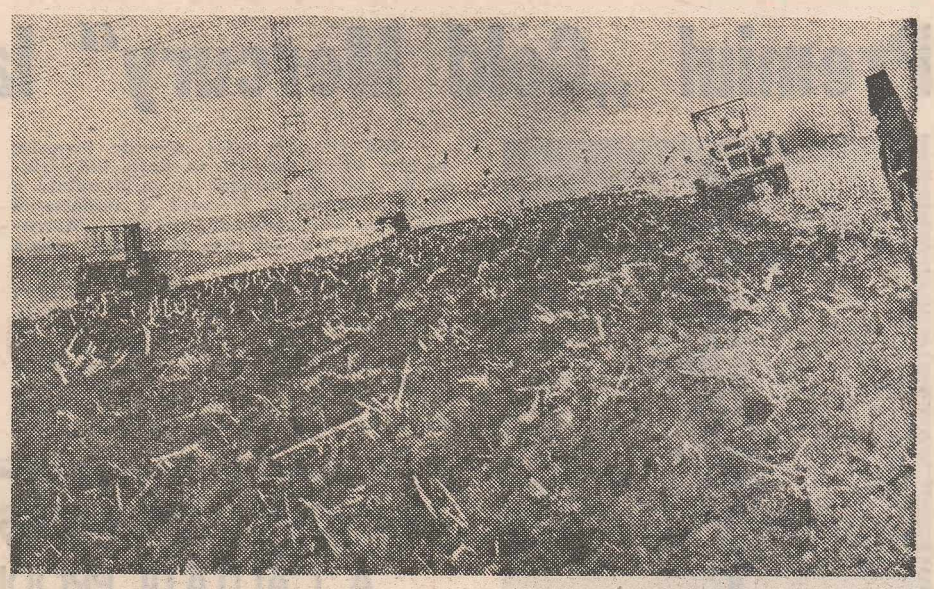

Tot la Brănești, în punctul numit C.F.R.-Islaz, se ară din plin cu șase tractoare, în timp ce alte șapte pregătesc terenul pentru însămînțatul grîului

Aflată încă în miezul vremii ei, doamna melopeelor, zîna cucurbitaceelor, cu bogăția-i de roade și arome, cu veselia, cîntecele și întregul ei alai de flori și bucurii, părea pînă ieri-alaltăieri dispusă să ne încinte definitiv și irevocabil nu numai privirile ci și inimile. Zilele cu cer senin și soare mult urcînd mercurul termometrelor dincolo de 25 de grade Celsius ne făcuseră chiar să credem o clipă că brumele și burnița, și vîntul tăios și ploile placide, bacoviene, sînt încă departe și speram că mai întîrzie să se aștearnă cel puțin peste Capitală și împrejurimi. Dar n-a fost să fie așa. În noaptea de sîmbătă spre duminică cerul s-a încrîncenat. Deodată, o burniță lăptoasă s-a așternut peste întinderile de la marginea metropolei și dis-de-dimineață din văzduh a început să cadă intermitent o ploaie măruntă, siciitoare și deasă.

Nici în comuna suburbană Pantelimon toamna nu-și dezminte capriciile. Oamenii de aici, mecanizatorii și țăranii cooperatori cu deosebire, nu se tem însă cîtuși de puțin de vicisitudinile vremii nefavorabile. Deși au terminat printre primii pe județ recoltatul porumbului și au efectuat arăturile destinate celor 150 hectare orz de primăvară, ei au ieșit azi în număr mare la gospodărirea și înfrumusețarea localității în care trăiesc și muncesc. Mulți dintre ei s-au dus să dea o mînă de ajutor celor de la grădina de legume. Dealtfel, după ce bogata recoltă de porumb însumînd peste 5 000 kg boabe la hectar a fost pusă la adăpost în hambare, centrul de greutate al muncilor de sezon s-a deplasat spre sectorul legumicol al cooperativei de producție, unitate care aduce o importantă contribuție la aprovizionarea Capitalei cu legume și zarzavaturi.

Acum este rîndul rădăcinoaselor. Secretarul adjunct al comitetului comunal de partid, tovarășul Valeriu Sibiceanu, și Ioan Vidreanu, vicepreședintele biroului executiv al consiliului popular local, abia au sosit din cartierul Ghizdăvescu, unde peste 200 de cetățeni trebăluiesc de zor la desfundatul șanțurilor, strînsul fierului vechi și al frunzelor veștejite de sărutul toamnei. Amîndoi se îndreaptă spre grădina de legume, unul din punctele cheie ale raidului de control, și oamenii de aici sînt bucuroși să schimbe o vorbă, două cu reprezentanții organelor locale de partid și de stat, cu deputații lor. Cu satisfacția omului care-și îndeplinește întocmai datoria, ajutorul șefului de fermă, bătrînul Gheorghe Enache, raportează că azi dimineață au fost trimise pe piețele municipiului — la Tunari și Floreasca — circa 500 kg morcovi, 300 kg conopidă, 500 kg sfeclă roșie, 300 kg praz și aproape 4 000 kilograme de varză albă, 120 kg vinete, 98 kg fasole verde, spanac, țelină. Motopompistul Costache Dobre spune că toate ar fi bune, numai că au și un necaz peste care ei, grădinarii, nu pot trece ușor : I.L.F. Berceni nu s-a ținut de cuvînt și le-a respins o însemnată cantitate de varză și conopidă. El arată spre camionul încărcat cu varză care abia a venit înapoi. Ca și adjunctul șefului de fermă, pare destul de îngrijorat de soarta celor 8 hectare de varză ajunsă la maturitate. Marfa e numai de calitatea întîi.

— Varza ca varza, ea mai poate aștepta, dar ce ne facem cu conopida ? — întreabă contrariat motopompistul. Mai avem de tăiat vreo două hectare și, dacă întîrziem s-o livrăm, înflorește și-o pierdem.

— Nu v-au trimis nici acum autocamioane ? se interesează vicepreședintele.

— Am cerut, dar nu ne-au trimis nici o mașină. Cei de la I.L.F. au spus că n-au și... să cărăm cu ce-om putea.

Adjunctul secretarului de partid își notează, ca să nu uite și să dea imediat un telefon. Și cînd vezi că marele oraș își înalță zvelt siluetele dincolo de marginile grădinii, peste lac la o zîrlitură bună de piatră, vrînd-nevrînd îți vine în minte... povestea leneșului, cu muierea posmagilor. Oare, cei de la I.L.F.-Berceni pot privi așa, impasibili, cum marfa se depreciază chiar sub ochii dumnealor ?

Ferma nr. 10 a Întreprinderii agricole de stat Mogoșoaia se află și ea pe aproape. Ce fac la această oră mecanizatorii ? Pregătesc de zor patul germinativ și însămînțează grîul pe ultimele hectare. Pînă în lăsatul serii, cei din brigada lui Ilie Capmare, fie că se numesc Ivan Constantin, Gavrilă Ștefana, Constantin Petrean sau Barbu Ilie, nici nu concep să se odihnească pînă dau gata ultima parcelă de 16 hectare, aflate aici la punctul „Răscoala".

Șeful fermei zootehnice, dr. Mihai Petcu, un om de toată isprava, se află și el la datorie. După ce a dat o raită pînă la semănători, să vadă cu ochii lui cum se discuie și se pregătește patul germinativ, a revenit la baza furajeră. Grijuliu cum este din fire, nu vrea să-i scape cumva din atenție mersul însilozărilor. Ambiția lui cea mai mare este să mențină pe mai departe locul fruntaș pe care ferma zootehnică din Pantelimon o deține pe țară cu cei 5 100 litri lapte mulși în medie de la fiecare vacă furajată. Iar ca să hrănești bine, după criterii absolut științifice, un efectiv de peste 1 300 vaci cu lapte, care să dea și producție mare, este categoric nevoie să se facă totul pentru a asigura o foarte puternică bază furajeră. Convins de aceasta, medicul veterinar se interesează la fața locului de modul cum se respectă una din indicațiile date de organele de partid, anume de a se folosi în acest sens toate posibilitățile existente, de a nu se pierde nici o șansă pentru a asigura abundența de furaje. Pînă și tulpinile de sorg și foile de sfeclă, în amestec cu tăiței, merg foarte bine la siloz — conchide bucuros fermierul și, fără să-și piardă deloc vremea, se duce la treburile lui.

Ne ducem și noi cu ale noastre.

De la Pantelimon pînă la Brănești e cale de cîteva minute. Aflăm că și aici duminica a fost declarată zi record la muncile agricole de toamnă. Primarul comunei însuși, tovarășul Gheorghe Pană, secretarul comitetului comunal de partid, și-a făcut un plan duminical de muncă și se străduie să-l respecte ad-literam. Derulînd filmul zilei, oricine poate constata, mai întîi, o activitate bine organizată în punctele ei principale, o largă mobilizare de forțe mecanice și manuale. La „Șosea" și „Băjenari", trei semănători zoresc la însămînțatul grîului ; din 900 au mai rămas circa 340 de hectare de însămînțat. Pînă la orele 12, s-au însămînțat deja 30 de hectare. Peste 200 de țărani cooperatori și elevi se întrec, în punctele „Mobila", „Petruș" și „C.F.R.-Islaz", la recoltatul porumbului ; din 1 050 au mai rămas de recoltat mai puțin de 250 hectare. Șapte tractoare lucrează la pregătirea terenului pentru însămînțat, în timp ce un modul, alcătuit din mai multe combine, tractoare și un MAG, a asaltat ultimele hectare de soia. Prezent în mijlocul formației conduse de comunistul Marin Mihalache, primarul comunei nu prea pare mulțumit de cele 1 500 kg soia recoltate în medie la hectar. Procentul de impurități este încă prea mare și de aceea el atrage încă o dată atenția formației de mecanizatori — direct combinerilor Alexandru Sebe, Florea Chiru, Enuș Nicola, Ilinca Nicolae și Mustățea Ion — să lucreze cu și mai multă grijă pentru ca nici un bob să nu rămînă în păstăi, iar la descărcatul recoltei din buncăre sau din autocamioane să se folosească sitele pentru eliminarea impurităților.

Pe asfaltul șoselei e un continuu du-tevino. Camioane cu remorci și nenumărate cărute duc spre bazele de recepție și spre magaziile proprii ale unităților belșugul de porumb și soia, legumele și fructele toamnei. Numai brănești, de pildă, se mîndresc cu faptul că au dus pînă acum în bază aproape 1 350 tone de porumb, dar acțiunea lor e încă departe de sfîrșit și trebuie intensificată, indiferent de vreme. La semănatul grîului, epoca optimă s-a încheiat. Cei vrednici au motiv de îndreptățită bucurie : însămînțatul la timp este o primă și mare bătălie cîștigată în lupta pentru pîinea țării, în strădania ca ea să fie cît mai bună și mai mare.

Oricum, la margine de București a fost duminică o zi plină, de toamnă, o zi de sărbătoare dedicată de cei vrednici muncii pe ogoare, acelor lucrări perpetuate ca un ritual moștenit de la bunii și străbunii noștri, truditori cinstiți și vrednici pe marele ogor al țării.

MIHAI STĂNESCU
Fotografii de SORIN POSTOLACHE

La Brănești, pe parcela „La șosea", soia a dat anul acesta 1 500 kg boabe, în medie, la hectar, dar primarul nu pare deloc mulțumit nici de cantitatea și nici de calitatea recoltei. Se mai poate face acum ceva ? Da, răspunde primarul ; se poate, cu o condiție : grijă mai multă la recoltatul păstăilor, preocupare mai mare pentru înlăturarea impurităților !

Democrația militantă

(Urmare din pagina 1)

Elogiul fierbinte adus de tovarășul Nicolae Ceaușescu muncii creatoare, laolaltă cu îndemnul său de a nu precupeți nici un efort în asigurarea independenței economice a țării, în acest context marcat de complicarea situației economice mondiale, reliefează rolul important și decisiv al clasei muncitoare în societatea românească de azi, trăinicia adeziunii țărănimii, a intelectualității, a celorlalte categorii sociale, a tuturor oamenilor muncii la clarviziunea programului de ridicare a patriei pe culmile unui progres realizat în beneficiul întregului popor. În condițiile în care „partidului îi revin în continuare răspunderi mari, pentru o lungă perioadă", tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat, de asemenea, rolul nou, activ al organizațiilor de masă și obștești în cadrul democrației noastre socialiste, rolul perfecționării activității organelor și organizațiilor de partid, datoria tuturor factorilor cu responsabilități în domeniu de a dezvolta o nouă dimensiune a conștiinței oamenilor implicați în desăvîrșirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism. „Nu trebuie să uităm nici un moment, — a accentuat secretarul general al partidului — că e mai ușor să realizezi fabrici, e mai ușor să asiguri dezvoltarea economică, decît să asiguri lichidarea deplină din conștiința oamenilor a diferitelor concepții înapoiate. Aceasta cere o activitate mai intensă decît aceea de a organiza activitatea de producție. Orice neglijare a activității politico-educative se răsfrînge, dealtfel, în producție. Cu cît vom ridica nivelul de conștiință, cu atît oamenii vor înțelege și vor acționa mai conștient, cu atît își vor îndeplini, în toate domeniile și în toate împrejurările, rolul și sarcinile ce le au".

Caracterul legic al acestui adevăr obiectiv este demonstrat de însăși practica de zi cu zi a Partidului Comunist Român, care și-a propus și a realizat, nu peste noapte, nu fără eforturi, nu fără atenția cuvenită acordată convertirii mentalităților la înțelegerea unei noi dimensiuni a democrației socialiste, un cadru adecvat și funcțional al consultării permanente cu masele de oameni ai muncii, al participării conștiente și entuziaste a tuturor cetățenilor la adoptarea deciziilor de interes național. Autoconducerea și autogestiunea muncitorească, ca realități încorporate puternic în temeliile vieții noastre economice și sociale, revendică implicarea plenară a fiecărui om în evoluția societății din care face parte, redimensionarea intereselor personale în raport cu interesul general, asumarea unor sarcini pe măsura țelurilor comunității. „Este necesar să înțelegem bine — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — că democrația socialistă, participarea maselor la conducerea tuturor sectoarelor este una din cerințele esențiale ale societății socialiste. Nu putem construi socialismul decît cu oamenii și nu-l construim decît pentru oameni. Deci, socialismul trebuie să răspundă năzuințelor și dorințelor maselor populare. Rolul partidului nostru, al organelor și organizațiilor de partid constă tocmai în a asigura unirea eforturilor maselor populare..."

Ca document ideologic, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie a.c. deschide perspective noi în înțelegerea adecvată a etapei contemporane de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, incită la meditație și acțiune.

Pentru prima dată, Premiul „Gold Mercury" la București

O NOUĂ RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ A CALITĂȚII PRODUSELOR ROMÂNEȘTI

— Din cîte am aflat, stimate tovarășe inginer Virgil Ionescu, Centrala industrială de pielărie, cauciuc și încălțăminte a primit, săptămîna trecută, o importantă distincție internațională, Premiul „Mercurul de aur". V-am ruga să ne dați cîteva detalii, se poate ?

— Desigur. Trofeul se cheamă, complet, „Gold Mercury ad honorem" și e oferit, anual, de o asociație internațională, al cărei secretariat are sediul la Roma. Anul acesta, juriul care a decernat premiile, acestea fiind mai multe la număr, l-a avut ca președinte pe doctorul Luciano Rade din Italia, iar festivitatea s-a petrecut la 15 octombrie, la Moscova, în organizarea Camerei de comerț și industrie a Uniunii Sovietice. După cum puteți citi pe soclul statuetei înfățișîndu-l pe Mercur, zeul comerțului, premiile se atribuie, în principal, pentru pace și cooperare.

— De ce precizarea „în principal" ?

— Pentru că, de fapt, acordarea distincțiilor ține cont de mai multe criterii, în care, firește, centrala noastră s-a încadrat.

— Anume ?

— „Mercurul de aur" răsplătește, citez din regulament, eforturi depuse pentru introducerea și dezvoltarea de noi tehnologii de cercetare și producție. Pentru cooperarea internațională și între ramuri economice. Pentru protejarea consumatorilor prin garantarea prețurilor, a calității, a igienei. Îndeplinind toate aceste condiții, și altele, Centrala industrială de pielărie, cauciuc și încălțăminte a obținut trofeul pe 1980, ca o recunoaștere onorantă a aportului celor 56 de întreprinderi ale ei la dezvoltarea producției, a exportului, a colaborării internaționale. La auzul veștii, colectivul nostru a adresat o telegramă secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arătînd, între altele, că distincția nu poate fi altfel privită decît ca un rezultat al sprijinului direct și al indicațiilor prețioase primite din partea celui mai iubit fiu al poporului, cu prilejul deselor întîlniri de lucru și vizite efectuate în unitățile centralei.

— Lăsînd de o parte felicitările, ce se cuvin la astfel de ocazii, v-am cere să ne spuneți, în calitate de director al activității de export și colaborare economică internațională, cum s-a încadrat centrala în criteriile de care aminteați. N-o să vă ascundem că am căutat să discutăm, pe această temă, cu directorul general al centralei, inginerul Dumitru Pintilescu, numai că dînsul, ocupat fiind cu audiențele, ne-a aminat pentru mîine. Mîine fiind, din punct de vedere al graficului de tipărire a revistei, prea tîrziu, iată-ne în fața dumneavoastră cu cîteva întrebări. Poftiți, vă ascultăm.

— Centrala numără, cum ziceam, 56 de întreprinderi, din care 41 sînt specializate pe export, în sens că fac export direct. Între acestea, aș enumera, pentru rezultatele lor, o serie de unități, altfel cunoscute marelui public.

— Ar fi „Clujana", „Pionierul", „Progresul", „Dîmbovița", „Flacăra roșie", așa-i ?

— V-ați oprit, cu precădere, la cele din Capitală. Centrala are însă unități puternice și în țară, „Banatul" la Timișoara, „1 Mai" la Oradea, „13 Decembrie" la Sibiu, „8 Mai" la Mediaș, altele, răspîndirea lor fiind o dovadă limpede a justeței politicii partidului și statului de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării. Revenind, să adaug că facem, în prezent, export în toată lumea, în 52 de țări, din Europa pînă în Australia, produsele românești fiind foarte apreciate și, în consecință, cerute. Centrala are relații comerciale cu 104 concerne și mari firme, contracte de cooperare pe termen lung cu „mărci" de renume, ca „Addidas" din Franța și R.F.G., „Otterbeck" din R.F.G. și așa mai departe.

— Care sînt, tovarășe inginer Ionescu, cele mai solicitate din produsele Centralei industriale de pielărie, cauciuc și încălțăminte ?

— Vindem peste hotare o gamă largă, în extindere, de mărfuri. Încălțăminte, articole de marochinărie, confecții din piele și blană, articole de călărie și camping, alte bunuri de larg consum din cauciuc și mase plastice.

— Care dintre ele se bucură de, ca să zicem așa, cea mai mare trecere pe piața externă ?

— Încălțămintea, în special cea pentru bărbați. Aș dori să precizez că, în ciuda conjuncturii internaționale nefavorabile în ultimul timp, restrîngeri de activitate, stagnări ale vînzărilor, cifra noastră de export a crescut, pe primele 9 luni ale anului, cu 30 de procente. Asta vrea să însemne că ne-am achitat de sarcinile primite, ba chiar le-am depășit, uneori substanțial. Produsele noastre s-au diversificat și s-au îmbunătățit din punct de vedere calitativ, „Mercurul de aur" fiind o dovadă concludentă. Exportul a fost orientat spre produse moderne, competitive pe plan mondial, cu un grad înalt de valorificare. Totodată, am asimilat o serie de poziții, recuperînd și refolosind o gamă întreagă de materiale.

— Nu ne îndoim că lucrurile stau chiar așa, ne-ați putea da un exemplu concret ?

— Da. Articolele de camping, de pildă, tot mai solicitate peste hotare, ca și în țară, dealtfel, se confecționează la Timișoara dintr-un fel de măcinătură de spumă poliuretanică. Pînă nu demult, acest reziduu se arunca.

— Vă mulțumim. O ultimă întrebare, ce-și propune centrala, în domeniul respectiv, pentru 1981 ? Ne referim, firește, la export.

— Avem în față obiective importante, dar considerăm că nu vor fi probleme în ceea ce privește îndeplinirea lor. Ne-am luat toate măsurile pentru pregătirea exportului pe 1981 în așa fel încît el să fie și mai eficient. În plus, ca urmare a indicațiilor primite de la secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urmărim ca exportul și cooperarea economică internațională să îmbrace noi forme. Pe această linie avem în vedere organizarea de întreprinderi și societăți mixte, în India, la Madras, fiind pe punctul de a fi dată în folosință o astfel de unitate, de finisare a pieilor de oi și capre. Pentru a prinde mai bine pulsul pieței și, firește, pentru a-i convinge pe clienții din țările respective de calitatea produselor românești, urmează să deschidem mai multe magazine proprii, în Anglia, R.F.G., Statele Unite etc.

— Credem că am uitat ceva. Care sînt țările în care Centrala industrială de pielărie, cauciuc și încălțăminte exportă cu precădere ?

— Principalele noastre piețe de desfacere sînt U.R.S.S., R.F.G., Franța, Olanda, S.U.A., Anglia, altele. Cantitativ, cel mai mult exportăm în Statele Unite.

— Cu alte cuvinte, mulți americani poartă pantofi și cizme „made in Romania", da ?

— Fără îndoială. Anual, trimitem în Statele Unite, ca și în celelalte țări enumerate, multe milioane de perechi. La ele n-avem, de regulă, nici un fel de refuz.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Bătălia pentru noile surse de energie

Vîntul suflă deocamdată doar pe poligoanele de încercări

În cadrul programului de cercetare în domeniul convertirii energiei vîntului în alte forme de energie, coordonat de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, C.N.S.T., Institutul Național pentru creație Științifică și Tehnică, INCREST, are în studiu tipurile de turbine cu geometrie variabilă. În paralel cu colectivul de energie eoliană al Universității din Brașov, despre care am scris nu de mult în revista noastră, se caută aici cele mai bune modalități de convertire a energiei vîntului ținîndu-se seama de particularitățile reliefului și potențialului eolian al țării noastre.

Pe masa inginerului Ilie Chiriac, șef de secție la INCREST, prin amabilitatea căruia vom arăta în continuare preocupările și realizările institutului, se găsește finalizarea cercetării privind zonarea frecvențelor medii ale vîntului în țara noastră. Rezultatele acestei cercetări au permis institutului să calculeze riguros suprafețele cu o intensitate a vîntului mai mare de 3 metri pe secundă, stabilind echivalentul potențial eolian amenajabil la aproximativ 24 milioane de tone combustibil convențional pe an. Știind acum această cifră, la ce ne putem aștepta prin valorificarea integrală a energiei eoliene, discuția cu inginerul Ilie Chiriac ni se pare extrem de interesantă.

— Am înțeles pînă acum că aceste cercetări privind conversia energiei eoliene în alte energii a început în urmă cu 5 ani. Azi vă ocupați aproape în exclusivitate de turbina eoliană cu geometrie variabilă.

— Credem că turbina cu geometrie variabilă sau TEVG, cum îi spunem noi, răspunde mai bine caracteristicilor vînturilor din țara noastră. Avantajele pe care le are această turbină față de celelalte tipuri credem că sînt decisive. Fiind o turbină cu ax vertical nu necesită orientarea după direcția vîntului. Are un moment de demaraj foarte ridicat. Nu necesită schimbarea unghiului de atac al palelor, palele reprezentînd și demaroarele care pun în mișcare turbina. Prin geometria variabilă a turbinei se realizează o curbă a turației funcție de viteza vîntului mult îmbunătățită, asigurînd astfel adaptarea mai ușoară a oricărui tip de consumator, asigură autoprotecția ansamblului turbină-consumator. Această turbină a fost brevetată în 1977 de dr. ing. Constantin Teodorescu, directorul institutului. Prin asigurarea variației geometrice a palelor se poate realiza ca pe domeniul de viteze uzuale ale vîntului, 6—15 metri pe secundă, creșterea turației să fie mult diminuată ceea ce dă posibilitatea cuplării mult mai ușoare a oricărui consumator. Suprafața caracteristică a rotorului variază funcție de înclinarea palelor, deci și funcție de turație. La viteze mari de vînt se obține o scădere a acestei suprafețe ceea ce contribuie la protecția turbinei.

— Cîte asemenea turbine cu geometrie variabilă sînt în funcțiune astăzi ?

— Pe poligonul de la Mîneciu au fost executate două turbine, de 10 kW, care au funcționat normal, făcînd față cu succes unor condiții de climă deosebite. Urmărindu-se îmbunătățirea performanțelor funcționale și constructive, în 1979 a fost realizată macheta funcțională a unei turbine cu geometrie variabilă cu greutate specifică, pe unitatea de putere, de patru ori mai mică decît a turbinei de la Mîneciu. Rezultatele experimentărilor pe această machetă stau la baza realizării în continuare a turbinei eoliene cu geometrie variabilă de 30 kW. Toate aceste lucrări au fost efectuate sub directa îndrumare a inventatorului, dr. ing. Constantin Teodorescu. În planul pe care îl avem de la C.N.S.T. urmează studierea, realizarea și omologarea seriei de turbine de 30, 100 și 300 kW. TEGV-300 are parametrii estimați foarte promițători. Va economisi 450 tone cc pe an. Durata de amortizare a cheltuielilor este doar de 4,8 ani. Un kW oră furnizat va costa 0,34 lei. Energia eoliană este competitivă cu sistemele clasice și are marele avantaj că folosește o sursă de energie inepuizabilă.

— Toate referirile care se fac au în vedere conversia în energie electrică. Cercetările se îndreaptă numai spre acest domeniu ?

— Cercetăm toate formele de convertire a energiei vîntului. În energie mecanică, prin acționarea directă a unor mașini și utilaje ; în energie hidraulică, prin cuplarea cu o pompă de apă ; în energie pneumatică obținută prin antrenarea unui compresor de aer și în energie electrică, despre care am vorbit pînă acum, prin antrenarea unui generator. La poligonul de încercări de la Mîneciu una din turbine produce aer comprimat. Prin acționarea unui compresor la care este atașat un rezervor de aer comprimat, în 12 ore, la un vînt de 8 metri pe secundă, producem 25 de metri cubi la presiunea de 10 atmosfere. Am folosit un compresor Timpuri Noi. Acest compresor nu asigură toată gama de turații pe care o dă turbina eoliană. Căutăm un compresor care să funcționeze la o gamă largă de turații. Una din turbinele eoliene, tot de la Mîneciu, este cuplată la o pompă de apă care pompează 2 000 de litri pe zi. Spun toate acestea pentru a arăta că am depășit etapa de cercetări și implementarea energiei eoliene, bazîndu-se pe colaborarea mai multor specialități, a intrat în zona aplicabilității.

— Mi se pare că una din aplicațiile care ar interesa în mod deosebit țara noastră este folosirea energiei eoliene la irigații. Mă gîndesc că depărtarea locurilor unde este necesară irigarea de sursele de energie, scurtarea conductelor și reducerea lucrărilor de amenajare justifică folosirea energiei eoliene.

— Institutul nostru a elaborat un studiu privind această problemă. Zona cea mai probabilă care ar putea fi irigată cu ajutorul energiei vîntului va fi fără îndoială partea de nord-est a Cîmpiei Bărăganului. Această zonă dispune de un bun potențial eolian. În urma asigurării cu apa necesară, sporurile de producție, estimate a se obține în urma irigării culturilor, vor fi la un hectar : grîu, 2 400—2 800 kilograme ; porumb, 2 100—3 600 kilograme ; legume, 1 000—1 300 kilograme. Printr-o sumară analiză se poate stabili aportul economic în urma irigării culturilor. Pentru o medie de 1 000 ore de vînt pe semestru, 200 turbine eoliene de 50 kW, care ar antrena cîte 5 pompe de 10kW, aportul pe an și în milioane de lei ar fi : grîu — 63 ; porumb — 57 ; legume — 145.

— Deci nu trebuie să mai facem prea multe calcule de eficiență economică, trebuie să trecem cît mai grabnic la aplicarea în practică a rezultatelor cercetărilor de pînă acum.

— Într-adevăr, aceasta este concluzia. Turbina TEGV-30 va fi în curînd omologată. Ea are de pe acum un domeniu larg de folosință și o eficiență deloc de neglijat. Cercetările continuă și odată cu realizarea turbinelor de putere mai mare energia eoliană va avea un cuvînt din ce în ce mai greu de spus. În paralel cu realizarea turbinelor de mare capacitate ne ocupăm și de o microturbină pentru populație, pentru locuri izolate în primul rînd și care va putea, împreună cu alte sisteme. hidraulic, solar, biogaz să asigure independența energetică a unor gospodării sau chiar a unor așezări. Sperăm ca în anul acesta să prezentăm această turbină funcționînd în curtea institutului nostru și chiar s-o omologăm pentru a putea intra în fabricație de serie.

— Cine credeți că ar trebui să execute o asemenea turbină ?

— Poate s-o execute industria mică, industria locală. În acest sens am gîndit-o și noi.

OPREA GEORGESCU ■

Cenușa de termocentrală, o materie secundară pe cale de a deveni materie primă

Cînd tînărul inginer Eugen Popescu, cercetător principal în cadrul Institutului de cercetări și proiectări pentru industria materialelor de construcții, platforma „Progresul", a fost înștiințat că va fi șeful unei lucrări, s-a bucurat, desigur, numai că bucuria sa de-atunci n-a ținut mai mult decît un minut. De ce? Pentru că titlul lucrării, după cum ne mărturisește chiar inginerul Eugen Popescu, l-a dezorientat, pur și simplu. Trebuia să atace imediat, la fața locului, adică pe liniile tehnologice existente, posibilitatea fabricării panourilor mari de locuințe cu adaos de cenușă de termocentrală. Or, pînă în clipa aceea, cercetarea românească nu atacase încă, frontal, această problemă. Și ar mai fi de spus, pentru a înțelege cît de cît descumpănirea și dezorientarea de atunci a inginerului Eugen Popescu, că, la ora aceea, doar cîteva țări ale lumii făceau primii pași în această direcție.

Și iată, de atunci, din aprilie 1979, și pînă acum, timpul a trecut cu folos. Cu folos, pentru că, peste numai cîteva săptămîni, la Întreprinderea de materiale pentru construcții din Roman va intra în probe tehnologice prima stație care va fabrica panouri mari de locuințe cu adaos de cenușă de termocentrală, adaos care reduce consumul de ciment cu 30—60 kilograme la un metru cub de beton prefabricat. Mai mult decît atît, în prima parte a anului viitor vor intra în funcțiune alte patru stații similare, la Deva, Craiova, Doicești și Bistrița

Reintorcîndu-ne totuși la clipa de descumpănire din primăvara anului trecut, inginerul Eugen Popescu mărturisește că „am depășit-o grație încurajărilor și sprijinului permanent pe care l-am primit din partea doctorului inginer Ion Ionescu, șeful de laborator în subordinea căruia avea să se finalizeze întreaga cercetare, precum și atenției deosebite cu care directorul general al institutului, tovarășul doctor inginer Traian Ispas, a urmărit îndeaproape temele întregului program de reducere a consumurilor materiale, a consumurilor energetice și a refolosirii materiilor secundare. Un ajutor prețios și decisiv l-am primit, de asemenea, și din partea inginerului Iulian Ghivulescu, șef de serviciu în Centrala materialelor de construcții, dînsul asigurîndu-ne o perfectă și eficientă colaborare cu sectoarele din întreprinderile în care, pe liniile tehnologice existente, am introdus stațiile noastre".

Dincolo de aceste nume, interlocutorul nostru a ținut neapărat să amintim și grupul de tehnicieni-laboranți care, pe platforma „Progresul", au proiectat stația și tehnologia fabricării panourilor mari de locuințe cu adaos de cenușă de termocentrală, acest grup fiind alcătuit din inginerul Constantin Ghiu și laboranții Dumitru Băluță, Marin Argeșeanu, Teodor Bunea, Viorica Miu și subinginerul Georgeta Marinaș.

Acestea fiind zise, să mai notăm că, pe lîngă cele 30—60 kilograme de ciment economisite la un metru cub de beton prefabricat, panourile mari de locuințe cu adaos de cenușă reduc consumul de energie înglobată cu 5—12 kilograme combustibil convențional pe metru cub, iar prețul de cost, prin eliminarea agregatelor specifice în proporție de 2,5 la sută, scade cu 5—12 lei pe metru cub. Dar iată și alte avantaje ale adaosului de cenușă: se îmbunătățește lucrabilitatea betonului, adică la mai repede și mai ușor forma solicitată, se ameliorează aspectul panoului după decofrare, constatîndu-se o mai mare omogenitate și compactitate, crește rezistența în sine a panoului, în comparație cu betonul clasic, și manifestă o rezistență sporită la noxele industriale, asigurîndu-se, în același timp, prin aluminații conținuți în cenușă, o rezistență sporită la șocurile termice.

Dar folosirea cenușilor de termocentrale mai îmbracă și un alt aspect demn de toată atenția, cel al degajării suprafețelor pe care sînt depozitate aceste cenuși. De exemplu, ca să fim cît mai la obiect, pentru o haldă de 100 000 tone de cenușă sînt necesare 2 hectare pămînt arabil, iar pentru amenajarea acestei suprafete, precum și pentru întreținerea ei, se cheltuiesc aproximativ 1 milion de lei pe an. Aceasta fiind complexitatea economică a problemei, să mai notăm că între anii 1975 și 1980 termocentralele din țara noastră au produs aproximativ 35 milioane tone de cenușă pentru a căror depozitare s-au cheltuit 350—385 milioane lei.

Iată de ce finalizarea la I.M.C. — Roman a tehnologiei de folosire a cenușilor de termocentrală ca adaos la compoziția panourilor mari de locuință și extinderea acestei tehnologii, în prima parte a anului viitor, la alte întreprinderi de materiale de construcții, pot fi considerate un real succes al cercetătorilor de pe platforma „Progresul", o traducere în fapt a sarcinilor pe care conducerea superioară de partid le-a pus în fața cercetării românești. Mai mult decît atît, sîntem în măsură să notăm că, tot pe platforma „Progresul", un alt colectiv, condus de inginerul Adrian Amzulescu, a pus la punct o altă tehnologie de folosire a aceloraşi cenuşi de termocentrală în fabricarea panourilor de BCA, dar, despre această cercetare intrată în probe tehnologice la Întreprinderea de materiale pentru construcții din Doicești, într-un viitor număr al revistei noastre. Dar nu înainte de a consemna că, la Roman, la Deva și la Craiova, oamenii care au dat o substanțială mînă de ajutor la realizarea tuturor cercetărilor legate de cenușile de termocentrală sînt inginerii Dimitrie Avram, Nicolae Ciobanu, Melania Șovarski, Olimpiu Matei, Liviu Cucu, Gheorghe Sölösi, Doina Predescu, Maria Samide, Constantin Oprea, acestora adăugîndu-li-se, desigur, numeroși alți pasionați adepți ai noului.

VICTOR NIȚA ■

Depinde de noi

(Urmare din pagina 1)

să-și exercite meseria, de care e atîta nevoie, în satul de munte în care oierii își cresc oile, dacă nu cumva sînt pe drumurile țării cu ele. Cum spunea regretatul Teodor Mazilu, într-un dialog mai vechi. Mulți sîntem de acord să schimbăm lumea, mai puțini sînt de acord să se schimbe pe sine.

Lîngă noi zac mine de aur descoperite, încă nedescoperite sau descoperite și acoperite la loc. Eu cred cu toată puterea ființei mele că, așa cum a spus tovarășul Ceaușescu ca fiecare județ să se poată gospodări și să poată trăi singur, România are în ea, în ansamblu, toată fericirea posibilă. Asta însă numai cu condiția să legăm problemele între ele. Să fim exigenți întîi cu noi înșine și să nu ne închipuim că problema noului e un moft, să nu credem că statul român își va putea folosi rezervele pe fleacuri și să nu cumva să ne închipuim că marile chemări sînt adresate oricui, numai nouă nu.

Avem cît avem. Nu putem avea mai mult peste noapte. Dar putem avea mai mult peste noapte și zi. S-au născut în România minți geniale, unele dintre ele au devenit bunul cel mai de preț, zestrea cea fără de moarte a unui popor întreg. Altele, alte minți, deși foarte inteligente, s-au născut fără un caracter puternic. Și ne-au părăsit. Am avut un descoperitor în dermatologie. Se numește Pavel Kozak. Ne-am bătut pentru a arăta celor în drept rezultatele lui. Erau extraordinare. Am găsit toată înțelegerea la conducerea partidului pentru a se verifica și experimenta descoperirea lui Kozak. Cei mai mulți dintre oficialii medicinei au refuzat orice posibilitate ca Pavel Kozak să arate ce face. Îl declarau nul, farseur. La Montreal, Pavel Kozak a produs senzație cu comunicările sale. Și a rămas în străinătate să-și continue cercetările. Nu laud gestul lui. Dimpotrivă. Dezaprob profund faptul că n-a avut țăria să rămînă descoperitor român și să-și continue lupta aici, spre binele poporului său. Dar acum toți aceia care îl considerau farseur au aflat, probabil, că în alte țări, R.F.G. spre exemplu, Pavel Kozak a produs senzație, că **are o clinică** și că are pacienți, că presa îl laudă ca pe unul dintre marii descoperitori ai epocii. Ce mai spun acum despre competența lui profesională cei care afirmau că e un impostor în medicină ?

De ani și ani de zile luptăm pentru afirmarea noului în medicină. De 14 ani, dr. Mihai Leontopol este autorul, împreună cu alți cercetători, al unor noutăți extraordinare în lupta cu cancerul. El, Mihai Leontopol, se baza, după cum ne-o dovedește — și, iată, n-avem decît să căutăm actele și să le scoatem la iveală — pe combinarea unor substanțe care, deși nu erau niște noutăți absolute în domeniu (căci nimeni nu naște substanțe) constituiau totuși prioritatea lui și a noastră. Dr. Mihai Leontopol a depus încă din 1968 înregistrarea la O.S.I.M. pentru brevet cu aceste substanțe. El le folosește în tratamente din 1966 pînă azi, cu rezultate pozitive pe diferite forme de cancer la om. Pe toată această perioadă dr. Leontopol a constituit obiectul unor aproape insuportabile campanii de denigrare, de intimidare, de minimalizare. Puțini cercetători și medici români l-au înțeles. Unul dintre foștii miniștri ai sănătății a scris chiar un articol în care batjocorea pe Leontopol tocmai pentru că, zicea respectivul, folosește revelator fotografic în lupta împotriva cancerului. De ani de zile durează întrebările noastre și ale bolnavilor. Întîlnim, în loc de rezolvare : comisii medicale ale căror procese-verbale în mod curios nu există, ședințe peste ședințe, raportări false și promisiuni vagi, apoi promisiuni certe, apoi iar neclarități, dr. Leontopol aflat în toată această perioadă în cea mai cumplită stare de tracasare, cînd cu slujbă, cînd fără, Ministerul Sănătății răspunzînd bolnavilor care i s-au adresat că totul e rezolvat, Ministerul Sănătății răspunzînd și presei, prin cîteva note, că există lucruri semnificative în tratament, unele rezultate concludente, apoi încercări de a-l compromite — toate acestea compun refuzul de a accepta cercetarea reală a valorii unei noutăți. Și iată că, în august 1980, în una din cele mai prestigioase reviste de cercetări în cancer din lume, în CANCER RESEARCH, apare articolul cu titlul „Efecte inhibitoare ale unor compuși fenolici asupra cancerului indus (format) cu benzopiren", în care se arată acțiunea anticanceroasă remarcabilă a fenolilor substituiți. Experimentul arătat în lucrare se bazează pe observația că în ultimii ani în S.U.A. cancerul gastric uman a cunoscut o regresie importantă datorită folosirii unor conservanți alimentari de tipul fenolilor substituiți, cercetare evidențiată ulterior prin experiment de laborator pe animale. Pornind de la faptele arătate s-au testat o serie de 18 derivați difenolici (fenoli substituiți) cu acțiune anticanceroasă gastrică. Lucrarea arată că cercetările continuă cu aceste substanțe.

Adică exact ce face dr. Leontopol de 14 ani. Aceste substanțe pe care el le-a comunicat în 1968, la 11 aprilie și în Anglia, apărîndu-le în acest fel. Din toată această luptă el s-a ales cu un certificat de inventator, cu articole despre el, cu stima multor medici, a multor profesori, cu făgăduinți neonorate din partea forurilor competente și cu o senzație de sfîrșeală, o senzație că nu mai poate. Oameni de înaltă autoritate i-au arătat înțelegere. Dar la nivele medii, acolo unde ideile urmează să devină realitate, orice cale de acces spre o soluție i-a fost blocată. Și cercetătorul român, în loc să se ocupe cu aprofundarea descoperirii sale, cu stabilirea limitelor ei, este literalmente silit astăzi să-și vadă mai de grabă de propria sănătate decît de a numeroșilor bolnavi din țară și străinătate pe care i-a scos din moarte, după cum comisia ultimă, condusă de profesorul Ștefan Berceanu a constatat, cu înaltă competență, după cum oricînd și oricine poate cerceta numeroasele dovezi. Eu cred că dr. Leontopol poate deveni nu numai una dintre sursele noastre de sănătate, ci și una dintre sursele noastre (oricît de modestă ar fi ea) de valută. Știm cît investesc alții în cercetările în lupta împotriva cancerului. Investițiile pe care le reclamă dr. Leontopol sînt minime : loc de muncă permanent, paturi pentru bolnavii internați, ambulator, colectiv, nucleu de cercetare, stație pilot, condiții de a interna bolnavii din străinătate. Consecințele din toate punctele de vedere ar fi pozitive. Această cauză merită lupta noastră. Oare atîția oameni de bine, cîți fac gloria medicinei noastre, nu se pot sustrage o clipă din preocupările lor personale, nu pot ridica ochii să vadă, să înțeleagă și să spună adevărul despre această cale ? Trebuie, oare, numai atunci cînd îl doare pe cineva de-al nostru, din familie, să fim sensibili ? Poate rămîne problema noului, și în medicină și-n atîtea alte domenii, un obiectiv teoretic ?

Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, astăzi cînd mintea omenească este cea mai de preț valută de pe piața lumii, se cuvine ca fiecare, cu modestie și luciditate, dar cu nedrămuit patriotism și dorință de bine față de obște, să dăruim întregul prinos al minții noastre, acestei țări, acestui ideal de sănătate, fericire și prosperitate.

Să nu risipim nimic din ceea ce poate fi de folos oamenilor.

MICROINDUSTRIALIZAREA

și dezvoltarea zootehniei montane

Un aspect important și verificat, incluzînd o adevărată **stare de periculozitate**, este dat de faptul că **dezvoltarea excesivă a producției artizanale** poate conduce la micșorarea interesului pentru creșterea animalelor, adică tocmai inversul scopului principal, existînd suficiente situații în care, spre exemplu, ilie, impletiturile, bondițele, ceramica ș.a. au determinat micșorarea efectivelor de animale.

Dacă într-o localitate montană va lua ființă un atelier sau o mică fabrică în care vor fi încadrați cîteva zeci sau chiar sute de crescători de animale, în regim de 8 ore, zootehnia va fi desigur și ea cîștigată prin scurtarea navetelor și crearea „stării de stabilitate", prin îmbinarea surselor de venituri. Situația este însă valabilă numai în zonele montane cu vetre de sat adunate în perimetre restrînse iar sprijinirea zootehniei se va realiza incomplet.

În zonele cu o zootehnie dezvoltată și gospodării răsfirate, o astfel de soluție nu ar putea asigura, după părerea noastră, o eficiență zootehnică maximală, deoarece naveta continuă să existe, chiar dacă ea este scurtată, dar mai ales pentru faptul că membrul de familie încadrat **părăsește pentru 9-10 ore activitatea în creșterea animalelor** iar atunci cînd revine **randamentul său este minimal** datorită stării normale de oboseală.

În acest sens, o îndrumare de cea mai mare valoare o găsim în cuvîntarea recentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu lucrătorii din sistemul cooperatist și al consiliilor populare, în care se accentuează asupra organizării activităților microindustriale **cu munca la domiciliu.**

Devine evident că dacă un crescător de animale va putea dobîndi **condiția de încadrat în acord**, cu munca la domiciliul propriu, contribuția acestuia la producția zootehnică va spori substanțial, prin însuși actul de permanență a prezenței sale în gospodărie.

Într-o formulă de organizare a unor astfel de activități rămîne însă **absolut esențială condiționarea** dreptului de a participa la sistemul microindustrial cu munca la domiciliu de îndeplinirea strictă a doi parametri :

— asigurarea **acoperirii permanente** a suprafeței de teren deținute **cu un număr optim** de animale la hectar (după calitatea terenului) ;

— respectarea unei **structuri** care să asigure un deziderat de o deosebită importanță : **matca de reproducție.**

De exemplu, 3—4 vaci cu lapte sau 20—25 oi fătătoare ar putea constitui un criteriu stabil în vederea acordării **posibilității** de participare la sistemul microindustrial-domiciliar, ca drept ce izvorăște nu dintr-un act normativ ci din îndeplinirea unei condiții zootehnice precise.

Într-un astfel de angrenaj, apariția concurenței pentru participarea la sistem ar putea avea, **ca prim efect**, sporirea efectivelor de bovine și ovine-**matcă.**

Rămîne ca obiect de studiu și ca problemă de marketing selecționarea tipurilor de produse ce se pot realiza cu maximum de succes și alegerea formelor de organizare a unor **ateliere-școală** în care să se califice crescătorii de animale și prin care să se asigure asistența tehnică și activitatea comercială.

Există așadar riscul de a califica o populație în producerea unui anumit obiect și de a nu se putea garanta piața de desfacere, datorită apariției la un moment dat a unui înlocuitor superior sau egal calitativ, dar mai ieftin.

Din această cauză mai realistă și cu mai mulți sorți ni s-a părut perspectiva producerii prin sistemul cu munca la domiciliu a unor **obiecte simple, sau părți din ansamble**, reglate după cerințele la zi ale pieței, înlocuibile fără eforturi majore de adaptare, formatoare de manualitate și realizabile nu doar de subiectul trecut prin cursul de calificare ci și de o parte a membrilor de familie (mici obiecte din mase plastice, lemn, bobinaje, părți unice dintr-un angrenaj mai complex etc.).

Odată stabilizată orientarea asupra tipului de produs, apare imediat și necesitatea precizării unei **norme de lucru pe gospodărie** și nu pe persoană fizică, astfel calculată încît să poată fi realizată în 6—7 ore/muncă pe zi, tocmai pentru a se crea **disponibilitatea de timp investibilă în zootehnie.**

Dacă realizarea constantă a acestei norme îi va oferi crescătorului de animale **condiția de încadrat**, cu **toate drepturile ce derivă din această poziție**, ea va trebui să aibă totodată și **caracter fix**, întrucît **nelimitarea** creează imediat și **pericolul** devierii interesului dinspre creșterea animalelor spre activitatea microindustrială, aspect ce trebuie prevenit, din rațiuni de interes general și de perspectivă.

Limitarea producției microindustriale la o normă pe gospodărie, eventual cu unele creșteri în funcție de numărul de copii, alături de **condiționarea** participării la sistemul microindustrial domiciliar de asigurarea acoperirii cu animale a terenului deținut, inclusiv cu matcă de reproducție, ar putea reprezenta soluții pentru atingerea scopului zootehnic, în multe localități montane.

În fond discutăm despre o formă cointeresativă de sprijinire a creșterii animalelor în zonele de munte, despre un posibil argument în favoarea fixării la zootehnie a unui necesar de forță de muncă, adaptată și calificată, cu influență pozitivantă asupra generației tinere de crescător de animale munteni, tocmai prin formarea treptată a sentimentului de stabilitate, de siguranță și perspectivă, prin soluții de tip interdisciplinar, zoo-microindustrial montan.

Dr. RADU REY ■

Teribila înfruntare dintre nepotul moșului și nepoata primarului

Povestea unui testament, a unei afaceri cu niște case și a altor abuzuri din comuna Bucov

Pînă să intrăm în subiect trebuie să facem de la început o paranteză în timp, care începe în anul 1957. Andrei Țapu, apropiindu-se de anii pensiei, se hotărăște să-și cumpere o casă, pe undeva, pe la marginea Ploieștiului, o bucată de teren pe care să o cultive cu tot ce-i trebuie, cu alte cuvinte să-și ocupe în mod util timpul bătrineții — fără să ceară nimic de la nimeni. Toate insistențele singurului nepot, Postică Chiru, de a-l determina pe unchi de a sta împreună, în Capitală, nu au dus la nici un rezultat. Andrei Țapu, cu banii agonisiți de-o viață, cumpără de la Ioana Stoica un teren de 1 000 metri pătrați în satul Pleașa, comuna Bucov. După ce actele sînt perfectate, se dau banii și chiar din vara anului 1957 Andrei Țapu se stabilește definitiv în satul Pleașa. Și fiindcă era singur, nepotul rămînînd în București, iar Ioana Stoica era văduvă — cei doi hotărăsc să-și ducă anii bătrineții împreună. În acest sens nu există și nici nu a existat nici un fel de act oficial. Pe pămîntul cumpărat, bătrînul încă în putere și-a ridicat o căsuță cu 2 camere, a pus vie iar cu ajutorul nepotului care venea la Pleașa săptămînal sau își petrecea concediile, cei doi au reușit, în timp, să aducă apa potabilă pînă la casă, să introducă curent electric și gaze, să monteze o pompă necesară udatului, să repare gardul și multe altele pe care noi nu le mai transcriem aici. Anii au trecut și în ziua de 20 noiembrie a anului 1970, Andrei Țapu se prezintă la Notariatul din Ploiești unde în prezența martorilor lasă prin testament întreaga gospodărie nepotului. Există testamentul autentic cu numărul 10 245 și certificatul de moștenitor cu numărul 1 388. După un an, în mai 1971, Andrei Țapu decedează. Și fiindcă nepotul, să-l numim tot așa și în continuare, nu putea să vină zilnic pînă în sat plătește cu trei sute de lei pe lună pe Tudora Andrei, zisă Duda, să fie clipă de clipă lîngă bătrîna Ioana. Cînd putea nepotul mai venea pe acasă încărcat cu toate cele necesare celor două femei și le mai lăsa cîte un ban de cheltuială. Totul a mers bine pînă cînd niște vecini, la două case depărtare, soții Ion și Ana Rădulescu pun ochii pe loc, pe casă și pe bătrînă. Sub diferite pretexte, cei doi își fac de lucru pe lîngă gospodăria lui Postică Chiru. Tineri fiind și destul de buni de gură, au cîștigat încrederea bătrînei și au devenit o concurență în fața femeii puse de nepot s-o îngrijească. Încet, încet, aceasta din urmă a fost eliminată în timp. Ion Rădulescu se hotărăște să se mute definitiv în casa lui Postică Chiru. Dar înainte de a face pasul vine pînă la București și-l întreabă pe cel în cauză dacă nu dorește să vîndă casa. „Cum s-o vînd ? O am de la unchiul meu. Am muncit și eu acolo, pe lîngă faptul că am investit o mulțime de bani. Cînd ies la pensie doresc să mă stabilesc la Pleașa". Văzînd că nu se înțelege cu moștenitorul, familia Rădulescu recurge la alte mijloace ca să intre în posesia casei.

În primul rînd o întreabă pe bătrînă dacă ar vrea să vîndă casa cu întregul lot. „Păi, maică, cum pot să-l vînd dacă eu l-am mai vîndut o dată" a fost auzită bătrîna spunînd de față cu vecinii. „Lasă, maică, că aranjăm noi lucrul ăsta" — veneau răspunsurile soților Rădulescu. Aici, trebuie să mai facem o paranteză. Cine sînt de fapt soții Rădulescu ? Ion Rădulescu este de profesie zidar șamotor și lucrează la secția de cărămizi refractare Ploiești cu sediul în Pleașa. În anul 1972 se căsătorește cu Ana Badea. Cine este Ana Badea ? Este nepoată de frate cu primarul comunei Bucov, Marin Badea. Fac nuntă mare și în cel mai scurt timp ridică pe vechiul loc al părinților o frumusețe de casă de cărămidă cu cinci camere, bucătărie de vară, cu gard de fier forjat. Toate acestea numai în doi, trei ani. Singura nemulțumire a familiei Rădulescu este faptul că nu au instalații de gaze.

Deci nepoata primarului obține cu ajutorul unchiului tot ceea ce dorește. În primul rînd se eliberează, de la Consiliul popular al comunei Bucov un certificat cu numărul 604/28 martie 1978 din care rezultă că Stoica Ioana figurează înscrisă la poziția 1 004 cu un imobil în valoare de 5 600. Dar și aici este un mare semn de întrebare ; nu se specifică despre care imobil este vorba deoarece Ioana Stoica mai deținuse un imobil tot în comuna Pleașa, acesta la ora actuală fiind înstrăinat și el. Totodată, consiliul popular înaintează Notariatului de stat Ploiești o adresă prin care se specifică că bătrînul figurează în rolurile fiscale ale comunei Bucov cu un teren de 1 000 metri pătrați. Deci, două adrese diferite. Rezultă în mod foarte clar că profitîndu-se de mici confuzii s-au declanșat cu ajutorul mai marelui de la consiliul popular al comunei Bucov falsurile și fraudele care au urmat. Cu alte cuvinte, la numai cîteva luni, în septembrie, Consiliul popular al comunei Bucov eliberează autorizația cu numărul 24 în care se permite cetățeanului Ion Rădulescu să-și ridice o nouă casă pe noul său teren cumpărat cu nici mai mult nici mai puțin decît cu o mie de lei de la bătrînă. Valoarea totală a lucrărilor, conform devizului, este evaluată la 152 510 lei. Dar ca să înceapă munca Ion Rădulescu trebuie să-și vîndă proprietatea pe care o are. Așa că în cel mai scurt timp primește și autorizația de vînzare a casei pe care a ridicat-o numai cu doi ani în urmă, nu are autorizație de demolare a casei în care stătea Ioana Stoica dar se apucă de treabă. Și ca totul să pară „legal" abuzurile se țin lanț. Restul terenului cu vie care a aparținut lui Postică Chiru este trecut la C.A.P.-ul din Bucov — iar în cel mai scurt timp este dat în folosință soților Rădulescu. Cu ajutorul unchiului, care este primarul comunei Bucov, familia Rădulescu vinde o proprietate (noul proprietar ne spune că a cumpărat casa numai cu 30 000 de lei, Ana Rădulescu susține că nu a luat mai mult de 60 000, iar lumea din sat spune că s-a luat peste o sută de mii de lei) și cumpără doar cu o mie de lei o casă cu două camere cu teren de o mie de metri pătrați din care 600 de metri cu vie tînără. Dar hrăpărețul de Ion Rădulescu nu se oprește aici. Pune stăpînire pe tot ceea ce a găsit în curte și în casă. Butoaie, pompă de apă, pompă de stropit via și încă o mulțime de acareturi trec în proprietatea familiei Rădulescu. Cînd Postică Chiru a venit după un timp pe la Pleașa a văzut casa culcată la pămînt, turnată o nouă fundație, iar cînd a dorit să intre în curte și să întrebe ce se întîmplă s-a dat drumul cîinilor. Totul părea ca în basme — transpus pe o altă scară cu o singură deosebire : lupul nu mai lăsase nimic.

Ce să facă omul ? S-a dus la tovarășul primar. Nici n-a apucat să deschidă bine gura și să-și spună oful că a și fost invitat afară pe ușă spunînd : „Nu știu nimica. Te duci matale la tribunal dacă ești nemulțumit". Și s-a dus omul la tribunal.

La 9 ianuarie 1979, prin sentința civilă numărul 107, se anulează contractul de vînzare-cumpărare încheiat cu un an în urmă fiind considerat fals și se constată că reclamantul este proprietarul terenului și al construcției. Obligă pe reclamant să plătească suma de 59 970 lei considerînd că atît a cheltuit familia Rădulescu, la momentul respectiv, cu noua lor locuință. Familia Rădulescu obține recurs. În tot acest timp cei doi nu se opresc cu construcția casei și ridică etajul. În ședința publică, din 2 august 1979, la Judecătoria Ploiești decizia este : se anulează contractul de vînzare-cumpărare eliberat cu un an în urmă, constată că Postică Chiru este proprietarul terenului și al construcției, obligîndu-l să plătească părților suma de 86 159, la cît se ridica, în acel timp valoarea clădirii. În timpul procesului decedează și Ioana Stoica. Acest fapt este în avantajul hrăpăreților care în proces mai aduc cîțiva moștenitori. Este vroba de fata Ioanei Stoica și de încă doi nepoți. Pînă la urmă, la finalul procesului, adică la recurs, situația să fie cu totul alta. Tribunalul județului Prahova, în ședința publică de la 19 octombrie 1979, respinge ca nefondată acțiunea intentată de reclamantul Postică Chiru obligîndu-l să plătească familiei Rădulescu suma de 5 000 lei drept cheltuieli de judecată pentru toate instanțele ce au soluționat dosarul respectiv.

Acestea sînt pe scurt faptele. Într-una din zilele trecute ne-am dus pînă la Pleașa. O găsim acasă numai pe Ana Rădulescu. O întrebăm pe gospodină să ne arate actele în legătură cu casa. „Știți, soțul meu este la niște cursuri pe la Alba Iulia. El le știe pe toate. De unde am avut bani să ne construim casa ? Păi, am avut de la nuntă. După nuntă am construit o casă cu cinci camere, de cărămidă, pe care am vîndut-o unei familii de pe lîngă Buzău. Cu cît ? Cu 60 000 lei. Casa care a fost aici am cumpărat-o de la bătrînă cu o mie de lei. Dar să nu credeți că am escrocat-o. Noi am îngrijit-o pînă la moarte, noi i-am făcut înmormîntarea și tot noi îi facem pomenile. Așa a fost înțelegerea. Și noi ne ținem de cuvînt. Sîntem oameni serioși. În cît timp am ridicat casa cea nouă care se vede ? În doi ani".

Deci în cinci, șase ani familia Rădulescu a construit în Pleașa două case avînd împreună zece camere de cărămidă și cu toate instalațiile aferente. Și toate acestea în perioada cînd în casă era adusă doar o singură retribuție, deoarece Ana Rădulescu doar de cîteva luni lucrează. Dar să lămurim noi la prima vedere și acest mister — urmînd ca organele de drept să cerceteze și să ancheteze cu toată seriozitatea cazul nepedepsit încă de lege. Să notăm ce am aflat de la Mihai Dumitrescu, unul dintre vecini. „Eu sînt, tovarășe, muncitor la Feromail Ploiești. Uitați-vă la mîinile mele. Am muncit din greu să-mi fac o casă cu trei camere. Cum își fac ăștia de alături case peste noapte ? Fură. Noapte de noapte aici vin numai mașini. Una vine cu cărămidă fiindcă Ion Rădulescu este zidar la refractare, alta cu țeavă, alta cu nisip. Te poți întreba, și pe bună dreptate, de ce se cără doar noaptea ? A luat cu japca totul. A păcălit-o pe bătrînă, și s-a pus stăpîn pe întreaga gospodărie. Uitați și un alt abuz. Și-a construit noua casă exact pe hotarul proprietății, iar apa de pe acoperișul lui se scurge pe casa mea. Este cinstit ? Dacă i-am zis că o să mă duc și o să-l reclam la consiliu m-a înjurat și mi-a spus să mă duc la dracu că doar știu că este nepotul primarului. Și fiindcă oamenii au văzut cum s-a făcut el stăpîn pe casa în care a stat bătrîna și care era proprietatea lui Postică Chiru, și cum buzunarul lui sporește, exact ca-n povești, cît la altul în șapte ani la el într-un an, și nu i se întîmplă nimic —, au prins frică".

O găsim acasă și pe Andrei Tudora, zisă Duda, o femeie care în ciuda vîrstei de 70 de ani este în putere. Rostuiește cu migală în pătul porumbul recent cules. După ce ne ascultă și înțelege de ce am venit, ne invită pe prispă și începe să ne povestească : „Așa-i, maică. Își fac de cap cum vor. Ei sînt nepoții primarului. Eu am avut grijă de bătrînă. Primeam de la nepotul ei de la București, că așa îl știa toată lumea, trei sute lei pe lună și de-ale mîncării. Totul a mers bine pînă au apărut cei doi. Cînd a început procesul și cînd am văzut ce fac tinerii nu mai m-am dus pe la bătrînă. Să mă ierte lumea și să nu vorbesc cu păcat dar cred că ăștia i-au grăbit moartea fiindcă bătrîna și-a dat seama de toate fărădelegile pe care le fac și prinsese frica de ei. Ce spun ei că au îngrijit-o pe bătrînă? Mint cu nerușinare. Bătrîna a fost găsită moartă în casă după multe ore. Au dat bani de înmormîntare? Mint. Bătrîna lăsase fetei, din a doua căsătorie, lui Leana, 7 000 lei. Dau bani la pomeni ? Pe cine cred ei că prostesc? Mint. Așa au lansat în sat și un zvon, ca să astupe gura și urechile lumii, că ar fi dat moștenitorului, adică nepotului lui moș Țapu, 40 000 lei. Dar o să-i pedepsească legea".

Pe primarul comunei îl găsim la ora prînzului în birou. După ce-i spunem despre ce este vorba și după ce ne ascultă cu răbdare și cu atenție ridică indiferent din umeri : „Spune Ana Rădulescu că este rudă cu mine. De unde ? Eu stau în Ploiești. Nu prea am rude pe aici. Este adevărat că este nepoată de frate, dar este descoperită de mine ceva mai tîrziu (!?)". Foarte ciudată această explicație a primarului. „Cunosc cazul. Dacă s-a făcut vreo greșeală tribunalul este cel care trebuie să facă dreptate. Se pare că Tribunalul județean a soluționat cazul. De ce s-a ajuns pînă la tribunal? Nu înțeleg întrebarea. Așa a fost să fie...".

Tovarășii care ne-au ascultat, cu amabilitate și cu răbdare, la Comitetul județean de partid ne-au promis că în cel mai scurt timp se va face o serioasă anchetă în acest caz. Mai aflăm că Procuratura Generală a Republicii a promovat recurs extraordinar. Tuturor le mulțumim pentru ajutorul dat și așteptăm în continuare rezultatele.

SORIN POSTOLACHE

O probă de eroism care trebuie luată în seamă

Emoțiile dinaintea concursului pentru intrarea în facultate. Ochii căprui, negri, albaștri, verzi, ochii obosiți, ochii plini de încredere, ochii copiilor dumneavoastră, ochii tinerilor care parcurgeau, pentru a cîta oară, paginile manualelor, paginile caietelor de notițe. Undeva, într-un apartament al unui bloc din Focșani, nu ochii, ci degetele unui tînăr încercau să urmărească în Braille tot ceea ce notase, cu un efort supraomenesc, în vederea susținerii examenului la Facultatea de matematică din Iași.

Mircea Bucur știa încă din clasa a VI-a că va deveni nevăzător. A suportat zece operații, a stat luni de zile în spital pentru a-și prelungi vederea, pentru a învăța pînă în clipa în care ultimul licăr se va stinge. Examenele le dădea între operații. La un pas de bacalaureat s-a stins și ultima culoare... A reușit cu greu să obțină aprobarea pentru susținerea bacalaureatului. Încă nu învățase alfabetul Braille, așa încît la scris s-a folosit de un șablon! A dat examenul scriind cu mîna lui! După fiecare rînd profesorul îi muta șablonul cu o linie mai jos. Și nu avea voie să greșească, pentru că nu își putea revedea lucrarea. Examenul oral l-a dat imprimat pe bandă. Și a reușit!

După această primă bătălie împotriva întunericului, bătălie cîștigată, s-a adresat Asociației nevăzătorilor din Cluj-Napoca de la care a primit un răspuns în data de 2.06.1980. Vom reda din răspuns: „Apreciem dorința dv. de a vă continua studiile, mai ales pentru că optați pentru o disciplină mai puțin solicitată de nevăzători. Precizăm însă că matematicile sînt accesibile nevăzătorilor. La noi în țară au absolvit Facultatea de matematică și cîțiva nevăzători. În ce privește condițiile de înscriere, acestea sînt cele cuprinse în broșura de admitere în învățămîntul superior. Nu există restricții pentru nevăzători și nici înlesniri pentru a urma la fără frecvență dacă nu sînteți încadrat în muncă, eventual se poate solicita o aprobare specială de la Ministerul Educației și Învățămîntului. Nu știm cum veți prezenta lucrările la examenul de admitere, bine, fără să cunoașteți scrierea Braille, altfel veți avea nevoie de o aprobare specială din partea conducerii universității respective pentru a dicta lucrarea la trei persoane în cazul în care nu puteți scrie dv. în scrierea obișnuită. Problema inițierii în Braille nu este grea și se va rezolva pe parcurs. Vă recomandăm mult curaj și succes la examen".

În toamnă a început să învețe scrierea Braille pentru a da la matematici. L-a întîlnit pe profesorul Ion Sebeni, de la școala de nevăzători din Buzău, care terminase facultatea cu doi ani în urmă. Tot la Iași. A aflat că Ion Sebeni a fost student de 9 și 10, că a învățat la cursurile de zi și s-a descurcat foarte bine între colegii lui.

„A fost primul moment fericit din viață, mărturisește Mircea Bucur, știam că pot îndrăzni, știam că am un țel: MUNCA, SETEA DE AUTODEPĂȘIRE!" Pe atunci era doar prieten cu Felicia. Acum sînt soț și soție. Felicia i-a citit toate cărțile de matematică, alături de magnetofonul care imprima.

Mircea a învățat matematica prin glasul iubitei. Și glasul ei rostea din iubire mii de cifre, definiții, demonstrații...

S-a interesat la secretariatul facultății dacă are nevoie de aprobări speciale pentru a se înscrie la concurs PENTRU CURSURILE DE ZI. I s-a răspuns că trebuie să procedeze întocmai ca și ceilalți candidați. A sosit și ziua prezentării la examenul medical. Aici a fost respins. După o zi de chin a obținut aprobarea comisiei medicale, sub rezerva cunoașterii alfabetului Braille. Decanatul i-a cerut să găsească o tehnică de redactare a lucrării, pentru a putea fi comunicată Ministerului Educației și Învățămîntului. A găsit și tehnica de redactare! A scris teza la mașina de scris Braille — în prezența tovarășilor profesori și a tovarășului decan — apoi a dictat-o, tot în prezența domniilor lor. A fost sigilată, ca și celelalte lucrări.

Îl mai despărțea o zi de examen. Am discutat cu tovarășii directori Ruxăndoiu și Cătuneanu, din Ministerul Educației și Învățămîntului. Tot telefonic. Era vorba de ore. Atunci am simțit o oarecare înțelegere. Totuși Mircea Bucur a fost schimbat de la zi, la fără frecvență! Tovarășul decan nu a luptat pentru ca Mircea să rămînă la zi. Era de datoria domniei sale. De ce a trebuit ca un tînăr să aștepte admiterea în examen ca pe o favoare specială ? De ce a fost trecut la fără frecvență, da, la fără frecvență, un om căruia i-a rămas doar auzul, ca punte de comunicare între el și lumea exterioară, între el și profesori!

Dînd examenul a obținut media 7,35 și locul AL ȘASELEA la fără frecvență, la zi însemnînd al șaptesprezecelea! Da, acest loc printre atîția tineri care văd! Rezultatul a fost obținut la primul său examen dat în scrierea Braille, tracasat, schimbat de la zi la fără frecvență, neștiind nici măcar dacă examenul îi va fi luat în considerare. El este convins că putea și mai mult. Este convins că va putea să-și lege viața de matematică.

Au venit la redacție. Nu o cunoșteam pe Felicia. Fie-mi iertat, Felicia, credeam că ești o fată urîtică, tenace, pentru că îl iubești și crezi în el... Felicia este o tînără încîntătoare, are ochii mari, ochii LOR, și cel mai frumos păr auriu... Îl va ajuta, apoi îl va urma, să trăiască, să muncească ORIUNDE va fi repartizat.

Mircea nu poate însă urma cursurile la fără frecvență. Limbajul matematic, în situația sa, poate fi însușit prin auz! Audiind cursurile! Soția nu-i poate înregistra toate cursurile pe bandă. Nu numai datorită faptului că un curs înregistrat duce la 300 lei... Apoi, sînt simboluri pe care ea nu le mai pricepe !

Pe data de 2 octombrie s-au prezentat la Ministerul Educației și Învățămîntului. În loc de înțelegere, în loc de uimire, de admirație în fața unui tînăr care ORB FIIND a reușit la un concurs, i s-a indicat să se îndrepte spre o meserie adecvată situației lui.

Aceasta este povestea REALĂ a soților Bucur, doi oameni care vor să înfrunte nenorocirea! Doi oameni care au dreptul de împlinire, pe care nimeni nu-l poate lua în patria noastră, omenia deschide absolut toate căile în fața celor care vor să muncească. Mircea Bucur poate deveni profesor la o școală de nevăzători, cibernetician, poate deveni, de ce nu ?, o capacitate în lumea matematică! Nu numai vederea este cea care ne poate defini ca oameni deplini, ci și alte multe, foarte multe componente ale personalității noastre! Iată de ce pledăm pentru reintegrarea lui Mircea Bucur în secția de zi a facultății, acolo de unde, fără omenie, a fost exclus.

PIA OLARU

„Grupa mică" a șantierului sau huliganismul la locul de muncă

„Am avut întotdeauna probleme cu formația de electricieni. O vreme a lucrat ca șef de echipă unul care lua bani necuveniți, făcea acte false. A plecat din șantier cu scule cu tot. Acum se află în cercetare. Deși necinstit, cînd vroia să muncească se dovedea meseriaș bun. După el au rămas oameni mai slab pregătiți. Formația lui am despărțit-o în două și am pus șefi de echipă noi. Aceștia nu prea se descurcau bine, dar alții mai buni n-aveam. Între timp a apărut Humelnicu, om cu experiență, electrician categoria a cincea. L-am numit șef de echipă, aducînd iarăși toată formația la un loc. Cu el am descurcat multe lucrări care ajunseseră cam învălmășite fiindcă trecuseră prin atîtea mîini. Dar am constatat că oamenii muncesc din ce în ce mai prost. Nu ascultau, se învîrteau de colo pînă colo, odată șase oameni în trei zile abia au legat trei motoare și lucrarea asta ar fi putut s-o facă un meseriaș bun în cîteva ore. Am pus piciorul în prag și cinci dintre ei au plecat. Nu-i mai puțin adevărat că Humelnicu începuse să bea pe șantier. Pentru asta, l-am sancționat de două ori. Cîțiva, mai tineri, pe care i-am încadrat în vara aceasta, mi-au spus că nu se înțeleg cu el și mi-au cerut să-și facă singuri formație. Le-am ascultat rugămintea și l-am numit ca șef de echipă pe Montea, bun meseriaș și simpatizat de ei. Am trimis echipa lui Montea să lucreze pe platforma 2, iar la platforma 1 a rămas echipa lui Humelnicu. În echipa acestuia din urmă lucrau, în afară de el, încă trei oameni. Lucrau e un fel de a vorbi. Doi dintre ei, Anghelescu și Bozianu, veneau tîrziu pe șantier. Cum veneau, se apucau să mănînce. După mîncare, mai trăgeau și un pui de somn. Odihniți fiind, începeau să bea. Se pare că ei aduceau băutură și șefului de echipă. De aceea pe Anghelescu l-am detașat la o carieră de calcar, în județ, departe de oraș, iar celuilalt, lui Bozianu, i-am spus să-și caute în altă parte de lucru. Humelnicu a rămas în echipă cu un singur om. Așadar nu mai putea fi șef de formație. Tocmai atunci a intervenit o urgență. Beneficiarul, Întreprinderea de prelucrarea lemnului, ne-a cerut să definitivăm imediat o lucrare. Venise un vas cu bușteni de mahon care nu puteau fi descărcați și depozitați din vagoanele cu care erau aduși din port decît cu podul rulant. Dar acest pod se află în platforma 1, unde trebuia să lucreze echipa lui Humelnicu. Și cum echipa acestuia se descompletase, trebuia să aduc echipa lui Montea, de la platforma 2, să lucreze aici, pe platforma 1. Bineînțeles că le-am spus că Humelnicu nu le mai dă ordine și că el e un muncitor ca și ei, atîta tot. S-au tîrguit ei puțin și, după unele parlamentări, s-au prezentat la lucru. Nenorocirea a făcut că șeful lor de echipă, Montea Victor, s-a accidentat încă de la început. I-a căzut un lemn pe picior, nimic grav, o simplă fractură. După ce Montea a fost dus la spital, Ludoșanu Jan s-a autointitulat șef de echipă și în această calitate i-a îndemnat și pe ceilalți să nu mai muncească pe platforma 1, alături de Humelnicu, ci să meargă înapoi la platforma 2. M-au lăsat cu lucrarea abia începută. Maistrul Rada, în subordinea căruia se aflau, fie că lucrau pe platforma 1 sau 2, s-a dus la ei să-i convingă să vină la lucru acolo unde le spusesem că e nevoie. S-au luat la hărțuială. Unul, Găină Vasile, muncitor necalificat, l-a făcut incompetent pe maistrul Rada. Asta e o nerozie. Omul are vreo 27 de ani de muncă și e un meseriaș foarte bun. Adevărul e că și-a pierdut răbdarea și i-a dat acestui Găină o palmă. Hărțuiala n-a degenerat, dar înțelegerea dintre maistrul Rada, de data aceasta, și cei din echipa lui Montea a devenit imposibilă. Ludoșanu a venit la mine să ceară materiale pentru că are el de făcut o lucrare undeva pe platforma 2, cu „echipa" lui, o lucrare care pe mine mă interesează peste cîteva luni. Refuzul de a merge să lucreze acolo unde trebuie să ne concentrăm toate forțele cum se poate numi decît insubordonare? Nu știu ce să fac: parcă nici n-aș vrea să-i pierd, fiindcă și-așa ducem lipsă de oameni, dar nici nu pot să tolerez să lucreze numai cum îi taie pe ei capul". (Victor Petrea, inginer șef al Șantierului nr. 6 Constanța al Grupului de șantiere instalații-montaj București.)

Pe 10 octombrie a.c. conducerea șantierului primea următoarea petiție: „Echipa din platforma 2 Palas condusă de Montea Victor face cunoscut prin Ludoșanu Jan următoarele: începînd cu data de 4 octombrie nu am mai primit nici un fel de material, cu toate că am solicitat zilnic. În acest timp nu am putut produce nimic. Cerem ca pentru aceste zile să fim plătiți în regie". Pe această petiție, inginerul Victor Petrea scria: „Li se va comunica în scris tovarășilor Ludoșanu, Apseleam, Găină și Solonariu că dacă luni, 13 octombrie, nu se vor prezenta pentru a lucra organizat, li se va desface contractul de muncă pentru indisciplină".

Luni, 13 octombrie, Ludoșanu Jan depunea la redacția revistei noastre un memoriu prăpăstios, scris tot „în numele echipei Montea Victor". „Cînd o echipă cere de lucru și nu i se dau materiale ce acte de indisciplină pot să existe?", se întreba el. Drumul pe care degrabă l-am făcut la Constanța ne-a convins că logica întrebării de mai sus este însă nițel perfidă, ca să nu-i spunem doar copilărească, de vreme ce ea se întemeiază pe o trunchiere a realității, după cum aflam vorbind nu numai cu șeful șantierului ci și cu maiștrii Rada Gheorghe și Iordache Mihai, electricienii Victor Humelnicu și Costică Felciuc, Ion Tănase, tehnician în cadrul compartimentului producție, Dumitru Nicolescu de la compartimentul normare, și încă alții despre care vom aminti la timpul potrivit. Din păcate, de față n-au fost și cei din „echipa" lui Ludoșanu Jan, care atunci cînd au aflat că sîntem pe șantier au găsit cu cale să întîmpine gestul nostru de a răspunde cu promptitudine memoriului lor făcîndu-se nevăzuți pe potecile de pe la marginea orașului. În absența lor am vrut totuși să cunoaștem echipa din datele înscrise în dosarele de la serviciul personal și din cărțile de muncă. Și am aflat astfel că Ludoșanu Jan, 24 ani, Găină Vasile, 26 ani, Apseleam Chenan, 22 ani, Solonariu Mioara, 20 ani, nu prea au deloc cu ce se lăuda dacă privesc în urmă: desfaceri de contracte de muncă mai ales pentru articolul 130, litera i din Codul Muncii (ceea ce înseamnă că ei și-au părăsit de nenumărate ori locurile unde munceau), deși nu lipsește nici litera j (de la Jan, mai ales că e cazul lui Ludoșanu, de data aceasta, pe a cărui fișă de la personal nici rubrica antecedente penale nu e imaculată). Nu întîmplător notăm aici opinia instalatorului Ioan Copaci: „Băieților nu prea le arde de muncă. Eu le-am mai spus, fiindcă mă pricep, am fost și eu în situația lor și n-am ajuns bine. Cîțiva ani am stat cam departe de lume, înțelegeți dumneavoastră ce vreau să zic. Pentru furt, hm, pentru mai multe. Eram și cam agresiv. Dar din 18 octombrie 1971 pînă în 18 aprilie 1975 mi-am spus în fiecare zi că după ce o să ies iar în largul lumii o să mă fac altfel de om. Cred că am reușit. M-am însurat, am și un copil de un an și șapte luni. E o fetiță. Anca. Chiar vroiam să n-am băiat, să nu iasă derbedeu ca taică-său". Trecînd peste dispoziția lui Ioan Copaci de a glumi singur pe seama lui, trebuie să spunem că el s-a arătat, de cinci ani încoace, un muncitor destoinic și un om cît se poate de cumsecade. În afară de părerea lui despre „echipa" lui Ludoșanu am vrut să aflăm și opinia adevăratului șef al echipei, Montea Victor, pe care l-am căutat la căminul de nefamiliști unde e găzduit. Aici, spre surprinderea noastră, am găsit toată echipa învăluită, în camera lui Montea Victor, în groase valuri de fum. Ne-au spus, cu aerul unor preșcolari de la grupa mică dintr-o grădiniță, că veniseră să vadă meciul de fotbal România — Anglia. Desigur, nu-i învoise nimeni să plece — dimpotrivă, li se spusese să rămînă pentru a putea vorbi cu ei — iar în ziua aceea, pînă la ora 12 cînd plecaseră la masă și apoi fugiseră, nu lucraseră nimic. În orice caz, de față cu șeful șantierului ei n-au mai putut să falsifice în nici un fel faptele, să le „sclecteze" și să le interpreteze astfel încît să se pună singuri într-o lumină favorabilă. „Cred — ne spunea Montea Victor — că dacă eu nu mă accidentam nu se iveau toate neînțelegerile astea. Peste cîteva zile o să pot merge pe șantier și atunci o să restabilim ordinea".

În așteptarea promisei discipline, tocmai în vederea creării unui climat mai bun de muncă pe șantier, faptele de mai sus nu pot fi totuși șterse cu buretele. Or, avem convingerea că răspunderea pentru aceste fapte nu poate fi atribuită numai celor din „echipa" lui Ludoșanu. Maistrul Humelnicu, nărăvit la băutură, a fost împreună cu discipolii săi zeloși un factor de disoluție, de rupere a unității unui colectiv, ce s-a manifestat sub ochii destul de îngăduitori ai maiștrilor Rada și Iordache și chiar ai șefului de șantier. Se prea poate ca scindarea echipei lui Humelnicu să se fi petrecut în chiar clipa cînd acesta, cu ochii împăienjeniți de băutură, a aruncat cu casca după Ludoșanu și compania. Tot atît de adevărat este că echipa lui Montea, intrată pe mîinile lui Ludoșanu, a profitat de neregulile de pe șantier pentru a se sustrage de la muncă, pentru a agrava indisciplina de pe șantier. Disciplina de care este nevoie pentru a termina lucrări care demult trebuiau îndeplinite — după cum ne spunea Vasile Bădilă, inginer-șef la Întreprinderea de prelucrarea lemnului — trebuie să fie în egală măsură valabilă și pentru cei din „grupa mică" dar și pentru cei mai vîrstnici. Altfel, din amîndouă părțile, se pot ivi în continuare situații care, oricît de straniu ar suna, nu pot să însemne decît huliganism la locul de muncă.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Servicii fără control

În Timișoara, la atelierul de reparat televizoare, din str. 12 Aprilie nr. 29, este liniște deplină. Întrebăm dacă poate veni la domiciliu un tehnician, pentru reparație. Ioan Suciu se interesează ce televizor avem.

— Nu puteți repara orice aparat?

— Ba da, dar pe cele cu circuite integrate le reparăm numai aici, așa că dacă aveți unul din acestea, aduceți-l la noi. Numai așa se poate!

Renunțăm la postura de ghinionești proprietari ai unui televizor cu circuite integrate și ne legitimăm, pentru a afla și necazurile reparatorilor. Șeful unității, Ion Iulian, se află în concediu. Locțiitorul său este chiar Ioan Suciu. El se plînge că, din cauza lipsei de piese, adesea, reparațiile se fac cu întîrziere. Este supărat mai ales că adeseori lipsesc piese fabricate în țară, la „Electronica".

— De pildă?

— Transformatoarele de linie.

— Cam cît stă un televizor la dumneavoastră pentru reparat?

— La această oră, n-avem aparate de mai mult de un an de zile.

Este inutil să mai vorbim de operativitatea remedierilor, în aceste condiții. Ioan Suciu se mai plînge de faptul că s-au înmulțit radioamatorii în Timișoara și, după expresia lui, „își vîră mîinile pînă la coate în televizoare, fără să se priceapă, de ajung bietele aparate la noi într-un hal fără de hal".

La unitatea din strada 6 Martie nr. 15 se repară numai aparate de radio. Șef de unitate: Adalbert Becker. A lucrat în tura anterioară. Sînt prezenți Iacob Kreppel, Dumitru Verza, Laurian Deac, Pavel Gartner și Iolanda Mihailov, casier și magaziner în același timp. Se repetă refrenul cu lipsa pieselor. Mai ales cele de fabricație românească. Între acestea, potențiometre, difuzoare, mai multe tipuri de tranzistoare. Aceeași operativitate! În condica de sugestii și reclamații, la „MĂSURI LUATE DE ȘEFUL DE UNITATE", acesta nu scrie și nu semnează niciodată nimic, pentru că, ni se explică, acest lucru îl face cineva din conducere, adică din conducerea Cooperativei „Dinamo". Așa este obiceiul! Mai aflăm că toate unitățile din municipiul Timișoara care repară radiouri, televizoare, casetofoane, frigidere și alte aparate electrocasnice de folosință îndelungată, țin de numita cooperativă. Cum deci este inutil să mai căutăm și alta, ajungem la atelierul de reparații televizoare — iarăși numai televizoare! — care se află chiar la aceeași adresă cu sediul cooperativei: strada Zugrav Nedelcu nr. 9. Un tehnician tocmai se străduiește să convingă un client că aparatul este bine reparat, nu funcționează bine în atelier, dar va funcționa perfect în hol (!?!). Șeful atelierului este în concediu. Locțiitorul său, Alexandru Bondar, începe, ca și confrații săi, de la lipsa de piese. Unele sînt așteptate și cîte o lună. Timp în care, evident, cetățenii așteaptă, vin la unitate, întreabă, și iarăși așteaptă! Ca să se înlăture — cît se poate — transportul aparatelor la atelier, zice Alexandru Bondar, în scopul economisirii benzinei, tehnicienii sînt trimiși, tot mai mult, să repare la domiciliu. Dar nu aparate cu circuite integrate. Pentru ducerea și aducerea acestora la și de la domiciliul clienților, unitatea are o mașină închiriată permanent de la I.T.A. Dacă se îmbolnăvește șoferul, nu-l înlocuiește nimeni. Și astfel s-au petrecut lucrurile de la 6 august pînă la 11 august a.c. și nu se știe cînd va putea fi folosită mașina. Timp în care aparatele reparate stau la atelier, iar clienții le așteaptă... sau reclamă întîrzierea.

Interlocutorul nostru este de acord că „au dreptate de multe ori și cetățenii care se plîng că le irosim timpul, nici nouă nu ne-ar plăcea să pățim la fel, de ce să nu fim drepți..." Moment în care tocmai este anunțat că un cetățean ține morțiș să discute cu Alexandru Bondar. Este Alexandru Pelici, de meserie fochist la I.C.R.A.L. Un bărbat cu părul alb. E necăjit. De vreo trei luni îl tot duce cu vorba unul dintre tehnicienii atelierului — Gheorghe Bota — și nu-i mai repară televizorul. A venit la acesta pentru că se cunoaște cu tatăl său, îl știe, zice, și pe el de mic și a crezut că poate avea mai multă încredere. „A zis că e defect schimbătorul de canale și că nu-l poate repara aici. Mi l-a dat, l-am dus la cineva, i l-am adus reparat, a zis că televizorul e gata în cîteva ore, dar iar a găsit ceva defect. Vreo lună am bătut drumul la atelier din două în două zile. Nici nu mai știu cîte curse am făcut. Am plătit tot ce mi-a zis să plătesc. Eu din Olimpiadă n-am văzut nimic". Reparatorul cu pricina e în concediu. A încuiat aparatul bătrînului într-un dulap și a lăsat vorbă că o să i-l repare cînd revine. I se promite că, la nevoie, aparatul va fi repartizat altui tehnician.

Ar mai rămîne doar de făcut *ceva*: de luat măsuri eficiente împotriva unor asemenea năravuri care consumă timpul și nervii oamenilor, oricît ar fi ei de bănăteni calmi din fire. Cel puțin în aparență! Ar trebui (și încă urgent) de făcut ceva nu numai în privința disciplinei lucrătorilor din ateliere și a competenței lor profesionale, dar și în privința asigurării pieselor de schimb necesare. Conducerea cooperativei să-și facă simțită prezența, făcîndu-și astfel datoria.

DORIN GHERGHINESCU ■

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

S-a întîmplat la Baia Mare

Meci cu scîntei și cu trăsnete, o sală arhiplină fierbînd ca un cazan cu smoală încins la maximum, nu, nu era Madison Square în timpul unui super-show de box al lui Muhammad Ali alias Cassius Clay, scena se petrecea la Baia Mare, în „patria" handbalului lui Lascăr Pană și a fotbalului lui Viorel Mateianu. Deci, sala din Baia Mare, la un derbi tot mare între echipa locală (ce avea să piardă jocul) și marea campioană Steaua.

Nemulțumiți de meci, nemulțumiți de jocul favoriților și firește de cel al oaspeților, și tot firește nemulțumiți de arbitraj, spectatorii care umpluseră ca un stup sala au la un moment dat o reacție de uluială. Arbitrul oprește, deodată, hodoronc-tronc, partida (deși nu se petrecuse nimic neregulamentar în teren) și se îndreaptă cu pași grăbiți spre una din scările sălii. O clipă întreaga sală a amuțit!

„Ce face ăsta, pleacă, a înnebunit?" — s-au întrebat pe loc unii spectatori. **„Huo, trage de timp, face jocul Stelei!"** — au conchis „pe fază" alți pricinoși și s-a pornit pe loc un cor de huiduieli în stare să sperie și un codru...

Cor care așa cum s-a dezlănțuit, așa a și amuțit, ca atins parcă de aripa fermecată a unei baghete...

Ce se întîmplase?

În sala prea puțin spus ticsită, pe una din scările supraaglomerate **căzuse în cap un copil!** Un băiețel care a **rămas lat**, leșinînd pe loc.

Ei bine, singurul om care a văzut „faza" aceea din tribună — toți spectatorii fiind conectați la rețeaua de înaltă tensiune a derbiului — a fost tocmai... arbitrul, care urmărise, întîmplător, o minge pe aceeași direcție pe care se afla copilul și-l văzuse căzînd, groaznic, de pe scară.

L-a zărit pe băiat rămas nemișcat pe jos, s-a speriat, a oprit jocul și s-a îndreptat imediat spre copil.

L-a luat imediat în brațe și l-a dus grăbit la banca jucătorilor de rezervă, la medicul Stănescu, de la Steaua.

Între timp, **miile de spectatori, care cu numai cîteva secunde înainte huiduiseră de mama focului, au izbucnit într-un torent de aplauze.**

„Bravo, arbitru!" — strigau ei.

Bravo, arbitre ieșean **Casian Drăgan!** — scriem și noi, profund emoționați, aici.

...Și vreți, desigur, să știți ce s-a întîmplat cu băiatul? A fost urgent transportat la spital, i s-au pus cîteva copci — se rănise la cap — iar acum este bine (să trăiască!), iar duminica viitoare își va lua cu siguranță din nou locul său de „mare microbist mic" în sala echipei sale mult iubite din Baia Mare.

MARIUS POPESCU ■

Nu știu cum se petrec lucrurile la alte blocuri de locuințe, dar la blocul în care locuiesc și care are centrală proprie de încălzire, aproape în fiecare an I.C.R.A.L. Vitan schimbă cazanele. Ca și anul trecut și în alți ani, asociația noastră de locatari a făcut mai multe adrese către respectiva întreprindere prin care ne exprimam dezacordul cu schimbarea cazanelor. Totuși, și la sfîrșitul lunii iulie a.c., numeroși elementi noi de cazane, tone întregi de metal au fost descărcate în spațiul destinat accesului mașinilor la garaje, blocînd astfel locul. Anul trecut am stat în această situație nouă luni pînă s-au montat cazanele ruginite deja din cauza intemperiilor. Acum lucrurile se repetă întocmai. Necazul cel mai mare este însă că întreaga operațiune este făcută pe cheltuiala noastră, a locatarilor, și nu este o sumă deloc mică. Cred că aici nu-i vorba numai de lipsa de respect față de noi sau de executarea unor lucrări care nu necesitau neapărat să fie făcute, întrucît vechile instalații puteau fi folosite încă mulți ani, ci și de încălcarea prevederilor în vigoare privind economisirea energiei și materialelor. **(Alexandru Andrei, București, sectorul 3, strada Slănic nr. 14—18, etaj 1, ap. 6)**

■

Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București. La scrisoarea tovarășului Vlad Lucian, beneficiarul apartamentului 134 din blocul 59 A, șoseaua Ștefan cel Mare nr. 156 (N.R.: prin care se sesizau unele deficiențe la imobilul în care locuiește — infiltrarea prin pereții apartamentelor a apei menajere provenite din instalațiile prost executate etc.), răspundem că s-au luat măsuri imediate de către constructor și, ca urmare, remedierile au fost executate în totalitate, fapt pentru care blocul a fost preluat în întregime de către I.C.R.A.L. Colentina.

■

Pe data de 4 iunie anul acesta — scrie, printre altele, cetățeanul **Alexandru Diaconescu** din orașul Costești — m-am adresat cu o cerere, purtînd numărul de înregistrare 219, conducerii Casei agronomului din Pitești, spre a-mi elibera o adeverință absolut necesară la judecătorie. Fără vreun motiv întemeiat, ing. Ianac Deganira, directorul Casei agronomului, refuză categoric să-mi elibereze documentul solicitat, încălcînd prin aceasta prevederile legale privind rezolvarea cererilor și sesizărilor oamenilor muncii. Deși au trecut atitea luni, dumneaei nu m-a onorat nici măcar cu un răspuns și de aceea recurg la această modalitate de a o atenționa, sperînd ca cel puțin acum să respecte legea.

■

Consiliul popular al județului Argeș, Direcția drumuri și poduri. Referitor la scrisoarea locuitorului Dobre Ion din comuna Valea Iașului vă comunicăm că, din cauza ploilor căzute în acest an, pe drumul comunal Valea Iașului — Borovinești s-au produs mai multe alunecări de teren care au întrerupt circulația. Pe întreaga lungime de 3 km a drumului s-au așternut peste 1 000 mc balast, s-au executat 4 podețe tubulare, 30 m diguri de apărare, două punți, astfel încît în prezent este refăcut în totalitate și pe traseu se circulă în condiții satisfăcătoare.

■

Încă de la luarea în primire a blocurilor I și T 9 din strada Soveja nr. 70 am sesizat constructorul, precum și Oficiul județean pentru construirea și valorificarea locuințelor (O.J.C.V.L.) de unele deficiențe de construcție care facilitează și chiar provoacă dese inundații în boxele din subsolul imobilelor. Din această cauză, cît și din altele, de același gen, încă nu s-a făcut nici la această dată recepția definitivă a respectivelor blocuri. Despre starea de fapt am sesizat și Consiliul popular al municipiului Constanța, precum și organele Sanepidului, acestea din urmă fiind solicitate să întreprindă măsuri de înlăturare a unor focare de infecție. Cu toate sesizările noastre, pînă în prezent nu s-a luat nici un fel de măsură. **(Asociația de locatari nr. 99, Constanța, administrator Gh. Iovitz)**

Locatarii blocului nr. 6 din Lehliu-gară, județul Ialomița, ne scriu: Deși în luna martie a.c. blocul nostru a fost dat în folosință, apartamentele prezentau mai multe deficiențe de ordin constructiv, care nici acum, după șase luni, n-au fost înlăturate. Așa se face că în bal-

coane s-a turnat mozaic fără ca acesta să mai fie apoi șlefuit, izolația acoperișului nu s-a efectuat conform proiectului, din care cauză apa se infiltrează în pereții apartamentelor de la etajul superior, gletul de ipsos aplicat de constructor a căzut de pe tavane, una din scările de acces între etajele II și III a rămas neterminată. Toți cei ce ne-am cumpărat apartamente în acest bloc de pe strada Crinului sîntem oameni ai muncii care am trudit din greu să locuim în condiții confortabile și de aceea ne întrebăm: pînă cînd vom fi siliți să suportăm efectele nefaste ale lipsei de răspundere a unor constructori nepricepuți, certați cu munca de calitate și cu bunul-simț? Spre a ilustra necazul nostru, vă trimitem și o fotografie foarte sugestivă, care arată cum a rămas scara de acces la etajele II și III — „opera" celor de pe șantierul din Lehliu al I.C.M.I.

■

Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă-Brașov, Oficiul județean pentru construirea și vînzarea locuințelor. În urma verificării celor sesizate de cetățeanul Dănilă Gheorghe din orașul Făgăraș, str. 6 Martie nr. 141, vă informăm că problemele semnalate sînt adevărate. Împreună cu conducerea șantierului 5 din cadrul Trustului de construcții-Brașov, am luat măsuri imediate de remediere, astfel încît au fost eliminate neajunsurile legate de domeniul construcției ca atare, urmînd ca într-un timp foarte scurt să se înlăture și cele legate de partea de instalații. Referitor la instalația de gaz metan la bucătării, problema nu poate fi rezolvată favorabil întrucît blocul a fost prevăzut și contractat cu plită electrică.

■

Sînt abonat la revista „Flacăra" de mai mulți ani de zile, dar de circa doi ani, cu regret trebuie să spun, revista dv. nu-mi mai sosește regulat; unele numere se pierd pe drum și, nu știu din ce motive, nu ajung niciodată la destinație. De pildă, în acest an eu nu am primit 5 numere și, deși am reclamat nu o dată Oficiului poștal din Vulcani și chiar Direcției județene P.T.T. Timișoara, la toate sesizările mele nu s-a dat nici un răspuns. Cu inadmisibilă nepăsare se continuă și acum pierderea revistelor și nu mi se trimite nici măcar un răspuns justificativ, deși, la drept vorbind, nu văd ce explicație s-ar putea da, ce justificări s-ar putea face. De aceea vă rog să interveniți la direcția sus-menționată pentru a se curma imediat astfel de situații neplăcute ce frizează însuși prestigiul poștei noastre. **(Mării Gheorghe din Vulcani, nr. 89, județul Timiș)**

■

Lucrez la o întreprindere de pe platforma Obor, platformă pe care se află amplasate încă trei mari întreprinderi din ramuri de vîrf ale industriei, precum și alte întreprinderi mai mici. Programul de activitate al acestor unități industriale începe, pentru schimbul I, la ora 6,15, cînd toate unitățile de alimentație sînt închise. Așa stînd lucrurile, oamenii muncii din respectivele întreprinderi sînt în imposibilitatea de a-și procura operativ unele gustări de dimineață. Singurul bufet deschis la această oră este o plăcintărie care uneori are plăcinte, alteori nu are. Ce bine ar fi dacă și în această zonă, unde se găsesc și două cămine de nefamiliști, s-ar înființa mai multe bufete, deschise de la orele 5,30, pentru a servi micul dejun în condiții civilizate: lapte, cacao, iaurt, sandvișuri, minuturi etc. Ba mai mult, pentru servirea mesei de prînz s-ar putea foarte bine organiza și o cantină-restaurant, cu o gamă largă de produse, care să vină îndeosebi în sprijinul tinerilor muncitori din zonă. S-ar putea organiza chiar și un restaurant cu meniu fix, întrucît la ora actuală în tot Bucureștiul există doar un singur restaurant de acest fel și el și-a dovedit din plin utilitatea. **(Dan Radu, București, Calea Plevnei nr. 15)**

Mă numesc **Pop Elena,** domiciliată în municipiul Cluj-Napoca, str. 30 Decembrie nr. 6. Mă adresez dv. cu rugămintea de a transmite, din partea mea, mii de mulțumiri și profunda mea recunoștință medicilor și întregului personal al Clinicii de ginecologie II. Avînd o malformație congenitală, am purtat fără succes cinci sarcini, am suferit trei cezariene și numai după cea de-a treia am reușit, în sfîrșit, cu ajutorul acestor oameni minunați, să dau naștere unei fetițe sănătoase — Persida, lumina și marea noastră bucurie, care a împlinit de curînd un an. Motiv în plus pentru a mulțumi în mod special și încă o dată doctorilor Negulescu, Tautău, Mărgineanu, Căpitan, precum și dr. Maria Silvășan din cadrul Policlinicii de adulți nr. 3. P.S. Alăturat vă transmit și o fotografie a fetiței noastre.

■

Comitetul județean Iași al P.C.R. Privitor la scrisoarea adresată revistei Flacăra de către cetățeanul Covrig Ilie, om al muncii de la I.M.M.R. Pașcani, vă informăm că pentru cercetare și rezolvare s-a deplasat la domiciliul petiționarului o comisie socială care a constatat că într-adevăr familia sa are nevoie de un spațiu de locuit mai mare. Ca urmare, a fost luat în evidență și inclus pe lista de priorități a Spitalului orășenesc Pașcani, locul de muncă al soției sale, și imediat ce unitatea va primi cota de apartamente ce i se cuvine, i se va da un apartament corespunzător nevoilor îndreptățite pe care le are familia sa.

■

Casa de ajutor reciproc a pensionarilor — Sibiu. Casa de ajutor reciproc a pensionarilor din orașul nostru a împlinit 28 de ani de existență. Pornind, la înființare, doar cu o mînă de pensionari inimoși, ce își desfășurau activitatea într-o cămăruță cu o masă și un dulap (încăpere impropriu denumită sediu), prin strădania și spiritul gospodăresc al membrilor săi, casa noastră a ajuns să aibă azi un mare număr de cotizanți, cu fonduri proprii apreciabile, cu local-proprietate de circa 500 mp, locuibil, cabinete medicale proprii (interne, stomatologie și oftalmologie), club, bibliotecă, ateliere de croitorie și cizmărie ce prestează servicii la prețuri ieftine. Se caută cu insistență, pe multiple căi și pe cît posibil, firește în spiritul legalității noastre socialiste, ca membrii casei să fie întrajutorați din plin și la momentul oportun, îndeosebi cu împrumuturi de bani pe termen lung, cu dobînzi mici, cu ajutoare în caz de deces, nerambursabile, pentru urmașii lor. Președinte: Bela Spineanu; secretar: Lucian Cazacu.

În fața blocului în care locuim se află un teren viran, în suprafață de aproximativ 4 000 mp, impropriu amplasării oricăror construcții, motiv pentru care am solicitat cu insistență acceptul edililor din sectorul 6 al Capitalei de a ni se permite nouă, locatarilor, ca prin muncă patriotică, să punem cu toții umărul la transformarea acestui maidan într-un frumos parc. La numeroasele noastre intervenții s-a răspuns, pînă la urmă, că aici va fi amplasat un parcaj de autoturisme. Dacă s-a ajuns totuși la această soluție, renunțîndu-se la prima variantă solicitată de noi (amenajarea unui parc și amplasarea unei statui), am ruga să se țină seama de protecția mediului ambiant prin combaterea poluării cu zgomote de motoare și gaze de eșapament. Aceasta se poate face ușor, dacă există bunăvoință și inițiativă, prin amplasarea unei perdele de protecție, alcătuită din pomi ornamentali și flori pe toată întinderea acestui teren care s-ar împărți astfel în două: o parte destinată parcajului, iar cealaltă parte, cea dinspre bloc, să fie amenajată cu flori și pomi ornamentali. Credem că ar fi soluția cea mai judicioasă și acceptabilă pentru toți. **(Locatarii blocului O.S. 1 din București, sectorul 6, str. Miron Constantinescu, nr. 6)**

■

Trustul de construcții locale Oradea. În zona străzilor Valea Drăganului și J. Strauss din Oradea trustul nostru a construit o hală de prefabricate pentru a mări capacitatea de producție a secției de producție industrială cu peste 50 la sută. Rețeaua de alimentare cu apă a noii capacități trecea într-adevăr pe străzile menționate, dar deși pe str. Grîului am executat un șanț de legătură, nu a fost afectat cu nimic gardul împrejmuitor al locuinței cetățeanului Florian Here din str. Valea Drăganului nr. 46, așa cum acesta pe nedrept susține, și n-a suferit stricăciuni nici pavajul străzii reclamate de petent. La timpul cuvenit, șanțul cu pricina a fost acoperit, iar strada a fost redată circulației. Semnează: ing. Cun Iosif.

■

În numele locatarilor blocului 36, scara D, de pe str. Timiș, nr. 12, din Timișoara, tovarășul Nicolae Pătrulescu, președintele asociației de locatari, semnează următoarea scrisoare:

Ne-am mutat în blocul 36 încă din luna iunie 1979. De atunci și pînă acum așteptăm zadarnic să funcționeze și liftul de pe scara D. Prin luna martie, anul acesta, a venit la fața locului o echipă de montori de la București care a meșterit cîte ceva, a chemat apoi pe reprezentantul I.C.R.A.L. Timișoara și pe reprezentantul O.J.C.V.L., au făcut o recepție superficială, lipsită de răspundere, și a plecat de unde a venit. Noi am rămas cu liftul care nu funcționa încă de pe atunci mai mult de două-trei ore pe zi; doar după două săptămîni de la „recepție", s-a blocat definitiv și așa zace și azi, cînd vă scriem dv. spre a ne ajuta să urnim lucrurile din punctul mort. Că degeaba am tot apelat la tovarășii de la O.J.C.V.L. Timișoara și I.F.M.A. București. N-au mișcat pînă acum nici un deget măcar. Ni s-au oferit, în schimb, doar promisiuni nenumărate.

■

Comitetul municipal Drobeta-Turnu Severin al P.C.R. Referitor la scrisoarea adresată de către tovarășul Abaja Dumitru, prin care solicită sprijin în recuperarea despăgubirii ADAS pentru repararea autoturismului proprietate personală, vă comunicăm că Sucursala ADAS Drobeta-Tr. Severin a contactat pe Cîmpeanu Dumitru care a provocat accidentul de circulație, iar cu adresele nr. 9 621 din 6.06.1980 și nr. 7 996 din 8.09.1980 a expediat documentele la Sucursala ADAS București unde petentul își are domiciliul. Nu se cunosc motivele pentru care sucursala din București nu a soluționat dosarul în cauză.

Pagină realizată de MIHAI STĂNESCU ■

Poșta redacției

ÎNVĂȚĂMÂNT

Florea Bunea — comuna Buzescu, Teleorman: Începînd cu anul școlar 1980/1981 la Școala generală Buzescu a fost transferată profesoara Olteanu Mariana, cu specialitatea limba engleză — limba franceză, care va putea efectua orele de limbă engleză existente la această școală. ● **Sanda Solomon** — Cluj-Napoca: M.E.I. ne comunică neaprobarea transferului solicitat, de la muzică la coregrafie, întrucît concursul s-a desfășurat pe meserii, în limita unor locuri stabilite în planul de școlarizare. Ca atare, deoarece nu ați reușit la meseria pentru care ați concurat și pentru care v-ați pregătit în treapta I, nu puteți trece la coregrafie, neavînd pregătirea corespunzătoare ● **Ioana Petra** și **Dinu Corneanu** — Craiova: ați omis a ne transmite adresa instituției în cauză; reveniți în acest sens ● **Ilie Jauca** — comuna Ciprian Porumbescu, Suceava: Ni se face cunoscut că potrivit prevederilor metodologiei concursului de admitere, probele practice înprimate pe bandă de magnetofon, în condiții tehnice improprii unei înregistrări fidele, nu pot fi asimilate cu probele scrise pentru a putea face contestație ● **Teodor Capotă** — Cluj-Napoca: Adresîndu-i M.E.I. scrisoarea dumneavoastră, acesta ne-a răspuns că pe problema pe care o faceți cunoscută se efectua, în perioada sosirii scrisorii, o anchetă ale cărei concluzii nefiind finalizate, nu puteau fi făcute cunoscute. Propunerile dv. au fost reținute de către organele în drept cu privire la distribuirea locurilor pe clase și specialități în liceele cu acest profil din țară ● **Elena Guica** — Timișoara: Încălcarea de către părinți sau ceilalți ocrotitori legali a îndatoririi de a asigura cuprinderea copiilor în învățămîntul obligatoriu de 10 ani se sancționează potrivit legii.

HORIA PATRAȘCU ■

SOCIAL

Piuariu Vlad — Mureș: Nu e tîrziu. Vă adresați direct procuraturii ● **Chelcan Nicolae** — Dîmbovița: S-a revenit asupra declarației de la judecătorie. Vă așteptăm la redacție ● **Istrate Constantina** — București: Prea multe întrebări rămîn fără răspuns. Iată una: de ce ați afirmat că nu copilul vă interesează? Ce altceva? ● **Stănică Valeriu** — București: Au fost cazuri. Precedentele însă nu vă ajută decît teoretic ● **Pîrvu Ana** — Sibiu: Am trimis memoriul organelor competente ● **Dănescu Octavian** — București: Putem, desigur, dar n-ar fi drept ● **Matica Vasile** — Mehedinți: Este normal ca organul de urmărire penală să stea de vorbă și cu partea reclamată; corupția începe din altă parte ● **Todor Ioan** — Mehedinți: O săptămînă e puțin. Mai așteptați ● **Bivolaru Ariadna** — Bacău: De obicei amendă. La recidivă se ia în considerare pericolul social ● **Strahelici Magdalena** — București: Cauza este vădit personală; dezvăluirea publică ar compromite definitiv căile împăcării ● **Silaghi Anton** — București: Poate aveți și exemple mai noi. ● **Balint Alexandra** — Arad: Orice bancă agricolă vă poate furniza relațiile de care aveți nevoie ● **Ionescu Valentin** — Arad: Este același memoriu ca și anul trecut. Ca și răspunsul nostru ● **Mitruț Ștefania** — București: Ați avut ghinion; comisia de examinare nu ține seama de certificatele medicale; nu e obligată ● **Valeriu Draga** — București: Nu e nici o contradicție; declarația n-a avut nici un efect nociv ● **Petre Grigore** — Olt: Întrebarea nu e dacă instanța putea să nu ia în considerare donația. Luînd-o, întrebarea este dacă putea s-o ia? Putea! ● **Sandu Naom** — București: Ancheta este, cum spuneți, incompletă; dar nu s-a terminat.

NICOLAE CRISTACHE ■

● „FLACARA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

flacara

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Un reper intelectual:

ALEXANDRU ROȘETTI

În ființa lui Alexandru Rosetti sălășluiesc două componente spirituale, la prima vedere diametral opuse și care conturează profilul său unic în cultura românească. Cînd l-am văzut în urmă cu treizeci de ani pe coridoarele Facultății de litere din București sau cînd îți încrucișezi cu el drumurile ți se pare de o distanță și — pe măsura trecerii timpului — o absență aristocratică încît ai impresia că nimic și nimeni nu-i tulbură amintirea, că sufletul său nu este mișcat de nici o adiere sentimentală. Dacă îl cunoști, dacă schimbi cîteva cuvinte, dacă îți împărtășește un gînd, dacă îți evocă o amintire descoperi un om al cărui suflet este atît de impresionabil încît două, trei vorbe, un gest și apoi o strîngere de mînă sînt suficiente să te conecteze la o tensiune spirituală neobișnuită, tulburătoare. Omul își jugulează trăirile, are o pudoare în exteriorizarea sentimentelor. De aici și conciziunea scrisului său care nu-i decît frămîntare sublimată în cîteva fraze fără nici o podoabă și nici un artificiu. A spune astăzi la cei optzeci și cinci de ani ai săi că Alexandru Rosetti este un „savant", „o mare personalitate" înseamnă a ne situa pe tărîmul locurilor comune, a ceea ce știm cu toți și a repeta banalitățile pe care, obișnuit, se spun cu prilejul sărbătorilor.

M-am gîndit încă din anii studiilor mele universitare, ascultîndu-l în amfiteatrele Odobescu sau Hasdeu și mi-am întărit mai apoi această impresie, că Alexandru Rosetti reprezintă un anume tip de savant, un om de știință aparte. Autoritate și gravitate între cincizeci și șaizeci de ani cîți avea atunci cînd îi ascultam lecțiile avea fără îndoială. Era impunător fără emfază și distincția lui nu avea nimic arogant, distant. Era în ființa lui ceva cu totul neobișnuit pentru noi, tinerii de atunci cărora ne impunea în același timp respect datorat unui nume, unei autorități, unei opere, unui trecut de nobilă atitudine democratică dar și un sentiment de apropiere familiară în sensul superior al cuvîntului. Expunea fapte abstracte pentru că istoria limbii e doar istoria unui sistem de semne care nu poate stîrni exaltarea tinerilor abia trecuți de pragul adolescenței și care sînt însetați de ceea ce a fost sau este viu. Dar, din modul în care explica, din atitudinea sa la catedră, din acea unduire a mîinii ce mișca o cretă ce lăsa pe tablă un număr de semne se degaja o anumită distanțare, o anume detașare de obiect, un sentiment al relativității. Alexandru Rosetti nu a fost dominat pînă la crispare, pînă la orbire, pînă la fanatism de ramura științei pe care a ilustrat-o ca un magistru. Poate de aceea a avut o atît de largă înțelegere pentru atîtea din ceea ce ne înconjoară, pentru zone care aveau puține tangențe cu sfera activității sale. Poate de aici generozitatea sa sufletească ce l-a făcut să-și apropie oamenii și să nu-i urmărească urîndu-i, precum fac alți confrați ai săi, și după moartea lor. Poate de aceea Alexandru Rosetti reprezintă pentru noi nu numai autorul unei opere, ci acea personalitate de care o cultură are nevoie, pe care drumul spiritual al unei țări trebuie să o întîlnească, altfel riscînd să se împotmolească în apele mediocrității. Și cînd se va alcătui istoria cuvîntului scris de la noi se va spune că gîndul românesc a avut o mare șansă : întîlnirea cu Alexandru Rosetti. Că și pînă atunci editura românească avusese slujitorii ei devotați care și-au sacrificat totul pentru ca ideea de carte să nu rămînă doar visul unor idealiști, nu-i mai puțin adevărat. Dar, odată cu Alexandru Rosetti și, datorită lui, în istoria editurii românești au triumfat două noțiuni : acelea de sistem și de calitate. Editura a devenit factor și propulsor de cultură, a devenit instituție de o înaltă spiritualitate, un etalon moral. Într-atît de mult încît e aproape imposibil ca tot ce s-a făcut după aceea pe acest tărîm să nu poarte măcar sămînța gîndului său și nu de puține ori să meargă pe drumul jalonat de el prin cărțile tipărite cît timp a ilustrat această magistratură culturală care trebuie să fie direcția unei edituri. Cultura românească îi datorează lui Alexandru Rosetti mai mult decît a scris și a făcut el pentru că ceea ce a realizat are valoarea unui reper intelectual. Să spunem doar atît acum, cu acest prilej aniversar, că istoria editurii românești are două mari perioade, înainte și după Alexandru Rosetti.

Alexandru Rosetti a dovedit că gestul larg de semănător, dăruirea, generozitatea în numele și în slujba culturii nu sînt doar acte colaterale în viața unei personalități ci, aș zice, esența unei adevărate personalități spirituale. Lecția sa este mai lungă, infinit mai largă decît cea pe care a ținut-o generațiilor succesive de studenți și a comunicat-o prin cărțile sale. Îmbrățișînd tot ceea ce a făcut el, lecția lui este mai presus de toate o lecție de civism intelectual.

Sărbătorindu-l pe Alexandru Rosetti, să-i urăm nu doar mulți ani, ci cît mai mulți să se poată ridica pînă la înălțimea exemplului său.

VALERIU RÂPEANU

„Vreau să conving generația Boney M-istă de frumusețile fără seamăn ale muzicii și poeziei noastre populare"

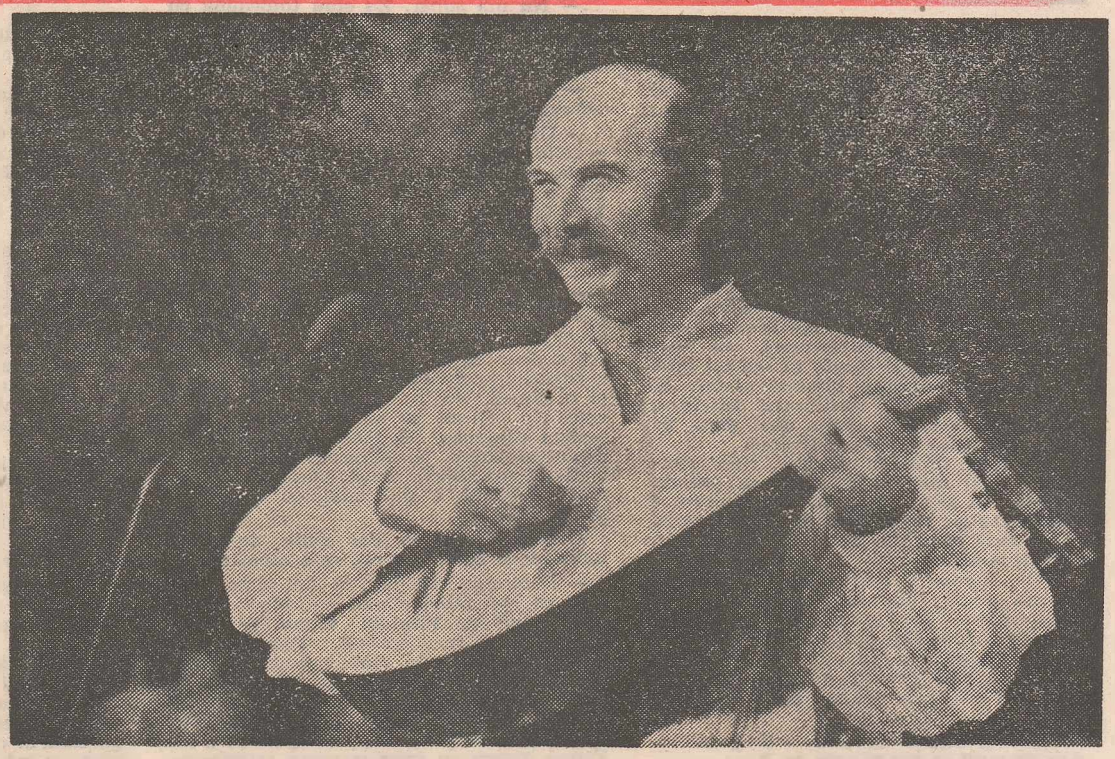

ATELIER TUDOR GHEORGHE

Dialogul cu Tudor Gheorghe l-am purtat la Craiova, în chiar casa cunoscutului cîntăreț și actor, pe strada Unirii, numărul 82. Cum întrebările se pot ghici ușor, în transcrierea gîndurilor sale, le-am eliminat.

...Dacă aș fi fost întrebat acum zece ani cine sînt și ce fac, puteam să răspund foarte simplu, a început el confesiunea. Acum nu mai știu. Am fost pe rînd cîntăreț, actor, poet, artist. Azi cred că sînt toate la un loc și am doar 35 de ani. Chiar așa, ați auzit bine, poet ! Eu totdeauna am considerat că gestul meu de a valorifica marea poezie românească a fost și este atît de important încît, trecînd peste orgoliul de a fi eu însumi poet, am preferat să mă exprim și să-mi exprim stările mele poetice pe versurile unor mari poeți, ca Blaga, Arghezi, Barbu, Alexandru, Păunescu, Sorescu și alții. Poeții Văcărești, Bolliac și Cîrlova, cu care am început, rămîn ca un prag pe care dacă l-am trecut odată m-am coborît în marea poezie ce a venit apoi. Revenind la poetul Tudor Gheorghe, nu cred că exagerez afirmînd că a redescoperi pentru generația mai tînără vechea poezie românească, în modalitatea pe care eu o scot la iveală, înseamnă a o recrea. Am mers la autori chiar uitați, necunoscuți sau cunoscuți foarte puțin, începînd cu Dosoftei și Miron Costin, ajungînd la așa-zișii „poeți minori" ca Depărățeanu, Haralamb Lecca, Săulescu sau Tutoveanu.

Pînă acum am făcut un singur spectacol pentru un poet, e vorba de spectacolul „Nopțile poetului" în care încerc o temerară împăcare între Macedonski și Eminescu. Cînt poezia lui Macedonski și recit poezia lui Eminescu, eu neîndrăznind să cînt poezia lui Mihai Eminescu. Și acum să mă justific. E foarte greu, aproape imposibil, ca peste muzica versului eminescian să mai inventezi tu, muritor de rînd, o altă muzică. Să fiu puțin rău și malițios, las compozitorilor de muzici ușoare și foarte ușoare curajul de a cînta pe versul eminescian. Ca bun degustător de poezie, m-am simțit jignit și m-am întristat cel mai tare auzind cîntat versul eminescian din **Glossă**, fără a mai ține minte cine a comis impietatea. Cred că ar fi mai mult decît necesar un comitet național pentru păstrarea valorilor spirituale, ca nimeni să nu murdărească ceea ce cu grijă și migală oameni de aleasă simțire românească au gîndit și au scris pentru ca noi să ne putem lăuda că sîntem urmașii lor.

E bine să nu se uite că „Menestrel la curțile dorului", de acum zece ani, a fost primul spectacol de unul singur pe scenele noastre. De la acest spectacol mi se trage mie porecla de cîntăreț de muzică folk, ceea ce nu m-am considerat niciodată. Comentatorii de muzici ușoare n-au găsit fișa în care se înscrie numele unui om, fie el și artist, care încerca să readucă poezia la forma ei primară — poezia-cîntec. Gestul meu a fost salutat de către oamenii sensibili la poezie, și în România sînt destui !, a fost comentat de cei care ba știau, ba nu știau ce se întîmpla în seara spectacolului pe scenă și negat de unii cunoscători și muzicieni. Ce e ciudat este că adevărații muzicieni, compozitorii de muzică cu M mare, au fost sensibili la temerara mea încercare de a cînta poezie. Componiștii de muzici lejere, e drept, nu toți, m-au negat, m-au înjurat ca și cînd m-aș fi apucat să ar pe ogorul lor, să samăn și ce e mai grav este că aveau senzația că vreau să și culeg. Chitara era la mine singura asemănare cu folkul, o asemănare exterioară. Exista și există o asemănare între mine și cîntăreții de muzică folk, dacă trebuie s-o găsim neapărat, dar această asemănare e numai de domeniul calității poeziei. Marii cîntăreți de muzică folk ai lumii sînt, în primul rînd, niște poeți, niște poeți adevărați precum Bob Dylan, Johnny Kash sau Donovan.

Nu numai pentru că mă întrebați, trebuie să-mi aduc aminte că **Cenaclul Flacăra** a început în strada Slătineanu, într-o sală mică în care se vorbea despre poezie, se citea poezie, se vorbea despre pictură, se expuneau tablouri și primele ședințe ale **Cenaclului Flacăra** se încheiau cu două-trei cîntece cîntate de unul dintre membrii fondatori ai cenaclului. Într-o seară a venit un băiat care cînta **Lordul John**, pe chitara căruia am cîntat **Ursul românesc**, o poezie de Mihai Beniuc, și am rupt o coardă. Băiatul se numea Mircea Vintilă. În altă seară a venit alt băiat, pe numele lui Doru Stănculescu, și **Cenaclul Flacăra** n-a mai avut loc, în sensul de spațiu, în sala din Slătineanu. Ne-am mutat în săli mai mari, am ajuns în săli de sport, am cîntat la Polivalentă, personal n-am cîntat pe nici un stadion. **Cenaclul Flacăra** de la începuturile lui a fost una dintre cele mai tulburătoare manifestări poetice, dacă nu chiar singura, de care-mi aduc aminte în viață. Îmi aduc aminte ca și cînd aș avea 50 de ani. Parcă aș fi un moș care-ar dori să taie panglica inaugurală la un nou cenaclu. Dacă mi se îngăduie o propunere, aș dori să văd și chiar să participă la o gală a **Cenaclului Flacăra** în care să apară, fără nici o excepție, toți cei care au făcut parte din cenaclu în perioada lui de vîrf. Spectacolul ar putea avea ca invitați o mulțime de tineri care au mai trecut prin cenaclu sau vor să devină membri ai săi. Să fie o sală nici prea mare, nici prea mică, și toți membrii de bază ai cenaclului să cînte unu-două cîntece lansate în cenaclu și apoi să-și susțină cîte un recital din ce-au creat în ultimii doi ani. Mă tem că, în afară de mai tînărul Victor Socaciu, foarte mulți n-or să aibă ce să cînte, deși poezie românească de bună calitate s-a scris și între timp...

Curios lucru. În „Menestrel la curțile dorului" cîntam Arghezi, Blaga, Barbu și ceva folclor. Acum, după ani, citesc Ion Barbu și mă înfior, mă sperii de inconștiența din anii '68—'69 cînd mi-am permis să cînt și cred că nu tocmai rău Riga Crypto și Lapona Enigel. Și în ceea ce privește folclorul, situația și propor-

(Continuare în pagina 26)

ION PREDOȘANU

Fotografie de VASILE BLENDEA

O înaltă datorie a creaţiei literare româneşti este angajarea fermă în lupta revoluţionară împotriva a ceea ce este vechi şi perimat, pentru promovarea continuă a noului, sprijinind astfel mersul înainte al patriei noastre socialiste

Sub semnul acestei generoase recomandări făcute de tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU la recenta întîlnire cu activul de partid al scriitorilor, publicăm interviurile cu doi reprezentanţi de frunte ai literaturii noastre de azi

Paul Everac:

„Fără o picătură de franchețe, literatura e răsfăț van, pierdere de vreme"

Plecasem la realizarea acestui interviu în ideea stabilirii unui moment important în activitatea dramaturgului Paul Everac. Noua stagiune teatrală şi-a deschis în Capitală porţile cu două premiere Everac: la Giuleşti cu piesa „Ordinatorul" şi la Teatrul Mic cu „Un pahar cu sifon". De asemenea, Naţionalul bucureştean anunţă pregătirea unei alte piese a dramaturgului, „Cartea lui Ioviţă", care se adaugă „Flutureului pe lampă" aflat deja în repertoriul teatrului de cîteva stagiuni. Aşadar, cu asemenea date foarte la zi, socotisem că lucrurile vor merge strună. Întrebările gata preparate nu-şi aşteptau decît răspunsurile. Dar puse în faţa dramaturgului, ele au suferit transformări, au fost rotunjite, ascuţite şi făcute în aşa fel încît să trezească interesul intervievatului, să corespundă exigenţei scriitorului. Interviul de faţă s-a „scris" aidoma unei piese de teatru, semnată de Paul Everac.

— Stimate tovarăşe Everac, cum spuneam, aveţi mai multe piese în actuala stagiune. În afară de asta, sînteţi prezent în publicistică, ţineţi conferinţe. Am văzut că aţi scris şi proză. Spuneţi-mi, vă rog, munciţi mult ?

— Da, muncesc mult. Pot să spun că muncesc toată ziua, dacă numesc muncă şi informarea. Dacă numesc muncă numai prestaţia culturală propriu-zisă, cred că depăşesc zilnic o normă convenţională de 8 ore. Mă aşez deci la masă liniştit. Mă ţin de un principiu vetust : **nulla dies sine linea.**

— Adică, nici o zi fără o linie scrisă. Atît de mult vă iau piesele dv. ?

— Nu sînt numai piesele. Piesele sînt izbucniri scurte ale unor acumulări lungi. Dar mai sînt şi tabletele...

— Vorbiţi de cele în genul „Şedinţa balerinelor" ?

— Da. Ele vin în flux continuu, ca un comentariu la ce se petrece împrejur ; comentariu, firește, distilat. Comentez, pentru uz propriu, cărţile pe care le citesc şi bănuiesc că s-au adunat note destule cam de grosimea unui volum critic. Comentez filmele pe care le văd, într-un „Florilegiu de logică cinematografică"...

— E bine că cinematografia noastră vă inspiră un asemenea titlu : florilegiu !

— Da. Sînt perlele rare ale unor flagrante inadvertenţe de logică, ale schematismelor şi clişeelor ce se desprind din destule filme româneşti.

— De ce o faceţi ?

— Ca să nu-mi pierd suplețea. Şi nici să nu emit judecăţi globale, lipsite de argumente. Am ciugulit un pic de la Descartes şi un pic de la Voltaire. Nu vreau să cred că am făcut-o degeaba. Şi apoi, pentru o istorie obiectivă a cinematografiei noastre e, cred, nevoie şi de părerea unor necronicari. Altfel am risca să ajungem la concluzii prea roze şi să ne uimim cînd alţii nu le prea împărtăşesc. Mi-am îngăduit o libertate totală faţă de conjuncturi şi conjuncţii. Nu mă uit la greutatea numelui scenaristului şi nici la greutatea numelui regizorului. Mă uit doar la cît adevăr e în respectiva producţie şi la felul cum se articulează.

— Nu vă supăraţi, dar şi dumneavoastră puteţi fi judecat cu acelaşi cîntar.

— Nu mă supăr. Eu stau totdeauna cu plăcere pe cîntar, atîta vreme cît am sentimentul că funcţionează corect, că nu e dereglat.

— Vi se întîmplă să găsiţi şi cîntare „dereglate" ?

— Din nefericire. Unele sînt blocate de orgoliu. Altele, dacă au apucat o metrologie, nu mai sînt în stare să iasă din ea. Altele, ca să nu înţepenească, se mişcă arbitrar. Sînt şi unele însă care au o tară prestabilită : adaugă la unul şi iau de la altul.

— Fac, adică, un fel de „haiducie" !?

— Dacă vreţi, da. În favoarea „săracilor". N-am nimic cu ele, critica nu trebuie înscrisă neapărat la oficiul de standarde. Atîta doar că ea nu este deversarea neajunsurilor personale, cura pentru blocaje şi dispepsii. Pentru astea sînt ape minerale. Nu pahare cu sifon — acelea sînt pentru sănătoşi. De aceea, mă întemelez destul de mult pe părerea masei publicului şi mă bucur dacă aderă la munca mea. Publicul e un ordinator destul de sensibil.

— Ultimii ani au dat cîştig de cauză unor piese cu un accent mai ofensiv.

— E bine să fie aşa. E un semn mai întîi că societatea e mai puternică, nu se mai **teme de Virginia Woolf.** Apoi şi scriitorii au mai crescut. Progresul la reprezentaţiile cele mai recente ale pieselor lui Sorescu, D. R. Popescu, Horia Lovinescu, Mazilu este foarte evident. Ca şi la Tudor Popescu. Piese altădată abandonate cum e **Echipa de zgomote** a lui Fănuş Neagu au căpătat acum relief scenic. Interesantă şi propunerea Teatrului Mic cu piesa lui Guga. Cred că nu e un sezon rău. Dezbaterea din piesa lui Adrian Dohotaru e argumentată dialectic, nu mai e în spiritul vechiului manicheism, nu mai e schemă morală simplă. Făcînd aşa, dramaturgia stă aproape de proza românească, aceea care a cîştigat prin regretaţii Ivasiuc şi Preda, prin Lăncrănjan, Sălcudeanu şi prin Buzura, noi teritorii de dezbatere contemporană.

Nici nu se poate altfel, cred. Frontul scriitoricesc e totuşi un front. El merge desfăşurat şi cucereşte pe seama adevărului artistic zone altădată umbrite. Fără o picătură de franchețe, literatura e răsfăț van, pierdere de vreme. Fără o picătură de risc artistic, literatura rămîne un depozit de platitudini.

— Piesele dv. cele mai recente, ca şi cartea de proză, au în ele acest „risc".

— De aceea m-am bucurat să le văd primite bine, începînd chiar cu revista **„Flacăra".** Trăim într-o vreme cînd literatura dramatică îşi asumă răspunderi tot mai mari în faţa prezentului şi a viitorului. Şi cînd ea trebuie creditată tot mai mult. În absenţa acestui credit investiţia de răspundere civică rămîne precară.

— Vă consideraţi un exponent al scriitorimii noastre în actuala ei configuraţie administrativă ? După cîte ştim, nu faceţi parte din conducerea Uniunii scriitorilor sau a secţiei de dramaturgie.

— Mă consider, ca scriitor, nu numai exponent al problemelor literaturii şi al frontului de care aminteam, ci exponent al problemelor vieţii, aşa cum se pun ele în societatea noastră şi în omenirea în care trăim. Vreau să spun că un scriitor nu are de discutat numai despre literatură şi cultură, nu este numai un breslaş al unei congregaţii specializate, cum sînt poate alţi artişti ; el este **pînă la un punct** deputatul moral — şi uneori social — al unor mari mase de oameni, cu vieţile şi devenirile lor şi se socoteşte îndreptăţit să ia cuvîntul în toate problemele atîngătoare de evoluţia noastră socială, chiar dacă nu sînt specific literare. Cu lumina înţelegerii vieţii el poate contribui deci la îndreptarea şi progresul societăţii sale în toate aspectele ce-i cad sub ochi şi cu toate mijloacele de care dispune. Din acest punct de vedere scriitorul (vorbesc de scriitorul responsabil) este foarte exponenţial. Eu unul preţuiesc aria de desfăşurare socială pe care şi-o revendică unii scriitori atunci cînd combat şi pentru invenţii, pentru descoperiri, pentru ştiinţă, matematică sau învăţămînt, contra abuzurilor administrative şi judiciare etc., adică atunci cînd îşi asumă **riscuri** şi în afara literaturii, ca factori sociali activi. Socotesc scriitorul un **uomo universale** pe care îl interesează totul şi care, uneori, vorbeşte în numele tuturor. De modul cum vorbeşte şi e consultat depinde caracterul său exponenţial.

Cît priveşte ierarhia în Uniunea scriitorilor ea are mai puţină importanţă în atestarea rolului descris mai sus sau în certificarea valorii literare, întrucît uniunea e totdeauna mai bogată în talente decît corpul său ales. Nu mi se pare că am fost un scriitor mai înzestrat sau mai reprezentativ acum zece ani cînd mă găseam în conducerea uniunii, decît acum cînd nu mă găsesc.

— Dimpotrivă. Şi-atunci ?

— Cel mult eram poate mai incomod, atunci, pentru că aveam mereu păreri proprii, aşa cum am avut totdeauna, şi le spuneam, aşa cum fac pretutindeni.

— Credeţi că sînteţi un scriitor iubit ?

— Nu-mi dau seama. Ştiu însă că atrag, în această perioadă, destule invidii. Scriitori mai puţin norocoşi pot avea impresia că **uzurp** scenele, alţii îmi **rotunjesc** veniturile adăugînd de la ei două zerouri ; alţii, în sfîrşit, acceptă greu la mine lipsa simţului de gaşcă şi pe acela al taclalei, independenţa tonului, judecăţile aspre, absenţa spiritului combinator şi al complezenţelor electorale. Cred însă că o parte din scriitori, din oamenii de cultură şi din public îmi acordă preţuire. Nu sînt chiar atît de ciufut cum par.

— Să revenim la ideea omului universal. V-aţi angajat şi în regie. Nu vă ia prea mult timp ?

— Pun la Naţional, **Cartea lui Ioviţă,** şi la televiziune **Cititorul de contor.** Regia nu e meseria mea, şi pe măsură ce trece vremea îmi dau seama că nu am calităţile necesare pentru ea. Dacă m-am **ambalat,** şi nu angajat cum ziceţi, e că n-a fost altă soluţie mai bună. Şi-apoi, dacă tot tindem spre dezvoltare multilaterală, de ce să nu stric şi eu două piese, că doar sînt ale mele !? Teoria **riscului,** nu ? Ce să fac altceva ? Să mă bat în găşti ? Mai bine mă bat în teatru : cu mine însumi.

— Nu v-ar plăcea să conduceţi un teatru ?

— M-a bătut gîndul, cîndva, să am un teatru al meu, era pe vremea mandatariatului, acum peste 12 ani. Azi, chiar dacă se înfiripă noi posibilităţi de gestiune mandatarială, nu m-aş mai prinde. Am mai obosit. E o întreprindere mare să dai suflu unui teatru, să-l dinamizezi. Avem cîţiva directori exemplari. Dinu Săraru a făcut o treabă excelentă la Teatrul Mic : dar cîtă energie îl costă ! De unde o ia ? Din gestiunea scriitorului foarte interesant care este. Tovarăşa Deleanu — directoare deosebită — a ridicat un teatru pe loc fruntaş ; dar cu cîtă energie şi efort ?! Mari animatori ca Dan Alexandrescu sau Gh. Leahu s-au măcinat în munca cu teatrele lor pînă să le facă Naţionale. Şi alţii atîţia ! E o meserie grea, mă depăşeşte. Cel mult la ţară, la Podul Dîmboviţei, unde am înjghebat un mic loc teatral, mă pot gîndi la o asemenea faptă. Ar fi un teatru cu totul special, sezonier, cu contribuţii artistice diverse, din toată ţara. Pentru acolo am încă destulă energie. Sînt şi mai aproape de **izvor...,** şi fără **izvor** ce ar fi arta ? Ţara e leagănul puterii adevărate, chiar dacă noi facem şi ulcioare. Şi chiar dacă mai devenim şi ulcele...

— Aţi putea alimenta un teatru cu propriile dv. piese ?

— N-aş fi singurul. Şi apoi, **eu** am piese foarte multe. Sînt un muncitor în scris, un profesionist. Ca să-mi apară la Editura „Eminescu" două volume de piese **lungi** am eliminat trei sferturi din cele ce mi s-au reprezentat. Ca să-mi apară la „Dacia" un volum de piese **scurte, inedite,** am eliminat peste trei sferturi din cele scrise sau difuzate în diverse feluri. Din tablete — un fel de piese în miniatură — am selecţionat o mică parte. Nu v-am spus că mă scol la 6 şi că n-am altă treabă ?...

— La a cîta premieră aţi ajuns ?

— La profesionişti am depăşit suta. Dincolo, la amatori, nu le mai ştiu numărul.

— Plus televiziunea şi radioul, unde sînteţi, mi se pare, golgeterul. Cinematografia, în schimb, nu vă atrage ?

— E puţin invers : eu n-o atrag.

— De ce ?

— Sînt **dificil.**

— Şi ea nu e ?

— Groaznic. Cu energia unui scenariu intrat în producţie poţi scrie trei piese, regiza cinci sau mişca o turbină de capacitate medie.

— Am epuizat spaţiul grafic şi mai avem multe alte întrebări : Cum aţi debutat ? De unde vă luaţi eroii ? Ce numiţi actualitate ? Ce este angajarea dramaturgului faţă de public ?...

— Nu face nimic. Despre astea sînt întrebat de 20 de ani. Şi de 20 de ani tot răspund...

— Dar şi piesele dv. sînt un răspuns. Poate cel mai la obiect.

CORNELIA BARBU

Octombrie şi marea

Cînd moare vara, cînd ne descleştăm cu umeri bronzaţi din braţele ei de foc devenite deodată inerte şi reci ca nişte plaje pustii sub cerul vînăt, litoralul e trist, iar tristeţea lui este unică şi simbolică. Este unică, fiindcă pe el nu-l înveşmîntă, ca pretutindeni între Carpaţi şi Dunăre, feeriile cromatice. ale toamnei, poate că nicăieri pe lume mai fastuoase, nici în nord, nici în sud. Este simbolică, fiindcă abia acum observăm cît de trist, cît de incredibil de trist poate fi ţărmul mării fără oameni : trist ca în **Tristele** lui Ovidiu. Ceea ce vrea să spună că fără ei, fără oamenii veniţi aici să încorporeze soare, dar şi să aducă soare, ţărmul acesta cu plaje gri şi cer sticlos resimte primul — şi cel mai acut — frigul nordic, resimte primul — de-a dreptul prin inima lui — hotarul care desparte soarele de pămînt, lăsîndu-l pe cel din urmă la o distanţă pe care n-o mai acoperă decît vocea valurilor.

Abia acum se aude, în fine, această voce. Abia acum, cînd lumea guralivă şi frivolă a turiştilor s-a retras, se aude ecoul de stanţe ovidiene al valurilor, se aude muzica lor, ce se conjugă peste zări cu freamătul codrilor ce leapădă frunze multicolore, cu freamătul brazilor din Carpaţi ce aşteaptă zăpada polară, cu ţipătul pelicanilor şi al ibişilor deltei care-şi pornesc pasajele peste Mediterana. Abia acum, în fine, marea e mare, abia acum o poţi vedea şi o poţi auzi. Cerul mării e ca un clopot gigantic şi abia toamna, cînd limba soarelui e străvezie, realizăm cît este de sonor. Din acest clopot de sticlă pînă mai adîneaori învăpăiată se face şi clopoţelul rece al şcolii, zglobiu ca un zurgălău de sanie, ce ne-a somat să ne smulgem copiii de lîngă jucăria uitată pe plajă.

Nu regretaţi jucăriile verii, nu regretaţi vacanţa pe litoral! Le vom reîntîlni, la fel de proaspete şi de fierbinţi, la anul. Nu vă regretaţi pe dumneavoastră înşivă,

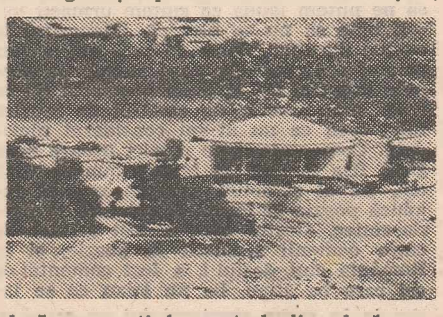

dacă nu v-aţi bronzat deplin, dacă nu v-aţi cheltuit deplin, regretul implică o conştiinţă a pierderii, dar marea nu se va pierde, ea este aici şi va fi totdeauna aici, la răsăritul şi miazăziua patriei şi fiinţei noastre, seninătatea şi veşnicia noastră sînt înapte pentru regrete. Tot ce trebuie — dacă trebuie să facem ceva — este să încercăm ca ochii, sufletul şi chipul nostru să păstreze, pînă la vara ce va veni, reflexele soarelui care s-a dus. Va trebui, adică, să încercăm să compensăm carenţa solară prin omenie, prin frumos, aşa cum carenţa de fructe iarna se compensează prin vitamine.

Lîngă bărcile goale din portul vacanţelor, cînd stropii de rouă de pe obrajii verii se mută pe cei ai merelor, nimic nu ne poate spune „adio", totul ne spune „la revedere". Cînd scade lumina cresc — trebuie să crească ! — oamenii. Stropii de pe obrajii merelor de octombrie, spunea un poet, nu mai sînt rouă, dar scot arome.

ILIE PURCARU

Paul Anghel: „Sînt pentru o nouă ordine în cultură"

— Stimate Paul Anghel, știm că lucrați la un amplu roman, un roman-fluviu, putem să-i spunem așa fiindcă va avea nouă volume — inspirat din acest important moment al istoriei noastre naționale care este războiul pentru cucerirea independenței de la 1877. V-aș ruga să ne spuneți acum dacă există vreo relație, sau ce relație există între acest roman pe care-l scrieți și care se intitulează Zăpezile de acum un veac **și filmul de televiziune** Războiul pentru independență **al cărui scenariu l-ați scris dumneavoastră.**

— Vreți mai bine-zis să aflați în ce măsură romanul este tributar filmului, deși noi la '77 am isprăvit a mai plăti tribut... Cam același este și raportul dintre roman și film. Între roman și serialul cinematografic prezentat în anul '77 există desigur niște tangențe, există chiar o consubstanțialitate. Serialul era despre Războiul independenței, romanul este tot despre acest război, un roman proiectat, așa cum ați spus, în nouă volume, dintre care 4 au și apărut, ultimul chiar cu titlul **Fluviile.** Nu știu dacă romanul va fi un fluviu, unul dintre volume poartă însă acest titlu! Deci romanul e inspirat din Războiul independenței dar își propune, dacă vreți, în chip ambițios, să restaureze în mintea cititorilor imaginea unor decenii de mare interes pentru țara noastră și pentru cultura noastră. Este vorba despre intervalul dintre momentul Unirii de la 1859 și 1877, epocă de tulburătoare prefacere socială și politică, epocă cu valoare de piatră unghiulară pentru istoria poporului român. Romanul va avea desigur și o deschidere către momentul de față, către secolul XX. E privit evenimentul, viața acelui secol, din perspectiva acestui secol, și de aici aura puțin poematică a titlului. Privesc spre acel secol cu nostalgia zăpezilor lui Villon. Plasez în acel secol o creastă de puritate și frumos care aș dori să aibă ceva din strălucirea unor zăpezi ce nu se vor topi cred pentru noi, vor rămîne ca un reper etern.

— Să mai fie poate nemărturisit și un alt scop al acestui roman?

— Nu înțeleg exact ce vreți să înțelegeți prin această întrebare. Un alt scop? Poate. În primul rînd, scopul esențial al oricărei cărți de ficțiune este să reconstituie o viață, o epocă, niște personaje, niște destine. Legat de asta poate ați ghicit ceva ce mă preocupă. Cartea mea are și un ascuțiș polemic: eu port de multă vreme război — și acum o fac prin mijlocirea unei cărți beletristice, mai înainte am făcut-o prin publicistică și prin niște cărți de eseuri — port deci de foarte multă vreme război împotriva unei tendințe pe care o consider nenorocită: aceea de a considera că noi, românii, avem o istorie minoră, o istorie puțin importantă, o istorie, dacă vreți, ocolită de ceea ce s-ar numi „fluxul universalității", o istorie de margine. Teză cu totul falsă. Și vă dați seama ce se urmărește prin promovarea unei asemenea stupide interpretări: se insinuează că n-am avea un trecut important. Dar mă întreb eu, dacă n-avem un trecut important, de ce am avea un prezent important? Și atunci, o țară sau un popor care n-are un trecut și n-are prezent, are oare un viitor? Ei bine, în chip hotărît resping o asemenea teză. Pentru nocivitatea ei politică și pentru nedreptatea general-umană, în spirit universal, în care poate fi formulat adevărul, care nu este niciodată numai național sau numai internațional ci este și național și internațional în același timp.

— Respingeți, înțeleg această teză printr-o pledoarie, pentru valorile noastre istorice, pentru valorile prezentului...

— Dați-mi voie să vă explic. În carte resping această teză arătînd ceea ce toată lumea știe, sau nu știe prea bine: scoțînd în relief acest uriaș moment pe care l-au trăit românii în războiul din 1877—1878. Cu ajutorul nostru, al românilor, s-a scos de pe scena istoriei universale un mare imperiu! Ei, mie mi se pare că lucrul nu e de ici de colo! Nu în fiecare zi ies de pe scena istoriei imperiile! Dar în cîteva momente foarte importante ale istoriei universale, românii au pus mîna pe arme — și nu numai pe arme, ci și pe arma ideii, deci a diplomației, și pe arma idealului, deci a idealului supremei dreptăți, și au participat la această splendidă facere de bine care înseamnă lichidarea unor imperii și cucerirea libertății pentru niște popoare, pentru niște culturi. N-am făcut singuri această ispravă, am făcut-o împreună cu rușii, cu sîrbii, cu bulgarii, cu muntenegrenii, au participat și reprezentanții altor popoare la acest final de epopee, dacă vreți, ultima cruciadă. Aici se încheie, la '77, la Plevna, ultima cruciadă pe care popoarele europene au inițiat-o de la căderea Bizanțului. Deci căderea Bizanțului are ca pandant căderea Plevnei.

— Interesantă analogie! Mă gîndesc dacă puteți spune acum pentru cititorii dumneavoastră cînd credeți că va fi gata volumul ultim — volumul IX.

— Cînd va ajunge la cititori... Ați observat probabil că aceste volume au apărut într-o ordine care intrigă. În anul 1977 am tipărit **Scrisoare de la Rahova,** primul volum din ciclu, dar pe copertă se scria „Volumul V". Deci am început cu vol. V. Am publicat apoi **Te Deum la Grivița** — al doilea, dar al treilea cum scriam pe volum. Anul trecut am scos **Noaptea otomană,** al treilea, dar al șaselea în ciclu. Vă veți întreba de ce această ordine hazardată. Nu este o ordine a hazardului și nici un capriciu de autor. Cartea este construită în liniile ei mari, am macheta întregului ciclu și nu numai macheta, ci părți foarte importante scrise, căci ciclul este abordat în întregimea lui, dar am dat spre publicare lucrurile care mi s-au părut mie mai ușoare din punctul de vedere al arhitecturii generale. Nu mai puțin pretențioase, nu lipsite de dificultăți, mai comode însă, din punctul de vedere al artei literare. Am publicat întîi bătăliile, cele trei bătălii: Griviția, Rahova și Plevna. Ultimul volum din ciclu va apărea în 1985, sînt deci obligat să mai trăiesc cinci ani, și după aceea încă unul ca să adun toate volumele sub titlul generic, sub titlul originar **Zăpezile de acum un veac** și să le ofer cititorilor în patru sau cinci volume. Să nu vă gîndiți la cele 4 ale lui Tolstoi.

— Dumneavoastră sînteți un partizan al ideii de protocronism. V-aș ruga să explicați ce înseamnă acest lucru, ce atitudine implică.

— Foarte oportună întrebare! Este o idee deosebit de prețioasă, de importantă pentru bunul mers al culturii române și o idee apărută într-un moment de maturizare, de înflorire a acestei culturi. Ideea, după cum știți, aparține profesorului Edgar Papu, un ilustru comparatist, specialist în mai multe literaturi, inclusiv literatura română. A fost formulată într-o carte cu titlul **Din clasicii noștri** care a apărut în 1977 și unde sub acest nume de „protocronism" se avansa ideea care ne preocupă și acum. Protocronismul înseamnă întîietate cronologică, temporală, deci un demers anticipativ în știință, în cultură, în literatură. Profesorul Edgar Papu a observat că românii, în diverse discipline științifice, nu numai că au dezvoltat știința asimilînd noutăți emanînd din varii centre de cultură, dar au și adus ceva original, au anticipat unele idei și unele tehnici care au făcut ulterior carieră mondială. Asemenea demonstrații s-au făcut de exemplu în ce privește matematica. Profesorul Solomon Marcus a scos o carte **Din gîndirea matematică românească** în care sînt pe larg discutate întîietățile românești în matematică, și sînt foarte multe, unele au intrat în enciclopediile mondiale, sînt de uz comun. Alții au făcut demonstrații despre anticipațiile românești în biologie, în microbiologie, în chimie, în fizică, în aeronautică. Pornind de la acest stoc de exemple profesorul Papu s-a întrebat dacă nu cumva și în literatură sînt asemenea demersuri anticipatoare pe care el le-a numit protocronice și a observat că și în literatură lucrurile nu stau prost, că românii, departe de a fi numai receptori de idei venite din răsărit sau din apus, sînt și anticipatori de idei. E drept, unele din aceste idei n-au făcut cariera pe care au făcut-o suratele lor din științe, dar nu se poate spune că în artele plastice un Brâncuși nu este un înaintemergător recunoscut pe plan universal. Sau Enescu, sau în ceea ce privește — revenind la literatură — chiar înainte de profesorul Edgar Papu, unele întîietăți românești, unele demersuri anticipative erau puse în discuție și recunoscute. Se spunea că Dobrogeanu-Gherea este unul dintre primii critici marxiști din lume și că avansează niște puncte de vedere deosebit de interesante. Că Mihail Dragomirescu este autorul unui sistem științific de critică literară care iarăși a făcut ecou în epocă și a fost recunoscut. Unii teoreticieni din apus în momentul de față se revendică de la Mihail Dragomirescu. S-au subliniat meritele avangardei literare românești dintre cele două războaie, și dacă vreți unele anticipări ale acestei avangarde. Poate fără ecou prea mare, dar anticipări hotărîte: unele lucruri s-au produs pentru prima oară aici, la noi. Dar iată că aceste afirmări ale profesorului Papu, în loc să stîrnească entuziasm, au stîrnit nu nedumerire, ci revoltă. Cum adică, cineva afirmă că de capul literaturii române e ceva? Că românii nu sînt blestemați să stea în toată existența lor istorică în condiția de imitatori, ci sînt și anticipatori, și chiar în literatură? Cum e cu putință așa ceva? Și atunci s-au ridicat împotriva profesorului Papu fel de fel de mustrări! Unele tandre, unele foarte, foarte hotărîte. Mustrări care ne-au pus pe gînduri și ne-au mîhnit pe cei care cunoșteam nu numai seriozitatea acestui ilustru profesor dar și validitatea acestei idei, fiindcă cei care afirmă contrariul fac caz de sincronismul lovinescian și opun protocronismului sincronismul, în înțelesul că o cultură este datoare să recepteze și să-și ridice nivelul continuu dacă se poate, să se pună la nivel cu celelalte culturi mai înaintate. Teză inacceptabilă după mine, fiindcă o cultură este în același timp și sincronică și protocronică. O cultură nu este numai un receptor al valorilor venite din exterior, ci și un emițător de valori. Aici mi s-a părut mie și am exprimat public lucrul acesta, că este viciul teoretic al celor care se opun protocronismului.

— Cum credeți că se aplică această teorie mai concret la valorile literaturii noastre de astăzi?

— Sînt dator să vă spun în primul rînd că gazda discuției despre protocronism a fost revista **Luceafărul.** Că revista care s-a opus cu înverșunare protocronismului este **România literară,** fie prin atacuri la ideea protocronismului, fie prin tăcere sau dacă vreți boicot în legătură cu o posibilă organizare a unei discuții mai ample pe această temă. Vă spun lucrul acesta nu ca să laud o publicație și să infirm o alta ci ca să pun în vedere un fapt extrem de pozitiv: climatul foarte liber de la noi și faptul că avem în sfîrșit posibilitatea în cultura noastră să angajăm o discuție de frumoase perspective, din puncte de vedere diferite. Și cei care susțin protocronismul și cei care susțin sincronismul fac parte din aceeași literatură, unii sînt și prieteni, dar chiar dacă n-ar fi prieteni trag împreună la vîslele care duc mai departe această cultură și cred — îndrăznesc să sper — chiar preopinenții noștri sceptici într-un viitor fericit pentru această cultură.

— Pentru că vorbiți despre viitor, aș vrea să ne spuneți dacă sînteți satisfăcut de modul în care valorile culturii românești, ale literaturii românești de astăzi se integrează în circuitul mondial al valorilor, dacă trebuie să facem mai mult pentru asta și ce trebuie să facem ca acum — mă gîndesc la acest sfîrșit de secol și de mileniu — cultura românească să se integreze astfel în cultura mondială pe măsura aspirațiilor integrii spiritualității românești.

— În primul rînd cred că trebuie să credem noi mai întîi în aceste valori. Cine să ne introducă în circuitul universal, dacă nu noi înșine, crezînd în valorile noastre, situîndu-le la justa lor dimensiune, în scara universală și militînd ca mesajul nostru și expresia spiritualității noastre să ajungă la cunoștința lumii și să se integreze în acest circuit. Deci noi înșine trebuie să ne batem pentru asta. Tactici și strategii pentru asta sînt multe. Dar iată un lucru de implicație teoretică și cu el aș vrea să încheie: mie mi se pare că noi ar trebui să milităm pentru a modifica însuși conceptul de universalitate. Eu unul și nu numai eu ci toți colegii și prietenii mei și dacă vreți toți partizanii protocronismului milităm pentru un alt concept de universalitate, o universalitate care să implice globalitatea valorilor produse de celelalte culturi ale lumii, mai ales de culturile ignorate, disprețuite, umilite, excluse din marile circuite ale culturii nu din vina lor, ci datorită unor blestemate condiții istorice. Trebuie să facem o universalitate mai încăpătoare în care să intre absolut toate valorile geniului uman, indiferent de culoarea pielii, indiferent de poziția geografică, indiferent de apetiturile de dominație politică ale celor mari. Această strategie este, dacă vreți, complementară celeia pe care țara noastră a inițiat-o, și președintele nostru o poartă cu bravură, este complementară strategiei despre o nouă ordine economică. Trebuie de aci încolo să vorbim și despre o nouă ordine în cultură, trebuie să se audă vocile geniului uman la toată scara planetei. Și atunci și locul nostru va fi mai demn, pe măsura aspirațiilor noastre, pe măsura valorilor de anvergură sublimă pe care le-a produs și le produce în continuare poporul român.

MARILENA ROTARU ■

(Dintr-un interviu realizat pentru Televiziune)

Șapte și șase

Sîntem — o știe bine toată lumea — în secolul celor mai uluitoare cuceriri ale științei și tehnicii, secol ce încearcă să explice și să cucerească viitorul, dar și trecutul, un trecut ce și-a acoperit în mod deliberat faptele, parcă pentru a nu fi la îndemîna celor care n-ar ști ce să facă cu ele, n-ar ști cum să le folosească.

„Teleenciclopedia" a reprezentat o sumă de informații despre trecut și prezent, realizate la modul cel mai atractiv, folosind tonul cel mai potrivit. **Cifra magică 7** — așa se intitulează un punct din sumarul „Teleenciclopediei". Știam că numărul șapte este un număr prim, indivizibil dar, asociat cu legendele, devine într-adevăr magic. El este suma celor... șapte păcate capitale, minunile lumii au fost șapte, grecii au adus în Olimp șapte înțelepți. În urmă cu zeci de mii de ani, în paleolitic, gravurile aduc din nou cifra șapte, podoabele șamanilor în Siberia conțineau cifra șapte, strămoșii noștri făceau socotelile folosind cifrele 7 și 14. Ce taină ascunde această cifră? Explicația dată ni se pare simplă și reală în același timp: luna — motiv de inspirație poetică dar și de cercetare, chiar din perioada copilăriei omenirii — își modifică forma în răstimpul celor șapte zile întregindu-se și apoi înjumătățindu-se. Și despre apă știam multe lucruri dar Maria Nedelcu ne-a făcut să vedem apa sub forma micilor bombe ce izbesc pămîntul dîndu-i vigoare, sănătate. În cadrul aceleiași emisiuni, Andrei Bacalu se ocupă de bionică, evoluție și adaptare. Omul — ființa cea mai înzestrată a pămîntului, are nevoie de prieteni pe care și-i caută peste tot, pe uscat și pe apă, printre semeni sau printre animale și păsări. La apelul omului răspund delfinii, viețuitoarele cele mai adaptate mediului acvatic, ce percep ultrasunetele și infrasunetele și comunică printr-un limbaj pe care omul încearcă să-l descifreze. Spectacolele pe care le prezintă delfinii în fața omului sînt uluitoare și vădesc un mare talent artistic, talent pe care nu-l au întotdeauna oamenii. Și cu toate acestea unii apar frecvent în spectacole, dîndu-se în spectacol. De data aceasta nu despre astfel de oameni vom vorbi, ci despre oameni talentați și despre o întîmplare plăcută — căci nu numai Cenaclul Flacăra este o întîmplare, — ce a avut loc joi la televiziune. Este vorba de emisiunea **Pagini din istoria teatrului românesc** ce se anunță sub forma unui serial. Autorii scenariului, Constantin Paraschivescu și Domnița Munteanu, au avut o idee demnă de laudă, poposind profund la această temă abordată și de alții și apoi abandonată. E notabil modul în care a fost gîndit serialul. Modernitatea, varietatea locurilor de filmare, talentul celor chemați să exprime ideea realizatorilor, evitarea didacticismului prăfuit și plicticos, documentarea bogată — toate concurează la realizarea unui spectacol de calitate pe care îl vom urmări de-a lungu' a șase episoade. Un scenariu strălucit despre teatru trebuie să aibă un actor pe măsură. Ideea televiziunii, de a-l invita pe Radu Beligan, marele nostru actor, să fie prezentatorul emisiunii, este excelentă. Radu Beligan n-a fost un prezentator oarecare, ci inima care s-a acordat cu bătăile inimilor noastre atunci cînd a ridicat vălul de pe lucruri de mult uitate.

ELENA GRECESCU ■

Un reportaj instructiv

Între emisiunile ultimei săptămîni am urmărit cu interes și reportajul scriitorului Domokos Geza care, în calitate de autor al unui film TV, ne-a îndemnat să fim oaspeții cunoscutei comune transilvănene Zagon, localitatea sa natală, din cîte am înțeles. Am remarcat, între altele, la acest reportaj, preocuparea autorului de a pune în valoare și de a conferi semnificații actuale unor vestigii ale trecutului, fie ele de natură materială sau spirituală, fie provenite dintr-un trecut foarte apropiat cum este copilăria autorului, sau chiar din secole depărtate, cum e cel în care a trăit și creat Mikes Kelemen. Prin ampla prezentare a materialului muzeistic referitor la acest mare prozator al literaturii maghiare, a detaliilor monumentului ridicat aici în memoria autorului „Scrisorilor din Turcia", Domokos Geza a vrut să ne convingă că frecventarea locurilor și monumentelor istorice e o treabă cu folos pentru mintea și inima oamenilor. Și că a-ți îndemna semenii la o astfel de îndeletnicire, cu gîndul de a cinsti memoria și faptele de bine ale celor de dinaintea noastră, e un lucru de laudă. Este această idee unul din temeiurile ce integrează organic frumosul reportaj despre Zagon în politica de cinstire a mărețului prezent și a gloriosului trecut ale patriei noastre, pe care o slujește Televiziunea, în general și îndeosebi prin emisiunile plasate sub genericul **Cîntarea României.**

R. F. ■

Un muzeu în labirint

Impresionismul sau tentaţia clipei (V)

Un pictor fericit

2.

Autoportret din 1875

Bulletin de la Vie artistique din 15 decembrie 1919 relatează astfel întrevederea lui Renoir şi Wagner în Italia : „Renoir este singurul pictor pentru care Wagner a consimţit să pozeze. Cei doi bărbaţi au stat de vorbă şi şi-au descoperit repede sentimentele cele mai opuse. S-au separat cu răceală.

– Rău muzician, zicea Renoir.

– Rău pictor, declara Wagner".

Chiar dacă această relatare nu redă fidel ce s-a petrecut în cele douăzeci de minute acordate de Wagner lui Renoir pentru a-i face portretul, ea nu greşeşte cu totul opunîndu-l marelui muzician german. În pictura lui Renoir nu există tristeţe şi drame. Soarele străluceşte ca într-o vară perpetuă. Abia dacă găsim în întreaga lui operă un singur peisaj de iarnă, făcut pe la începuturi. Pictorul însuşi s-a îndreptat într-un cărucior de infirm prin această vară eternă spre moarte. Bătrîn şi anchilozat, el găseşte puterea să surîdă.

Cel care a fost calificat în şcoală drept un copil „vesel, dar serios" nu s-a schimbat mai tîrziu. Chiar pictura lui este „veselă, dar serioasă". Trandafirii săi cei mai tandri şi mai luminoşi au fost pictaţi cu o mînă aproape paralizată. Nudurile cele mai robuste provin dintr-o perioadă cînd abia mai putea ţine penelul între degetele rigide.

În autoportretul din 1875, deci la 34 de ani, întîlnim un Renoir cu trăsături uscate şi crispate, cu privirea preocupată. E una din rarele imagini în care pictorul pare ursuz. Un an după aceea, se reprezintă cu o mică pălărie moale, aproape violetă, cu faţa proaspătă, aproape roz, şi ochii mari, languroşi. În acel an, impresioniştii încă mai erau socotiţi „nişte alienaţi, atinşi de nebunia ambiţiei". La expoziţiile lor, cu excepţia cîtorva prieteni, veneau numai cei dispuşi să se distreze şi să rîdă. Totuşi, pe Renoir incomprehensiunea nu-l exasperează. Îşi păstrează aceeaşi poftă de lucru şi acelaşi aer de om căruia îi ajunge lumea reală.

De fapt, dacă biografii nu greşesc, el nu s-a plîns niciodată de nimic. La 13 ani era pictor de farfurii. Manufactura pentru care lucra îi plătea cu mai puţin de o jumătate de franc duzina de flori pictate pe porţelanurile de Sèvres. În pauze alerga însă la Luvru să deseneze după modelele antice şi era mulţumit. La 17 ani a devenit pictor de evantaie. Le împodobea cu scene din Watteau sau Boucher. Mai tîrziu s-a specializat în ornarea storurilor care trebuiau să servească drept vitralii unor capele ale misionarilor din Orient. Apoi a intrat în atelierul lui Gleyre, unde i-a cunoscut pe Monet şi pe Sisley. Folosea uneori tuburile de culori aruncate de alţii şi care nu erau complet golite, dar va spune mai tîrziu : „Nu există săraci !" Căci el nu ţine minte parcă decît clipele cînd a fost fericit. Are o facultate uimitoare de a nu se încurca în regrete şi de a nu se arăta vulnerabil. Douăzeci de ani şi-a trimis tablourile unui juriu pe care-l dispreţuia, de zece ori i s-a spus „nu" şi de zece ori şi-a văzut singura (uneori) pînză acceptată plasată atît de rău în Salon încît era evidentă intenţia de a o face să treacă aproape neobservată. Dar nimic nu-l zdruncină, se pare. Aparţine o vreme acelui curent care tulbură toate apele în viaţa artistică a celei de a doua jumătăţi a secolului al XIX-lea, impresionismul, se numără printre cei învinuiţi că sînt o bandă de indivizi periculoşi care au pus mîna pe nişte tuburi de culori, e ridiculizat ca şi ei, împroşcat cu ocări (căci oamenii încep totdeauna prin a nu înţelege, spunea Picasso), dar în tot acest vacarm anti-impresionist el continuă să picteze ca şi cum nimic nu s-a întîmplat. Umbrele care trec prin viaţa lui Renoir nu pătrund în pictura lui. Criza de încredere prin care trece la un moment dat cînd se îndoieşte de talentul său se învăluie ea însăşi în discreţie. Renoir face cît mai puţin zgomot şi, într-o lume care nu duce lipsă de strigăte e, desigur, uimitor un om atît de discret, pe care nici jignirile, nici succesul nu-l pot sili să-şi ridice vocea.

Monet a fost bîntuit odată de ideea sinuciderii. O asemenea idee e evident incompatibilă cu Renoir. Oricîte lovituri primeşte, nu există în faţa şevaletului un pictor mai calm. El cunoaşte un singur anotimp în artă, vara, şi o singură stare de spirit : a celui care înţelege că un nefericit nu începe să fie cu adevărat un nefericit decît cînd nu mai ştie să se bucure de nimic. De aceea, dincolo de revolte şi de tristeţi, găseşte puterea de a iubi ce i se pare frumos şi de a dovedi asta în fiecare zi. Renoir nu e dintre cei care văd viaţa în roz ştiind de fapt că se mint şi că mint, dintre cei care poleiesc adevărul. El e la fel de sincer în lumină ca Rembrandt în umbră. A pictat iubind zilele frumoase pînă şi din fotoliul său de infirm. Compoziţiile sale roşii din ultima perioadă aparţin parcă unui om tînăr şi sănătos care-şi cîntă senzualitatea. Şi dacă artistul se formează, cum zice Camus, în acel du-te-vino dintre el însuşi şi ceilalţi, la jumătate de drum de frumuseţea de care nu se poate lipsi şi de comunitatea din care nu se poate smulge, Renoir ne aminteşte că suferinţa nu e singura realitate. În ultima parte a vieţii el nu se mai numără printre impresionişti, însă nimeni nu întruchipează, probabil, mai bine morala impresionistă care caută doar ceea ce poate fi obţinut.

Impresioniştii sînt, într-adevăr, foarte aproape de ceea ce simţim vara pe o plajă fierbinte... Pictori ai clipei ? Poate. Dar şi eternitatea este formată din clipe. Şi viaţa. Mai ales viaţa, care ne interesează mai mult decît eternitatea.

OCTAVIAN PALER ■

Simple note

Alt dascăl de ţară: Ion D. Isac

Am evocat aici altă dată pe Neculai Stoleriu, bravul şi exemplarul învăţător de la Baia, care n-a ştiut ce-i osteneala şi nu şi-a drămăluit dăruirea în rivnele lui de a-şi ridica, prin culturalizare, clasa ţărănească din care se trăgea, şi care a căzut eroic, ucis de gloanţele vrăjmaşilor, la 38 de ani, în fruntea plutonului ce-l comanda în războiul întregirii naţionale. Şi gîndurile au purces de atunci, să închege, din reinviate reminiscenţe, figura altui dascăl de sat românesc, pe care l-am cunoscut foarte bine, Ion D. Isac din Pojogenii Gorjului, unul moldovean, cestălalt oltean, dar amîndoi înrudiţi în structură, în tenacităţi şi în ţeluri, cum atîţia au fost în învăţămîntul rural, pierduţi şi uitaţi astăzi, venind de pe aceleaşi drumuri, deschise de marele reformator şi educator care a fost Spiru Haret.

L-am văzut şi l-am auzit vorbind pentru întîia dată la tribuna Camerei în 1929, ca deputat al judeţului Gorj, unde s-a ales cu regularitate, în toate Parlamentele pînă la dispariţia partidelor, fie că era candidat pe listele naţional-ţărăniste, fie pe acelea ale grupării d-rului N. Lupu pe care l-a urmat, după ce acesta se despărţise temporar de naţional-ţărănişti, ca să se reîntoarcă împreună cu el la aceeaşi matcă.

Era un om înalt, bine clădit, voinic şi liniştit, frumos în portul lui ţărănesc pe care nu l-a abandonat niciodată, cu un bun-simţ în judecăţi şi o grijă în exprimarea lor, care-l făceau întotdeauna ascultat, ironic, sfătos şi colorat cînd trebuia, dar vehement şi dîrz în expuneri ca şi în intervenţii, ori de cîte ori crezul pentru care milita — care era al clasei lui ţărăneşti şi al sărăcimii — i se părea lezat sau ameninţat. Şi îl păstrez viu în memorie, aşa cum era : statornic în convingeri, linear în cuget şi în atitudine, prezent în luptele care se purtau pe vremuri, împotriva retrogradului cuzism şi a dezmăţului legionar. Îmi aduc aminte că în 1931, în Camera guvernului Iorga-Argetoianu pătrunseseră ca deputaţi cîţiva partizani de-ai lui A. C. Cuza — nu mai reţin cîţi, dar în orice caz erau şase sau şapte, opt sau maximum nouă — şi între ei un oarecare Nichifor Robu, haidamac prin definiţie, gălăgios, afacerist şi demagog, care nu s-a ilustrat decît prin răgete cavernoase şi forţa brahială — constant client al peniţei noastre — opunînd argumentelor şi problemelor în dezbatere, pumnii pe care-i împărţea în dreapta şi-n stînga ; şi, într-o zi, cînd la tribună vorbea Ion D. Isac, se repede spre el ameninţător, iar alesul gorjenilor, atent şi agil, îi prinde mîna ca la luptele libere, parcă într-un cleşte, i-o răsuceşte şi îl aşază pe Nichifor Robu în genunchi în aplauzele şi desfătarea întregii adunări. Doi se dovediseră mai puternici : Ionel Lupescu de la Rîmnicu Sărat, care îi servise o dată o lecţie de pugilat bine meritată, şi Ion Isac acum, — şi pe amîndoi mardeiaşul ideologiei cuziste îi evita, după aceea, cu precauţie.

Nu ştiu cînd s-a născut Ion D. Isac şi nici cînd a decedat. Ceea ce ştiu e că a făcut ca sublocotenent, cu arma în mînă, tot primul război mondial, că a participat — după propria lui mărturisire — cu unitatea sa la 98 de atacuri în diverse zone ale fronturilor, că a fost decorat pentru fapte de vitejie şi că a fost înălţat pînă la gradul de căpitan în rezervă. Şi mai ştiu că în 1933 îi ieşe cartea cu însemnări din campanie intitulată **Zile de zbucium şi de glorie** şi subintitulată „Pe Valea Jiului 1916", cel dintîi volum dintr-o trilogie anunţată, al doilea urmînd să fie „De la Jiu la Trotuş, Mărăşti şi Mărăşeşti 1917" şi cel cu care ar fi trebuit să se încheie „De la Jiu la Budapesta. Pacea 1919". Nu am decît volumul I şi nu cred că celelalte două, făgăduite, să mai fi fost tipărite. Volumul apărut e prefaţat de generalul Ion I. Anastasiu, comandantul grupului de armate Jiu şi al diviziei 1/17 şi care între altele spune : „Este narată aici măreaţa epopee a zilelor de glorie în care un colţ de ţară, într-o cinstită frăţie de dureri şi de arme, ostaşi şi popor şi-au amestecat sîngele şi viaţa pe acest pămînt sublim al Olteniei." Şi sînt dator să o spun, ca să nu-şi facă loc nici un echivoc şi nici o îndoială, că Ion D. Isac în şcoală, pe front, în arena politică, s-a purtat cu demnitate, consecvenţă şi curaj ; şi fiindcă am pomenit de viaţa politică mi se impune obligatorie semnalarea că prin toate actele şi acţiunile lui se situa la stînga cea mai avansată a partidelor în care a activat şi pe care le-am menţionat.

Dar portretul său moral, întreg şi inalterabil, stă prefigurat în gîndurile şi ideile care l-au animat, în luptele ce le-a dus pentru seminţia lui de plugar, împotriva dijmelor şi a dijmuitorilor, împotriva legilor nedrepte şi a impozitelor împovărătoare, împotriva silniciilor, a asupririlor, a bunului-plac, a tuturor strîmbătăţilor şi a tuturor formelor de exploatare.

Din două discursuri rostite în Parlament pe care le am la îndemînă — şi toate cîte le-a ţinut sînt ca o radiografie în care se poate vedea altitudinea unei conştiinţe umane — redau cîte un crimpei care îi va defini profilul, sensibilitatea şi năzuinţele. Citez din acela din 1929 : „Gospodării înfloritoare, bine rînduite, cu vite de muncă şi unelte, dinainte de război, au fost distruse şi din cei 370 de bărbaţi plecaţi la primul semn al goarnei pentru îndeplinirea idealului lăsat moştenire de strămoşi, 120 au murit pe cîmpul de luptă. Alţii s-au reîntors ciungi, şchiopi sau cu boala în ei care i-a răpus. După război, văduva şi orfanul cu lacrimi pe obraji de dorul celor ce nu mai soseau, s-au apucat să lege două-n tei. Şi au lucrat ţarina cu braţele şi odată cu un petic rămas pîrloagă a rămas o suferinţă neîmplinită şi a lor şi a neamului. Parte din ei au cumpărat vite şi unelte cu bani împrumutaţi cu dobînzi de camătă, iar produsul muncii lor n-a ajuns să acopere aceste dobînzi. Şi au mai venit şi trei ani de secetă. M-am dus, după vacanţa parlamentară, în satul meu la Pojogeni şi primul sunet pe care l-am auzit a fost dangătul de clopot. Murise Ioana Andriţoiu din cauza slăbirii prin foame şi Matei Necşoiu în urma unei congestii pulmonare contractată pe drumul tîrgului unde plecase să aducă o bucată de pîine gloatei de copii de acasă. În ziua a treia de Crăciun două coşciuge aşteptau dinaintea bisericii să fie înhumate. În satul meu oamenii erau plecaţi să cîştige o pîine pentru această viaţă de nesuferit şi nu s-au găsit oameni cîţi trebuia să facă două gropi, ci numai pentru una. Groapa Ioanei Andriţoiu a fost săpată de însăşi copiii ei. Acesta este tabloul durerilor satului meu şi ca el sînt majoritatea satelor din judeţul Gorj."

Şi, mai departe, în altă ordine de idei : „La şcoală s-a lăsat totul în sarcina învăţătorului. S-a plecat de la o concepţie foarte curioasă : se cerea învăţătorului, în primul rînd, să-şi facă şcoala şi se nota în inspecţiile pe care le făceau învăţătorului de către inspectori dacă şi-au făcut şcoli sau nu. Aceasta vine cam tot una cu pretenţia de a i se cere unui preşedinte de tribunal să-şi facă tribunal, unui comandant de regiment să-şi ridice cazarmă şi unui mecanic să-şi facă maşină. În 1926, începusem să fac în satul meu o şcoală de meserii şi fiindcă se dăduse ordin să se desfiinţeze am fost nevoit să mă împrumut cu sute de mii de lei prin bănci ca să pot isprăvi clădirea. A trebuit să fac eu sacrificiul ridicării şcolii pentru că pînă în 1925 nu se găsea în toată regiunea niciun meşter ca să facă cea mai mică lucrare."

Şi mai reproduc un paragraf, din cuvîntarea din martie 1933 la legea pentru asigurarea liniştei publice şi a siguranţei statului, privind greva de la Griviţa : „Li s-a dat dreptate lucrătorilor. S-a găsit că greva lor a fost îndreptăţită. Sîngele vărsat a fost nevinovat şi atunci vinovaţii au fost acei care au provocat aceste nemulţumiri călcînd drepturile lucrătorilor. Ce măsuri s-au luat împotriva acestor vinovaţi ? Niciuna. Aţi venit cu legea stării de asediu ca să asiguraţi liniştea celor vinovaţi. Aţi venit cu legi represive ca să acoperiţi pe cei vinovaţi şi să-i apăraţi în contra furiei poporului. Căutaţi ţapi ispăşitori în lumea muncitorilor şi a lucrătorilor hămesiţi de foame ? Căutaţi ţapi ispăşitori în lumea celor nedreptăţiţi, deznădăjduiţi şi disperaţi de nelegiuirile pe care le văd şi de nedreptăţile pe care le îndură ? Şi vreţi să aveţi linişte în ţară ? Stîrpiţi cauzele adevărate ale răului, băgaţi cuţitul pînă la os şi scoateţi putregaiul de unde a luat fiinţă în organismul statului."

Acesta a fost, în fugă schiţat, dascălul de sat oltenesc Ion D. Isac, care şi-a istovit toată existenţa pentru semenii şi clasa lui, şi vreau să mai adaug doar spre ştiinţa lectorului tînăr de azi, că legea conversiunii datoriilor agricole adusă în 1932 de ministerul de tehnicieni prezidat de Nicolae Iorga era în bună măsură şi rodul acţiunii desfăşurat cu nestăvilite elanuri de „Liga contra cametei" căreia Ion D. Isac i-a fost secretar general şi unul dintre principalii şi cei mai zeloşi ai ei întemeietori.

L. KALUSTIAN ■

Tinerii trebuie să ştie

Dicţionar de lagăr

DURCHGANGSGHETTO

E greu de stabilit cu cîte sute de ani în urmă şi unde anume s-a înfiinţat primul ghetou. Se ştie însă că, dintotdeauna, el a însemnat izolarea, pe baze rasiste, a unei populaţii, căreia i se stabilea o zonă, un anumit cartier dintr-un oraş în care i se permitea să locuiască. Ghetourile, cu înspăimîntătoarele pogromuri organizate împotriva lor, constituie una din dîrele negre ce străbat istoria evului mediu. În secolul nostru, cînd în Europa ele au început să devină sumbre amintiri, au fost redescoperite de naziști și reînființate într-o nouă manieră, cu o nouă menire, depășind de departe toate atrocitățile de care a fost în stare evul mediu.

În planul **Endlösung**[1]-ului de la Wannsee — planul rezolvării definitive a problemei evreiești — se prevedea într-un paragraf special că „Evreii evacuați (citește: destinați lichidării!) vor fi instalați treptat în **sogenannte Durchgangsghettos**, în așa-numite ghetouri de tranzit, pentru a fi transportați de acolo mai departe spre Răsărit".

Așadar, nu mai era vorba de vechile ghetouri — zone, cartiere delimitate, în care evreii puteau să trăiască, ci de **Durchgangsghettos**, de ghetouri de tranzit: **din viață spre moarte.** În acest ultim drum, noul tip de ghetou, conceput de hitleriști, era prima stație. A doua și ultima era Birkenau-Auschwitz.

Zilele și săptămînile petrecute în prima stație — în noile ghetouri — erau așa de puține încît, în unele orașe, **Gestapo**-ul nu și-a mai pierdut timpul cu evacuarea unor cartiere pentru a le transforma într-un **Durchgangsghetto**, într-un ghetou de tranziție.

La Cluj, de exemplu, autoritățile horthyste, în perfectă înțelegere cu **Gestapo**-ul, au declarat **Durchgangsghetto**, ghetou de tranziție, curtea fabricii de cărămizi. În barăcile destinate uscării cărămizilor au fost înghesuiți toți evreii din oraș și din județ: aproximativ 18 000.

Arestarea și internarea în **Durchgangsghetto**, în ghetoul de tranziție, a început în zorii zilei de 3 mai 1944, iar în ziua de 26 mai, primul transport, de 3 000 de deportați, pornea de-acum spre rampa morții de la Birkenau-Auschwitz.

Cînd scriitoarea F.M., supraviețuitoare a lagărelor de concentrare, s-a sinucis, un alt scriitor a spus un mare adevăr, și anume că F.M. ne-a părăsit **acum**, dar ea, de fapt, a început să moară în acea dimineață de mai, cînd polițiștii horthyști au internat-o în curtea fabricii de cărămizi, ghetoul de tranziție al orașului Cluj, unul din sutele de ghetouri, concepute de naziști ca stații de tranziție în drumul ce se termina pe rampa morții de la Birkenau-Auschwitz.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112 398

[1]) Soluție finală.

constelația lirei

Gînd

Pe frunte i s-au cuprins
Cercuri
Mai mici, mai mari
Rotite de gînduri
Și nu a mai existat
Zîmbet.

Dragoste

Te-am privit în față.
Cu ochi umezi îți căutam chipul,
Mi-ai aruncat săgeți arzătoare
De foc.
De-atunci mi s-a uscat orbita.
...și încă te iubesc
Soare !

Joc

Dacă întind mîna
Sînt cu atît mai aproape
De orice vis.
Dar nu-ntind mîna,
Nu vreau să fie
Așa departe.

Dialog

Nu rîde dacă-ți spun ceva.
Aș vrea să văd totul
În ochii pămîntului.
Dar de ce plîngi ?
Tu nu ai vrea ?
Eu sînt pămîntul.

RUXANDRA POPOVICI

Vară

Ca o picătură de rouă
În care geme răscopt
Un bob de porumb
Atîrnă soarele
Agățat de cer
Și de cozile rîndunicilor.
Aerul sare coarda văzduhului,
Numărînd valurile de extaz
Ale mării ce ne acoperă.
Doar ciorile pămîntului
Croncăne răgușite
Șlagărul adevărului
Lansat de privighetori.

AURELIAN PAVELESCU

Aventurile lui Orfeu

înaintînd cîntecele bucuriei pe ocean
primele deșerturi adînci
visleau cu îngăduința Domniei Sale

scria primele rapoarte melodioase
și cîntau clopotele
furtună și nebuloasă
transpirau valuri și lacrimi

a scris ca în vechime
cu meduze
întinzîndu-și picioarele
prin tulburul apei
un crocodil îmblînzit a compus primul cîntec
pe cînd se vedea în postură de scrib
cheltuindu-și trupul pentru viitor

El vorbea neîntrerupt
despre căldura constantă
și se auzeau intonații de mărire
dinspre largul fără limite

Trandafirul

în grădina încăpătoare
singurul rug păzit de spini

un trandafir roșu
dogorește cu izma lui
o respirație acută

în grădina neplivită
scîlpesc cîteva petale
încinse de focul asfințitului
iar mireasma pleacă de acasă

ea pleacă pentru sufletul îndrăgostiților
în culoarea acestui trandafir

Dezacord

ea cînta cu formația îmbrăcată frumos
cu o voce oțelită romanțe și doine
și toate melodiile au fost învechite
și mult prea false sub dezacordul corzilor
ghitarei roșii în strălucirea soarelui
și-am văzut interesantele vipere
cum li se mișcau pulpele în semn de dans
și toți ascultam și ne minunam
de parcă am fi fost obosiți
ne-a făcut atenți tot timpul ceremoniei
și-am înghițit toată orchestra cu acorduri false
fulgerați de-o orgă cu clape albe

VASILE TARȚA

Seara cea de toate zilele

li s-au boțit buzele bătrînilor
după atîta amar de hapuri
iar nefericirea ta, prietene,
este numai închipuirea trăită
a acestor hapuri,
dulceața mîhnirii
în lipsa mîhnirilor mai mici
dar adevărate
toate numai ale tale —
veioza aprinsă de la ora 9 seara
cînd casa e pustie
(chiar pustie...),
fluieratul nepăsător al gunoierului
după care nu mai rămîn
nici măcar gunoaie
și tu,
acolo undeva, cam plictisit,
cu o ușoară cută între buze
puțin mai bătrîn ca ieri
și, probabil, peste cîteva zile,
ceva mai bătrîn decît mîine
dar tot tu
și parcă ai mînca o omletă cu roșii
fiindcă afară miroase a august
dar mîine ouăle vor fi mai proaspete
și uite așa ai fi putut face
o mulțime de lucruri...
dar pentru că din cînd în cînd
nu mai rezești
și rizi și mănînci cu poftă
lăsînd bocceaua să stea pe ea
undeva lîngă piciorul mesei,
uimirea celor care stau cu ochii pe tine
devine revoltă,
iar mila se transformă în timp pierdut
și atunci, dragul meu,
(penibil)
se cheamă că ești
un încurcălume.

Ortografie

cînd lumea a luat sfîrșit
prin a se naște
am fost — abia atunci —
în casa dintre dealuri
știam prea bine
— asta e... —
că undeva pe lîngă noi
se mai încrucișează încă
două axe
care vor naște coasta
și nu vom mai avea emoții
(tristețe, încîntare sau mînie)
uitaserăm și zilele cu bani puțini
și goana după jeanși originali
fiindcă deocamdată
tot ce a rămas sub linia
dis-cernerii preadrepte
e numai ce se cheamă
Eu-și-Tu...
cu tot ce ne-am dorit
etcaetera, etcaetera, etcaetera,
adică mai multe prescurtări
cu punct
de pe vremea cînd cuvintele
nu mai erau în vogă
— se purta telecomanda —
și chiar dacă nimeni
nu se mai înțelegea cu nimeni
toți așteptau (ca noi)
să vină Azi,
să se pogoare pre noi
cu tot ce n-am avut
— dar nu ce n-am avut
(prea bine nici nu știm)
ci numai ce-am fi vrut
ca să avem —
și Azi, o doamne,
ni s-a dat doar nouă
și n-a fost nimeni să ne spună
că tot ce-avem se poate pierde
într-o altă bună Zi
— nici o scofală
să trebuiască să tot păstrezi ;
mai bine vină iară
săptămîna, ziua, ora,
avem și pierdem,
pierdem și avem...

Masca tutungiului

există clipe
cînd grei cu toate măștile
purtate
în vremurile vremii fiecăruia
ne ridicăm mîinile de pe ochii
lăuntrului
întrebători, temători,
fiindcă totdeauna
ceea ce rămîne sub luminarea
aprinsă bruse
este fumul inecăcios
al hîrtiei de carnaval arse...
nu mai sînt nici cîntecele
care ne-au plăcut,
nici versurile învățate
pentru nota zece,
nici graba
dintre două trenuri —
nimic...
pentru că acum două ore
Brel a murit scuipînd sînge
pentru că iubitul a plecat
cu trenul pe care fochistul
a găsit un fazan lovit
pentru că nu se mai știe prea bine
cam ce ar trebui să rămînă
după ce totul se dă deoparte...
ai vrea poate să cobori în stradă,
să te poți agăța de mîneca oricui,
dar acel oricine care-ți trece
pe sub ochi
ești chiar tu
cu gîndul la condica încă nesemnată
și atunci treci strada
spre debitul din colț
unde totul se fumează
chiar și luminările...
există totuși clipe
cînd...

ANA-MARIA IVAN

Comerț demodat

Ia-mi hainele de-acuma demodate,
pantofi și rochii, poze, necuvinte,
și pune-le-ntr-un coș ca oseminte
dîndu-le lor, țiganilor, în rate.

În schimb să-ți dea nimicuri, cît se poate,
un leagăn învechit sugrumă glasul,
ce mai vînzare, vinovat popasul
împrăștie uitarea dusă-n noapte.

Cu strigătele aspre de nomazi,
uscat le este plînsu-n amintire,
abia știut tîrziul din iubire,
comerțului ne lasă tributarzi,

Țiganii trec, la numărul X sună,
de cenușiul umbrei dau să treacă,
plopul primește-ntoarcerea buimacă,
iar ciinii obosiți fug în furtună.

Ordine interioară

Ordinea interioară a sentimentelor
mereu pîndită
ca un animal între gratiile
smălțuite cu sînge.

Recunoașterea
culpă săracă în fața nepăsării,
apără smerenia celulelor
pînă ce instanța deliberează
vinovatul fără vină.

Grotescă învinuire,
bătăile inimii s-au strepezit,
și-n carapacea frigului
bioritmurile singurătății
caută poarta, caută indiferența,
ca pe-o ordine ierarhic superioară.

Nepăsare

Am tăcut.
Ecoul tăcerii te-a asurzit.
Am uitat.
Vindecarea te-a condamnat.
Am adormit.
Îndrăzneala somnului te-a înfrigurat.
Am înfrunzit.
Culoarea te-a orbit.
Am suspinat.
Din carnea ta picurau solzi ceruiți.

Tu,
luminărar al cuvintelor
ocolește-mi nepăsarea.

Desen de SIMONA POP

Rătăcire

Cuvintele mele,
albatroși decapitați
pe țărmul unui anotimp,
par culorile spectrului solar.

Poposind, din întîmplare,
pe un cîmp cu maci,
i-am rupt cu repeziciunea ploii,
culoarea lor apărîndu-mi un nesperat sfîrșit,
iar măreția tulburîndu-mă
dincolo de vinovăție.

Tu, rămas undeva,
pe malul însingerat al cuvintelor,
căutînd altă durere,
director al spitalului de maci,
aperi cu pricepere
stîncile vieții
scăldate de sîngele țărmului.

Macii i-am terminat,
lumea mă amenință cu întrebări,
iar tu mă fericești.

După ce cîmpul s-a înroșit
m-ai strigat, fără nume,
că m-am sinucis.

IOANA PROCA

Silabisind văzduhul

Acea femeie
naște plîngînd într-o mansardă naște plîngînd
și brusc în ceruri se deschide o groapă,
un gol uriaș prin care neînduplecat ne scrutează
privirea vreunui zeu învins.
Dar ca o memorie
vine palma de pămînt și lovind peste față născutul
ne aduce astfel aminte că strigătul
e prima vorbire,
abia apoi — plînsul și mult mai tîrziu,
cînd singur își va rupe de pe trup
cămașa de lacrimi
va spune cuvinte adevărate.
Dar mai mult decît orice cuvînt, ce iubesc
țipătul unui copil în prima dimineață a lumii,
țipătul unui copil silabisind văzduhul de afară.
Mai mult decît orice cuvînt,
încărcat e de sensuri adînci, primordiale —
țipătul unui copil în prima dimineață a lumii...

Esperanto

În ce tipar
să-neapă viața mea ?
Trăiesc și eu prin mila altor cîntătoare —
mult mai de soi, de hram și mai înalt
devreme-și lepădară trilul
ca pe-o cămașă prea costisitoare.
„Biet desuet !" rînjește „ironicul"
și-n timp ce sîngele meu de romantic întîrziat
lovește-n zidurile bibliotecii Babilon,
de pe-un morman de cărți „livrescul"
cu aripă de gîscă tocmai șterge praful.
„Să fie decretat poemul mecanic !
Poemul demontabil piesă cu piesă
șurub cu șurub, arc cu arc".
Iată — vor spune privind prin golul piuliței
filozofii, esteticienii,
cititorii în stele — iată, cîtă profunzime.
Doar geniile pot ajunge la asta.
Dar, vai, ele se nasc o dată la un veac !

Așteptam să răsară soarele

M-am lepădat de tine,
zeule sceptic al somnului !
Eram un soldat într-o garnizoană a păcii
o dată la un veac suna alarma
și eu săream din pat în bocanci,
plonjam cum se spune
din vis în cea mai autentică realitate.
Venea bătrînul maior
cu ochii la ceas :
ehei, tinere, inamicul nu așteaptă
să-ți închei tu șireturile
ia-ți pușca și fuga-marș pe platou !
Priveam cerul
stelele erau tot acolo unde le lăsasem
poate puțin mai spre vest.
oricum, aceeași era ordinea lor
pe care o știam demult pe dinafară.
Tic-tic inima cît un purice sub veston —
eram înarmat pînă-n dinți
și așteptam să răsară soarele.

Pasărea aceea

De mult timp pasărea nu mai avea aripi
locuia în țeava ruginită a unui tun
rătăcit dintr-un război mondial
undeva la marginea orașului —
oamenii o arătau cu degetul ca pe-o minune
cine a mai văzut pasăre fără aripi
să cînte rîdeau —
cineva propuse o locuință mai demnă,
un fel de colivie de platină
la ce bun țipă copilul agățat cu disperare
de mîneca uniformei :
era într-un octombrie ploios într-un oraș
la marginile lumii o pasăre fără aripi cînta
o pasăre nebună
și-n somnul lor statuile plîngeau.

IOAN EVU

Viața universitară clujeană interbelică

Autorul cărții unanim apreciate, **Triumful rațiunii împotriva violenței,** Stelian Neagoe, publică cu acest subtitlu, la Editura Dacia din Cluj-Napoca, în două volume, istoria interbelică a Universității Daciei Superioare. Este o lucrare densă, informată direct la izvoare, obiectivă, an cu an, de la înființarea ei și pînă la Eliberare, inclusiv trecătoarea fază a strămutării Universității la Sibiu, după dictatul de la Viena.

Ca o consecință firească a actului istoric de la 1 decembrie 1918, cînd s-a închegat unitatea tuturor românilor, Clujul a fost ales ca focar al culturii naționale pentru toate ținuturile de peste Carpați. Autorul își începe însă cercetarea cu investigarea începuturilor universitare ale vechiului principat al Transilvaniei, din secolul al XV-lea. Nu-l vom urmări în această pasionantă reconstituire, ca să zicem așa, a preistoriei universitare transilvane, dar vom menționa că impresia centrală ce se desprinde din acest capitol este dramaticul impact al rivalității dintre cultul calvin, dominant din punct de vedere numeric, și cel romano-catolic, care încerca, prin mijlocirea politicii iezuite, să se impună. Acest conflict a fost cauza instabilității încercărilor de întemeiere a unor instituții durabile. Nu mai e nevoie să amintim că prin politica faimoasei **unio trium nationum,** populația de baștină, firește majoritară, era principial exclusă din egoistele calcule așa-zis culturale ale politicii vremurilor.

Așadar, după actul istoric de la Alba Iulia, Consiliul Dirigent al Transilvaniei unite la patria-mumă s-a oprit asupra Clujului în hotărîrea de a răspîndi cultura națională în provinciile transcarpatice. Era, ne spune Stelian Neagoe, „ultimul dor al vieții lui Avram Iancu", care în testamentul său olograf din 20 decembrie 1850 își testase „toată averea" sa, „mișcătoare și nemișcătoare" pentru „înființarea unei academii de drepturi", în vederea înarmării luptătorilor ardeleni pentru obținerea drepturilor ce li se răpeau. Clujului i-au fost hărăzite în toate disciplinele științifice înalte instituții universitare: facultăți, institute, biblioteci, cămine, asociații studențești etc. Din grija organizatorilor, s-a căutat de la început să se asigure Universității din Dacia Superioară un corp didactic la înălțimea evenimentului istoric. Anul universitar a fost inaugurat cu mare fast la data de 3 noiembrie 1919. Savantul Vasile Pârvan, detașat de la Universitatea din București, rosti istorica sa lecție inaugurală cu tema **Datoria vieții noastre.** Primul rector al Universității, strămutat de la Cernăuți, a fost strălucitul lingvist Sextil Pușcariu. Au funcționat în același an marele învățat Victor Babeș, sociologul Dimitrie Gusti, detașat de la Iași, iar fondatorul științei speologice, Emil Racoviță, își părăsi reședința din Banyuls (Franța), ocupînd catedra de zoologie a Facultății de științe. Sextil Pușcariu a fost asistat, în conducerea Universității, de o impresionantă pleiadă de oameni de știință, din care cităm: N. Drăganu, prorector, Gh. Bogdan-Duică, decan al Facultății de litere și filosofie, dr. Iuliu Hațieganu, decan al Facultății de medicină. Din profesorii aduși de la alte facultăți mai menționăm pe matematicianul Dimitrie Pompei, naturalistul Gheorghe Murgoci, medicul legist Nicolae Minovici, geograful George Vâlsan, istoricul Ion Ursu, dr. Constantin Levaditi, de la Facultatea de medicină din Paris (ca și Emil Racoviță și Victor Babeș, o somitate științifică internațională).

An de an, numărul studenților crescu. De la 1 871, din anul universitar 1919/1920, ajunse în 1938/1939 la un total de 3 094 (inclusiv 628 studente), repartizați în acest fel: 1 364 la drept, 898 la medicină, 508 la litere și filosofie, 324 la științe. Proporția naționalităților: 65,58 la sută români, 17,87 la sută maghiari, 9,25 la sută evrei, 4,75 la sută germani, 2,55 la sută alte naționalități. Au fost promovați, în același an universitar, 323 cu titluri de doctor și 469 licențiați. Au funcționat totodată pe lîngă Universitate, diverse fundații, Colegiul academic, Biblioteca centrală universitară, Oficiul universitar, Oficiul de editură. Comisia căminelor, Extensiunea universitară etc.

Un alt capitol al lucrării a fost consacrat luptei universitare „împotriva pericolului fascist-revizionist, pentru salvgardarea ființei naționale a României". O bogată bibliografie a problemei precede expunerea, în cursul căreia se subliniază rolul pozitiv al Celulei centrale comuniste a Universității din Cluj și al organului ei, „Studentul revoluționar", precum și a organizației de masă, „Amicii U.R.S.S.". Mișcarea universitară antifascistă a fost însă implicată într-un proces și ca urmare Tudor Bugnariu a suferit o condamnare la 10 luni închisoare. Apărarea fusese condusă de avocații dr. Petru Groza, Ion Gheorghe Maurer, Radu Olteanu, Valer Moldovanu, ș.a. La 3 noiembrie 1938, rectorul Universității, profesorul Florin Ștefănescu-Goangă, a suferit un atentat din partea a doi studenți, membri ai Gărzii de fier, de pe urma căruia era să-și piardă viața, iar însoțitorul său, gardianul Gruia, a fost ucis. Este semnificativ acest moment culminant al criminalelor agitații studențești, patronate de o putere străină, aceeași care, în vara anului 1940, avea să decidă prin dictatul de la Viena, răpirea unui teritoriu de 43 500 km² și cu o populație în majoritate de români. La două zile după această odioasă mutilare a teritoriului național, se întrunește Consiliul universitar, care-și ridică energic glasul împotriva arbitrarei hotărîri, decizînd strămutarea la Sibiu a tuturor instituțiilor universitare din Cluj. Se decide redactarea unui protest „în toate limbile moderne", spre a fi trimis tuturor universităților din lume.

La Sibiu, vechi centru de cultură românească, avea să funcționeze Universitatea Daciei Superioare, sub conducerea celui ce fusese și primul rector al Universității din Cluj: Sextil Pușcariu. La 8 octombrie 1940, în sala de ședințe a **Astrei** din Sibiu, avu loc ședința Senatului Universității Clujene, refugiată de la Cluj, care a organizat noua funcționare a Universității.

Pentru cititorii noștri, amatori ai mișcării literare contemporane, menționăm că în anii refugiului sibian a luat ființă cercul literar studențesc Octavian Goga, din care au făcut parte astăzi binecunoscuții: poeții Radu Stanca și Ștefan Augustin Doinaș, criticii și istoricii literari I. Negoițescu, Cornel Regman, Ovidiu Drîmba, Eug. Todoran, I. Oana.

Curtea Marțială a corpului VI armată din Sibiu a implicat într-un proces, judecat la sfîrșitul lunii noiembrie 1943, cîțiva asistenți universitari comuniști: Anatolie Chircev, Barbu Zevedei, David Prodan (bibliotecar), dr. Ioan Bîrzu (medic asistent), Alexandru Roșca (șef de lucrări), Mihai Beniuc, Radu Stoichița (student), Gh. Vlădescu-Răcoasa (asistent la Universitatea din București).

Aceiași iubitori de literatură vor urmări cu interes peripețiile carierei universitare a lui Lucian Blaga, respins la un concurs în 1924 și numit, abia în 1937, profesor de filosofia culturii.

La 11 octombrie 1944, prin eliberarea Clujului s-a pus capăt nedreptății săvîrșite în urma dictatului de la Viena și Universitatea din Cluj a reintrat în drepturile ei istorice.

Lucrarea lui Stelian Neagoe desfășoară cu desăvîrșită limpezime și cu caldă înțelegere, frămîntata viață a Universității din Cluj-Napoca, între cele două mari războaie.

ȘERBAN CIOCULESCU

Curajul de a scruta omul

A trecut în neființă unul din cei mai mari scriitori satirici pe care i-am avut de la Caragiale încoace: **Teodor Mazilu.** Fiecare scriere a sa este o încercare de a reproduce la scară miniaturală umanitatea. Acest extraordinar gazetar, prozator, dramaturg, eseist, poet a întocmit „insectare de buzunar" unde a strîns colecții de personaje pe care le-a supus unei cercetări sistematice și atente. Studiul său asupra naturii umane este copleșitor prin adîncimea observațiilor și prin originalitatea viziunii. Teodor Mazilu și-a făurit din cuvinte un univers de neconfundat și de o uluitoare coerență, lesne de recunoscut de oricine. Cei care îi populează lumea sînt studiați cu un interes aproape științific, aparent fără nici o emoție. Autorul își stăpînește afectele și ni se prezintă glacial așa cum un chirurg în timpul unei operații trebuie să rămînă imperturbabil pentru a putea mînui fără șovăire instrumentele. Pentru a scruta omul autorul a trebuit să simuleze indiferența croindu-și astfel o platoșă care să-i permită să se apropie de zonele cele mai vulnerabile ale ființei umane, acolo unde se confrunta cu viciile cele mai ascunse și mai degradante. Nemernicia, lichelismul, prostia, parvenitismul și multe alte defecte au fost rînd pe rînd țintuite fără milă la stîlpul infamiei de acest autor însetat de perfecțiunea morală a semenilor săi. Dar cel mai greu război el l-a purtat împotriva fățărniciei, împotriva acelora care se dau drept alții, nu numai față de cei din jur, dar, ceea ce e și mai grav, față de ei înșiși. Opera lui întreagă este

un denunț al ipocriziei compus cu un talent ce nu e la îndemîna oricui: **Insectar de buzunar, Galeria palavragiilor, O plimbare cu barca, Vara pe verandă, O singură noapte eternă, Pelerinaj la ruinele unei vechi pasiuni** sau piesele **Proștii sub clar de lună, Tandrețe și abjecție, Acești nebuni fățarnici, Mobilă și durere** la care se adaugă volume cu o altă tematică, dovadă a orizontului larg explorat de autor: **Bariera,** roman al luptei comuniștilor în ilegalitate sau volumul de versuri **Cîntece de alchimist.** Dar impostura din relațiile umane rămîne tara morală cea mai vehement flagelată de scriitor, care trece cu ușurință de la registrul grav la cel comic, de la ironia fină la sarcasmul dezlănțuit. Puțini au avut curajul să contemple cu atîta lipsă de compasiune omul pentru a-i scoate la iveală din tainițele sufletului erorile pe care le ascunde, cîteodată chiar fără să știe. Dar nici o clipă acest moralist nu și-a făcut un scop din batjocorirea omului. Dimpotrivă, satira lui, oricît de sumbră ar părea uneori a vizat întotdeauna îndreptarea celor prinși în culpă. Admonestările sale cele mai severe sînt o dovadă a credinței lui în perfectibilitate. Teodor Mazilu a compus o strălucită pledoarie, în favoarea salvării omului prin propriile sale puteri, nutrind speranța că victoria lui în lupta cu demonii interiori nu este o iluzie deșartă. În spiritul umanismului el și-a plasat în centrul operei omul și pentru a-l ocroti i-a arătat tot ce-l amenință din propria lui ființă, rîvnind să-i uzurpe puterea și să-l transforme într-o simplă marionetă ce poate fi manevrată în fel și chip de oricine. Stigmatizînd deseori pe cei meschini, mărginiți, lași, obtuzi, scriitorul a visat implicit la un erou ideal, dăruit cu cele mai superbe calități, capabil să-și ordoneze destinul ca un adevărat stăpîn al acestei planete, mîndru și liber, neîncorsetat de clișee, plin de o forță pusă în slujba întregii colectivități. E păcat că unui astfel de autor care împlinise anul acesta 50 de ani i-au înghețat cuvintele tocmai acum, cînd se afla într-o formă creatoare excepțională și ar mai fi putut să ne dezvăluie multe adevăruri despre noi.

GEORGE ARION

„Vreau să conving generația Boney M-istă de frumusețile muzicii și poeziei noastre populare"

(Urmare din pagina 21)

ții le s-au schimbat. După ce am cunoscut la modul științific folclorul, grație unei detașări de un an și jumătate la Institutul de dialectologie și etnologie, mi-am dat seama că sînt dator să mă plec o vreme asupra inegalabilei noastre poezii populare.

Ascultînd mărturiile de suflet imprimate pe benzi de magnetofon ale unor mari lăutari anonimi „cu acul în furaje", după cum spune poetul Mircea Dinescu, mi-am dat seama cît de prost și cît de fals se cîntă astăzi muzica noastră populară. Ne-am umplut de sclipici și de paiete, ne-am pensat sprîncenele și femei și bărbați, ne-am cumpărat stații de înaltă fidelitate și de mulți wați și ne-am pierdut vigoarea. Nu mai cîntăm, ci lălăim. Generația tînără, elevi și studenți de la informatică și electronică și de la alte facultăți, nu acceptă ca reprezentanții lor în domeniul artei populare să fie sub un anume nivel. Ei vor folclor adevărat, ei intuiesc, chiar dacă nu știu, că muzica populară românească, dincolo de paiete și floricele, freamătă undeva în adînc și leagănul duios al acestei frămîntări îl așteaptă ei, nu suprafața. Nu vălurelele, ci talazul grav. Gheorghe Zamfir și Dumitru Fărcașu sînt exponenții cei mai adevărați ai folclorului și pentru că sînt niște subtili și rafinați intelectuali. Maria Tănase, atinsă de aripa geniului, a întîlnit acel talaz, acea legănare gravă din adîncurile cîntecului românesc. Cred că de aceea e ascultată cu plăcere pe toate meridianele lumii și de toate generațiile.

Timpul petrecut de mine la Institutul de dialectologie și etnologie a însemnat enorm. Ascultînd pe marii lăutari am înțeles că, fără studii de retorică, acești mari anonimi au descoperit una din legile fundamentale ale comunicării artistice — puterea cuvîntului. Ei rostesc cuvintele ca și cum ar călca desculți într-o poiană de ghiocei, cu atîta grijă, cu atîta tandrețe, că nici nu știi ce frumoasă poate să fie limba românească, dacă nu-l auzi pe nea Marin Călează vorbindu-ți despre carul cu flori, dacă nu-i asculți pe rapsozii Petre Geacu Cătăroiu sau Lache Găzaru. Grație unui poet, unui spirit ales, în brațele mele și-a făcut cuib un nou instrument — cobza. Poetul Dumitru Popescu a fost cel care mi-a sugerat să-mi acompaniez zicerile populare nu cu chitara, ci cu acest nobil și — din păcate — atît de rar instrument care este cobza. Îi mulțumesc.

Ca să nu fie doar teorie, ca să fiu consecvent cu afirmațiile de pînă acum, în această toamnă voi apărea în fața publicului, cu ceea ce e rodul căutărilor mele din folclor, într-un spectacol pe care-l vreau cel mai frumos din cîte am făcut — și pînă acum am făcut șapte. Care șapte? „Menestrel la curțile dorului", „Șapte balade", „O soare", „Poezie română I", „Poezie română II" (ultimele trei la Muzeul literaturii române), „Acolo unde-s 'nalți stejari", „Carul de flori" și „Nopțile poeților", toate la un loc o posibilă antologie sentimentală a poeziei române în cîntec. Revenind la spectacolul de care vorbeam, prin el voi încerca să conving această generație Boney M-istă de frumusețile fără seamăn ale muzicii și ale poeziei noastre populare. Și pentru că e dificil să cînți un ceas și jumătate-două fără să vorbești, mi-am găsit în poezia lui Marin Sorescu, din volumele **La lilieci,** stîlpii pe care să mă sprijin cînd obosesc, stîlpii pe care să-mi clădesc umbrarul de odihnă al sufletului. Deocamdată nu știu cum să-l numesc, oricum, va fi un spectacol de cîntece presărate cu zgoande, adică glume în traducerea din oltenească.

Aștept cu nerăbdare cel de-al treilea LP Tudor Gheorghe, frumos numit — **Veniți, privighetoarea cîntă,** un disc dedicat acestui genial poet nedreptățit de istorie, de istoria literară chiar, Alexandru Macedonski, cu care mi s-a spus că seamăn doar la înfățișare. Imprimat de un an de zile și cu o copertă inspirată, a graficianului Ion Barbu, din Petroșani, sper să iasă pe piață pînă-n Anul nou. Mai pregătesc o selecție de aleasă poezie populară ca un cap de serie pentru posibilele discuri ce le-aș scoate cu concursul **Electrecordului.**

Aveți dreptate, țara mă știe cîntăreț, dar eu cred că totdeauna am fost un actor în primul rînd. Meseria de actor e de cursă lungă și n-am văzut decît întîmplător actori foarte mari la 22 de ani. Pentru mine poezia și muzica nu înseamnă o îndepărtare de teatru. Ele rămîn cel mai adevărat mijloc de a mă păstra într-o permanentă stare de sensibilitate. Poezia și muzica sînt tonicul meu de suflet și de viață. Pe 20 octombrie, va avea loc premiera filmului **Labirintul,** în care spectatorii mă vor vedea întruchipîndu-l pe N. D. Cocea, primul meu rol principal în scurta mea filmografie, compusă din numai trei filme.

Spectatorii craioveni mă știu nu numai din cîntec, ei avînd privilegiul de a mă vedea în ultimii doi ani în cîteva roluri pe care prea puțini actori din țară au șansa să le joace. Vlad Dracul din **A treia țeapă,** mi-a adus premiul pentru cea mai bună interpretare masculină în cadrul **Festivalului teatrului istoric.** L-am mai jucat și-l joc pe Baron din **Azilul de noapte,** pe mai proaspătul Cain din **Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă.**

Ce să vă mai spun? Îmi place să trăiesc la Craiova. Tata a cules via, mama s-a pensionat și băiatul meu, Adrian — ce nume! — a intrat student în anul I la litere mici și ne face probleme cu liniuțe, bastonașe, cîrlige și chiar cu teoria mulțimilor.

I-am mulțumit lui Tudor Gheorghe, și-l asigurăm că, lucru de care-și va da seama și cititorul, și în zicerile sale la întrebările noastre bănuite se simte poetul Tudor Gheorghe.

MUSTĂRIILE

Ia decorul, neamule!

Dincolo de canaturile grele de drugi de fier, ivăre și balamale ale porții — curtea hanului lui Emanuel Mirzaian, nume și răpus și rămas de renumele aceluiași Manuc-bei — îți sare în ochi **MUSTĂRIA.** Ne așezăm sub un umbrar și așteptăm să fim întrebați ce dorim. Și așteptăm. Și așteptăm. Dumnealor, ospătarii din jurul barului pe care sînt aliniate plutoanele de halbe, par puși definitiv pe lafuri și talafuri. Ne omorîm timpul fantazînd.

— Dumneavoastră ?!

După cincisprezece minute de așteptare glasul ospătarului are pentru noi inflexiuni de sirenă. În rest — dintr-ale casei — mai mult n-are ! Ce ? N-are ecuson, n-are must, n-are pastramă, n-are mămăliguță, n-are nimic dintru cele ale mustăriei. În zadar îi arătăm noi cu degetul inscripțiile cu care chiar dumnealor au tapetat curtea («Preparăm must dulce în fața onor clienților», «Avem must litrul 10,40 lei»), instalația de zdrobire a ciorchinilor, apoi teascul, apoi butoaiele, ștergarele, ulcelele, tăvile cu boască... Eforturile noastre insurgente și convergente rămîn mai inutile decît — cîndva — transporturile cu bufnițe la Atena.

— N-avem !

Atunci hai la responsabilul Mircea Angheluță. Unde ne este dat să aflăm că ceea ce am văzut noi afară este în realitate o **mustărie model,** că este prima care s-a deschis în Capitală, singura care prepară mustul în fața publicului și unica posesoare a unui decor atît de potrivit. Zice-se că mustul ar lipsi numai de vreo patru zile, I.L.F. Călărași cu care aveau o înțelegere nu le mai dă, dacă vrei ca mustul să fie de calitate n-are rost să te încurci cu I.C.R.A., ceea ce fac cei de la I.V.V. este oțet, nu-i must (analizele susțin că nu-i nici oțet ! — n.n.)... Pînă acum un an s-au aprovizionat de la Coteşti, dar acum directorul acela pe care-l cunoșteau dumnealor se află sub cheie. Așa, în general, tov. Angheluță zice că lucrează de vreo 35 de ani în comerț, ultimii 7 ani și i-a petrecut numai la Hanul lui Manuc și crede sincer că mustăriile astea sînt mai mult o sarcină, mai mult un moft decît o afacere veritabilă, cum ar trebui. Tot domnia-sa ne explică precum că nici cu ciorba de burtă nu mai e nici o afacere de cînd furnizorul îi obligă să cumpere burți și picioare în cantități egale. (Zicere infirmată de realitate și mai ales de practica diurnă a **Potcoavei de aur,** de pe Calea Rahovei, de pildă, locul unde poate fi mîncată cea mai bună ciorbă de burtă din București.) Oricum, din spusele șefului de unitate Mircea Angheluță reiese că dumnealui face ce poate, dar că răspunderea trebuie căutată undeva mai sus, adică pe la etajul I, acolo unde-și are biroul tov. director al complexului. Vorbim de lup și... iată-l intrînd pe tov. director Teodor Cheglici. A fost anunțat că sîntem în unitate și dorește din inimă să ne informeze exact despre tot și toate. Strugurii îi parveneau într-adevăr de la secția C.L.F. Călărași, dar nu pe baza unei înțelegeri entuziaste — cum ne spusese tov. Angheluță — ci pe bază de contract în regulă. Ca să ne convingă pune mîna pe telefon și vorbește la Călărași cu tov. Matei, șeful serviciului comercial de acolo, apoi cu tov. director Zainea, auzim „sînt la mine în birou tovarăși de la Flacăra, vă rog să-mi spuneți cît o să mai stau aici cu mustăria în risul lumii ?" și din cîte pricepem i se răspunde că struguri există, sînt și culeși, lipsesc mașinile cu care să-i transporte, dar că de cel tîrziu mîine dimineață... Asigurîndu-ne dinspre partea mustului, îl întrebăm pe tov. director de ce nu au pastramă. Dumnealui face o față parcă ceva mai lungă decît a statuilor din Insula Paștelui și-l întreabă pe tov. Angheluță, „cum, n-avem pastramă ?!!", la care interpelatul ne întreabă pe noi de unde știm că așa ar sta lucrurile. Îi răspundem că de la ospătar. Întrucît nu știam cum se numește — am mai spus că omul n-avea ecuson — cei doi ni i-au prezentat pe toți și așa se face că ne edificăm. Există pastramă și în magazie și în bucătărie, iar nefericitul ospătar desconspirat afirmă că numele lui ar fi Olaru Gheorghe. Și că nu poartă ecusonul pentru că nu-l poartă nici ceilalți și nu vrea să facă notă discordantă (așa-i ! — n.n.). Răul este admonestat cu seriozitate și deosebită severitate chiar în fața noastră și ni se promite ferm că va fi dat afară chiar din acea clipă, deși tocmai anul ăsta a fost promovat ospătar, dar nu-i nimic, nu trebuie să tolerăm indisciplina. Aferim !, zicem și dăm să plecăm conduși fiind atît de tov. Cheglici cît și de tov. Angheluță. În curte dăm de consumatorul Ion Mitoi (str. Izvorul Oltului nr. 9, lucrător la I.M.G.B.) care-l căuta ață pe responsabil. De ce ? Pentru că stă de o oră la masă împreună cu soția, cu nașa și cu mama, a cerut o pastramă dar nimeni nu-l bagă în seamă și nu știe de ce. I se cere să spună cu care ospătar a vorbit și-l arată (nici acesta n-avea ecusonul la vedere) pe David Nicolae. Ne-am convins astfel că noi trei, autorii raidului, n-am fost supuși nici unei măsuri discriminatorii. Alături, la doi pași, Terasa **Unirea** este mascată tot în mustărie. Are adică și rogojini și papură de la I.A.R.T.C. și oale și strachini de la cooperativa „Arta aplicată". N-are nici must și nici pastramă, fapt care-l face pe Dorin Gherghinescu să-mi șoptească «Ia decorul, neamule!», zicere pe care, în gînd, am și pus-o ca titlu sectorului de reportaj ce-mi revine. Înainte de a ne despărți de tov. director Cheglici îl rugăm să fie cît se poate de sincer și să ne explice de ce ospătarii — care știm că sînt plătiți în funcție de ceea ce vînd — afirmă că n-au cutare și cutare, **deși au !** Ni s-a răspuns prin următorul exemplu : „Ospătarul primește zece la sută din ceea ce vinde. O friptură cu garnituri, salate și chiflă poate să împingă costul pînă 37 de lei, dar oricît s-ar chinui cineva, o sută de grame de pastramă nu pot costa dincolo de 7,20 lei. Bineînțeles că zece la sută din prima cifră este cu totul altceva decît același procent dintr-a doua...".

Așa se explică !

MIRCEA BUNEA

Și era pace și fum în local

Orele 19,30. Jocuri de lumini ne-au întîmpinat la intrarea în mustăria restaurantului „Răzoare" din cartierul Academiei Militare (fostul „Doi colonei"). Ne-am lămurit, mai apoi, că cineva furase niște becuri și altcineva încerca să pună altele. Starea... romanțioasă exista însă, trebuie s-o recunoaștem. N-am avut parte să rămînem în grădiniță întrucît mustul se servea aici, dar pastrama în local. Cu sticla în brațe, am ieșit în stradă și de aci în restaurant. Altă cale de acces nu exista. Ni se oferiseră cu amabilitate de către barmanul Ion Balint și 3 halbe goale, dar stratul de murdărie de pe ele ne-a avertizat că nu e cazul.

Familiar local ! Chelnărița Maria Manea stătea la povești cu clienții casei ; în pauze, ținea isonul „fumăriei" ce devenise sala ; grataragiul Ilarie Filipescu, îmbrăcat în halat alb și cu bonețică de bucătar, ținea de urît, la o masă, unui client ; Eleonora Chiriță, barmanul restaurantului, conversa peste tejghea cu chelnărița, oferind din cînd în cînd vreunui client un pahar de coniac cu care acesta o pornea pe ruta venirii noastre: afară, în stradă, și de aci în grădiniță. Și era pace și fum în local, așa încît nimeni n-a observat prezența noastră la o masă de mai bine de o jumătate de oră, după cum nimeni nu a observat că masa cu pricina era plină de firimituri, scrumiera încărcată. În sfîrșit, prinzînd momentul că prin preajmă se făcea o notă de plată, am cerut și noi mult visata pastramă și 3 pahare. „Azi n-avem pastramă" — auzim laitmotivul zilei. Ni se trimit, în schimb, după o altă așteptare cele 3 pahare.

Sigur că nici aici nu se putea bea mustulețul, recomandat de cei ai casei „must nobil decantat". Și tot la fel de sigur este faptul că și aici exista pastramă — lucru adeverit atît de șeful unității cît și de ospătara Maria Manea. De ce nu ne-a servit ? Așa ! N-a știut că mai este la bufet. Simplu, nu ?

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Mustărie și... filozofie!

Dacă ar fi să caracterizăm în cîteva cuvinte Bodega Văcărești, la a cărei mustărie am descins, lucrurile ar suna astfel : aici, pe cît de indolent este personalul unității, pe atît de vrednică-i clientela. Ea, clientela, așteaptă în jurul grătarului pînă i se frige pastrama ; tot ea merge la ospătarul deschizător de sticle și-și procură berea necesară. În sfîrșit, aceeași harnică clientelă pornește după pahare, le spală fie la chiuveta barului, fie direct la cișmeaua din curte. În vremea asta grataragiița (care pe schemă-i ospătară)... grataragește. Deschizătorul de sticle (care și el îi ospătar și încă de salon !) mai bea cîte o sticlă de bere, mai una de apă minerală. Dovedește omul o sete care-i arde măruntaiele. Apare și locțiitorul șefului de unitate, îmbrăcat în pulovăruț de lînă care abia îl cuprinde. Își tîrăște și el picioarele, tot fără o țintă anume. Doar femeia cu mătura își găsește permanent cîte ceva de făcut.

Secvența descrisă (culeasă de noi pe parcursul a 3 ore de așteptare) pare filmată cu încetinitorul. Fundalul — care merită și el cîteva cuvinte — rămîne mereu același : papura mustăriei pornise a curge prin colțurile ornamentate, semn că mustăria își trăise traiul. Grădinița propriu-zisă își etala mesele soldii, cu fețe de masă jegoase și mototolite. Din ea se intra într-o încăpere împărțită în două de un gărduț de lemn, gărduț blocat prin interior de un scaun. Semn că dincolo de el nu se trece. Pe unul din pereții cămăruței fără acces, un afiș mare : „Petrecere bună !" Mai avea bodega noastră încă un interior pus la punct, curat, cu mese și fețe de masă îmbietoare, căruia o altă interdicție îi bara calea : „Aici nu are cine să servească !"

Așadar, nu aveai de ales : ori te așezai în grădinița cu stufuri curgătoare, ori în semisălița de acces. Noi am optat pentru ultima. După mai bine de un sfert de oră de așteptare și-a făcut apariția grataragița. Debarasa mesele. Ne-a întrebat într-o doară dacă și noi vrem ceva. „Vrem must și pastramă" — i-am răspuns. „Mustulețul nu e gata" — a sunat răspunsul la ieșirea ei din sală. Am fi așteptat mult și bine dacă nu s-ar fi induioșat de lunga noastră așteptare femeia cu mătura. Ne-a explicat și de ce nu-i gata mustulețul : tocmai se trăgea la sticle ; ne-a luat și comanda pentru cafele, le-a și adus. Garantat naturale dacă nu te-ar fi izbit mirosul de năut, precum leuca în cap. Și, tot grație bunăvoinței dumneaei, ne-a parvenit și mult visata sticlă cu mustuleț.

Ce mai mustuleț, oameni buni ! Borșul, cît îi el de borș, pare un deliciu pe lîngă mustul cu pricina. (Am aflat că în scripte poartă numele de „Must nobil decantat !") Stupoarea care ne-a cuprins cu ocazia degustării i-a înveselit peste măsură pe vecinii noștri care știind meteahna mustulețului trecuseră de la bun început pe bere. Toți purtau halate și salopete muncitorești, semn că lucrau undeva pe aici, pe aproape. După mai bine de două ore de petrecere în fața unei adevărate păduri de sticle, s-au ridicat și au pornit spre unitatea care cu drag îi aștepta. Aveam să aflăm mai tîrziu cine-s, unul dintre noi luîndu-le urma, ceilalți rămînînd în așteptarea pastramei care n-a mai venit. (Petrecăreții în salopete se numesc Scaladiuc Ion, Mihalache Ionel, Ioniță Paul, Anton Aurel și Teodorescu Constantin. Toți cinci sînt mecanici auto la „Transchim" Autobaza 1 București, în drumul de la crișmă la atelier au făcut scandal în tramvaiul 26, iar la locul de muncă contau ca prezenți, nimeni nu le remarcase absența). Tîrziu am învățat lecția casei mergînd și noi la deschizătorul de sticle, luînd bere, pe care am plătit-o cu 4 lei bucata, ca toți ceilalți clienți, procurîndu-ne singuri pahare, spălîndu-le...

Și acum, cîte ceva despre etica lucrătorilor de la această unitate. Șeful plin, Ion Manoilă, se afla în concediu. (Îi ținea locul Gh. Sas, care era ca și absent.) Anunțat că prin unitate s-ar afla cineva de la „Flacăra" s-a prezentat pentru a pune lucrurile la punct. Și le-a pus, după părerea domniei sale ! Ne-a spus, drept orice comentariu asupra stării de fapt din unitatea ce-o conduce, că dumnealui se pricepe și la testări sociologice (sic !). Are la mînă, ne informează, două facultăți — Filozofia și A.S.E.-ul. Nu-și aduce aminte cu cine a făcut cutare sau cutare obiect, după cum nu-și aduce aminte titlul lucrării de diplomă. Oricum, astea n-aveau importanță. Important este — subliniază interlocutorul nostru — că e văzut foarte bine de conducerea comerțului, motiv pentru care va fi promovat curînd într-o unitate de prestigiu.

GEORGETA BLĂNARU

La poșirca nobilă și canarii veseli

Mustăria restaurantului SUD, de pe strada Dumitru Petrescu, din Berceni. Elemente de reclamă, din belșug. E drept că gogoșarii și vinetele, ce spînzură de niște sîrme, s-au stafidit bine de tot, dar tradiționalele ulcele smălțuite de lut au rămas la înălțime, chiar dacă le măsori suișul cu „metrul" sensului figurat. Mustăria, bine ascunsă în cea mai dosnică parte a localului, e pustie. Mesele de metal nici nu îndeamnă clienții să se așeze : nici una nu e acoperită. Pe ele, așa cum sînt, vreo 7 halbe golite par să probeze că aici se bea totuși must. Ne așezăm la o masă. După 12 minute, un ospătar — aveam să aflăm că se numește Ilie Păun — strînge halbele goale. Le ia și pe cele de lîngă noi, ne privește cu coada ochiului. Sperăm că devine curios. Dar nu ne întreabă totuși nimic. Dispare extrem de grăbit. După alte 8 minute, deci după 20 de cînd am venit, același ospătar ne întreabă neîncrezător, cu tonul unui gospodar care s-a trezit pe neașteptate cu niște străini în ogradă : „Dumneavoastră doriți ceva ?" Îi facem o evidentă surpriză. Dorim. Must și pastramă. Ne spune că în mustărie el servește. „Direct de la bar, că avem ospătari puțini. Doar doi ; doi sînt la reciclare, doi în concediu." Are must. Must de mere — zice — după culoare și după gust. Apoi se repede în local. Peste cîteva minute, în locul lui și al mustului, apare o colegă de-a sa. Este o femeie în vîrstă, fără ecuson, care începe așa : „Mamă, mii de scuze, nici nu știu ce să vă mai zic, zău, mamă, mii de scuze !" Nu spune de ce își cere scuze. Întrebăm de pastramă. „N-avem pastramă". Dar ne îndeamnă : „Cîrnăciori oltenești ! Proaspeți. Adică afumați." Reapare Ilie Păun și sare ca ars : „Cum să n-avem pastramă ? Avem peste 100 de kilograme." Apoi, către colega lui : „Du-te și adă o față de masă !" Nu trece mult și apar fețe de masă în toată mustăria. După care, se și ocupă mai multe mese. Încît se pare că aspectul neprimitor de la început era păstrat anume pentru a-i face pe clienți să NU se așeze la masă. Se mai apropie de noi încă o lucrătoare a localului, cu pas domol și dubnind a băutură. N-are ecuson. Aflăm de la Ilie Păun că este mai mare pește grătar și se numește Ioana Topceanu. A venit să spună doar atît : „De mîine, am spus să dea drumul la grătar și aici, în mustărie." După 24 de zile de la deschiderea mustăriei, aceste tatonări de organizare sînt de-a dreptul emoționante.

Și aici mustul primit de la I.C.R.A. „Podgoria" se numește, în actele lui de naștere și de livrare, MUST NOBIL. Îți vine să adaugi, vorba unui confrate : din struguri entuziaști. Nu numai că nu este îmbietor, dar abia îl putem gusta, de teamă să nu ne vină rău. În ce privește nobletea nobilei poșirci, Ilie Păun zice că ar avea și el îndoieli, orice ar scrie în hîrtii. După gust și culoare, crede că numai din struguri n-ar părea să provină. Poate din mere. Eventual, din mere amestecate cu pere.

În certificatul de calitate nr. 53, din 20 septembrie, a.c., citim denumirea produsului : „must nobil alb decantat." Data fabricării : „anul 1980". Luna și ziua nu mai interesează pe nimeni. Sau îi interesează pe producători. Să le uite cu desăvîrșire. Și, mai ales, să nu le treacă în aceste documente, întocmite cu sfînta bătaie de joc probată în cele de mai sus. Documentul este întărit de două ștampile pe care scrie „C.T.C. Ilfov", una purtînd numărul 4, cealaltă numărul 6. Este singurul certificat de calitate sosit aici. Celelalte cantități de must au venit și au fost primite fără un asemenea document.

Șeful de unitate Nicolae Tertici aflăm că este plecat la reciclare. Chiar de azi. Cu scoatere din producție. Îi ține locul cunoștința noastră Ilie Păun. În biroul șefului, pentru a le aminti subalternilor mereu de dînsul, Nicolae Tertici și-a lăsat obiectul pasiunii sale : mai multe colivii cu canari. Păsările sînt vesele. Evident, n-au gustat mustul. Oricum, sînt incomparabil mai stăpîne pe ele decît înlocuitorul stăpînului lor. Care înlocuitor se hotărăște să ne mărturisească totuși că, spre deosebire de șef, ospătarii trimiși la reciclare nu sînt scoși din producție. Ei lucrează după-amiaza. Așa că penuria de ospătari, invocată la început și explicată foarte răspicat cu „doi în concediu, doi la reciclare", nu fusese, înțelegeți dumneavoastră, decît un prim gînd, dar, dă-i doamne, șefului de unitate, fie el și adjunct, gîndul din urmă !... Mai constatăm că unul din ospătari, Mirea Gheorghe, a semnat în condica de prezență pentru azi, dar n-a venit deși, la această oră, ar trebui să fie la serviciu. Pentru mîine, 10 octombrie, sînt deja semnați ospătarii Pop Gheorghe și Căpriță Eugen, precum și bucătăreasa Voicilă Lucia.

DORIN GHERGHINESCU

La ora cînd apar rîndurile de față mustăriile și-au cam trăit traiul, pastramele și-au cam mîncat mălaiul. La treizeci și șase de ore după ce a izvorît din teascuri, mustul își schimbă aromele, dulceața și chiar numele pe hachițele tulburelului. Lungul drum al viței către viață este abia pe la începuturile sale. Stuful bălților cedează locul cărămizilor bolților. Publicarea raidului nostru își are însă justificare. Pentru că goana după căpătuială, egoismul și insolența unor ospătari n-au un caracter sezonier. Dimpotrivă, fac tot ce pot ca să prolifereze . Rîndurile de față vor să-i tempereze pe unii. Pe alții vor să-i facă să ofteze.

CU TRENUL SPECIAL

Reşiţa — Bucureşti: 478 kilometri

ÎN 8 (OPT) ZILE

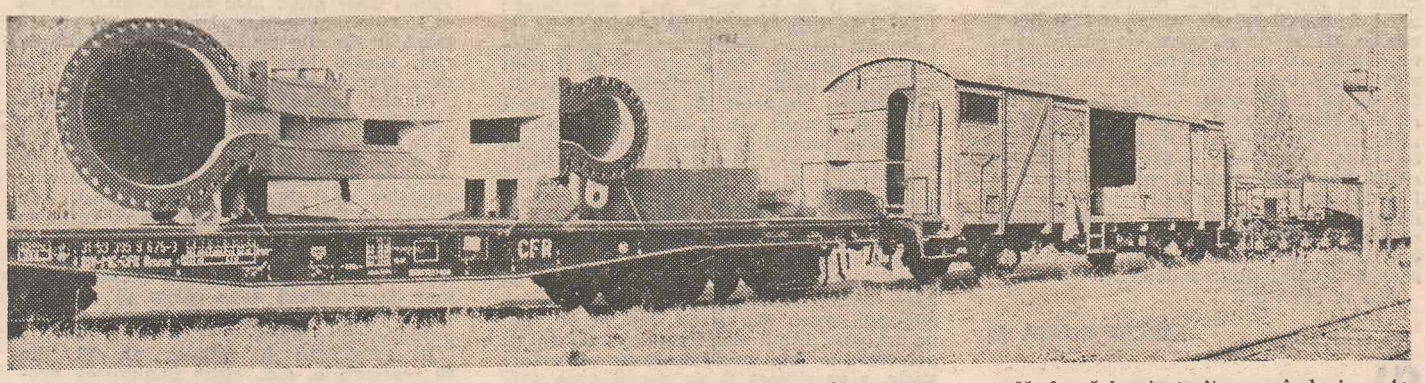

În numărul 22 din 29 mai al revistei noastre reaminteam cititorilor că trenul inaugural al Căilor Ferate Române a parcurs distanţa dintre Gara Filaret şi Giurgiu în 2 ore Asta la 19/31 octombrie 1869. După 111 ani, în mînă cu Mersul trenurilor de călători valabil pînă la 31 mai 1980 arătam că un anume accelerat, de la Chitila şi pînă la Giurgiu consuma 2 ore şi 26 de minute. E clar ce rezultă din această simplă alăturare, deşi ştim şi noi că avem trenuri care — incredibil — circulă chiar cu 140 km/h. În acelaşi articol aminteam :a pe o urită, costisitoare şi nedorită performanţă faptul că anul trecut trenurile de călători au adiţionat atîtea minute întîrziere încît extrapolînd, am putea zice că timp de o lună de zile n-a mişcat în ţară ţipenie de tren. Ce înseamnă asta pentru noi, călătorii, iar nu mai trebuie explicat. Tot acolo constatam cu amărăciune nedisimulată că şi în 1980, în loc să scadă, întîrzierile trenurilor de persoane se înscriu pe o curbă ascendentă. Deşi anul nu s-a sfîrşit sîntem convinşi că la această „probă" C.F.R. au acumulat atîtea puncte încît nimeni şi nimic nu le-ar putea clinti de pe primul loc nu numai într-un campionat mondial, ci chiar într-unul astral. Iar întîmplările de mai jos nu vin să submineze acest nedorit loc, ci dimpotrivă şi din păcate vin să-l consolideze. Despre ce este vorba ?

Dar mai întîi, ştiţi ce este acela un tren special ? „Este acel tren care trebuie — contra unui tarif sporit — să transporte în condiţii bune şi cît mai repede o anumită marfă". Definiţia aparţine lui Lednei Teodor. Cine-i dumnealui ? Nimeni altul decît omul în al cărui buzunar, împăturit în două, chiar şi cînd parcurgeţi aceste rînduri, se află următorul *Ordin de deplasare nr. 38/650.* În care se poate citi ad litteram : *Tovarăşul LEDNEI TEODOR avînd funcţia de lăcătuş revizie la Întreprinderea constructoare de maşini Reşiţa este delegat pentru însoţirea vagonului special pe zece osii nr. 315309690026 în stare încărcată cu motor naval pînă la Expoziţie Bucureşti.* „Actul poartă data de 27.09.1980. Altfel zis este omul care trebuia să vegheze ca zisului vagon (şi încărcăturii !), pe ruta Reşiţa — Bucureşti, să nu i se întîmple nimic nedorit şi să ajungă la destinaţie în timp util. Bănuiţi probabil de ce dv., vizitatorii T.I.B. '80 n-aţi putut admira motorul naval produs la Reşiţa ? Aşa este : *n-a fost expus pentru că n-a ajuns la timp.* Dar nu din cauza lui Lednei Teodor, după cum veţi vedea. Adică ?

Cu acte în regulă vagonul special — a cărui platformă purta nu numai un produs de prestigiu al industriei reşiţene constructoare de maşini ci şi mîndria şi speranţa că motorul naval românesc va fi văzut, plăcut şi de ce nu ?, vîndut ; doar pentru asta şi fusese orientat spre expoziţie, nu ? — a ieşit pe poarta întreprinderii marţi, 30 septembrie. Cam tîrziu, într-adevăr, dar nu prea tîrziu ! Aşa credea chiar şi Lednei, deşi la experienţa lui n-ar fi trebuit să mai spere. Fiindcă dincolo de gard, ca de obicei, a început chinul, şi suspinul, şi veninul. Ca şi cum startul nu fusese suficient de furat, la Reşiţa Nord a fost ţinut 2 (două) zile. De către cine ? Bineînţeles că de către autorităţile C.F.R. Joi, 2 octombrie, la orele 11,30, în-sfîr-şit-a-fost-ur-nit ! Pînă la Caransebeş a făcut 2 ore şi treizeci de minute. De unde a plecat abia sîmbătă, 4 octombrie, dimineaţa la 6,00. Un prim bilanţ : 39 de kilometri au fost parcurşi în 4 (patru) zile ! ! ! La Gura Văii l-au mai ţinut vreo trei ore aşa că la Drobeta-Tr. Severin a ajuns seara, pe la 18,00. Lednei simţea că moare, că se sufocă, că turbează. În vagonul lui de însoţitor — pe care-l vom descrie mai încolo — făcea kilometri întregi, ca leul în cuşcă, parcă doritor să compenseze ceea ce nu făcea trenul. A doua zi, duminică, pe la 10.00 i-au dat liber pînă la Craiova. Unde a ajuns imediat după prînz. Şi unde l-au ţinut pînă luni, 6 octombrie, orele 14.00 Ca să scape de acolo a înnebunit telefoanele, şi-a înnebunit şefii, a implorat mizericordia inginerului Obretin Ilieş, şeful „agabariticelor" din M.T.Tc. Care intervenţii l-au mai împins pînă la Videle. Unde l-au plantat din nou pînă miercuri, 8 octombrie, orele 11.00 În sfîrşit, în aceeaşi zi, la 14.30, intra în Gara Băneasa. Cei 478 de kilometri dintre Reşiţa şi Bucureşti vagonul special i-a parcurs în 8 (opt) zile. Deci, cam cu nemaipomenita viteză de 2,4 kilometri pe oră. (Pentru asta şi pentru că a fost *special*, I.C.M. Reşiţa a plătit C.F.R.-ului 4 374 lei, în timp ce pentru vagonul pe patru osii care transporta corpul unei turbine şi care de asemenea nu a ajuns în timp util a mai plătit „doar" 3 519 lei.) Bineînţeles că nu s-a mai putut face nimic. T.I.B. '80 s-a deschis fără motorul naval.

— Şi ce aţi făcut de atunci şi pînă acum ?, întreb. („Acum" este joi, 16 octombrie, după-amiază.) Lednei Teodor este mototolit, nebărbierit, mîhnit. Discuţia noastră are loc în vagonul care însoţeşte totdeauna vagonul special. Este un vagon de marfă în care s-a pus un pat, o sobă ruginită, o bancă şi o măsuţă metalică, un cuier pom, trei lăzi, o grămadă de cărbuni şi cîteva scînduri rupte. Noaptea, dacă vrea lumină aprinde lanterna. În 16 zile de deplasare a consumat 5 baterii. Dacă vrea căldură se scoală de patru ori pe noapte ca să întreţină focul. Crăpăturile dintre scîndurile vagonului le acoperă cu hîrtie care mai este folosită şi ca file de jurnal intim. (De exemplu, sînt consemnate peripeţiile unei călătorii din februarie care a durat 25 de zile de la Reşiţa la Galaţi. Recordul îl deţine însă un coleg de-al lui Lednei, pe numele său Georgincă Ion. Anume ? Reşiţa — Mangalia, dus-întors, în această vară = 3 (trei) luni ! Cînd a revenit din această delegaţie ditamai bărbatul a plîns ca un copil. Numai în Feteşti fusese ţinut o lună şi jumătate !) Omul mănîncă ce şi pe unde poate. Nu poate părăsi disconfortul vagonului pentru că nu ştie cînd se va pune în mişcare, iar el răspunde de ceea ce se întîmplă. Este ca şi cînd ar fi consemnat şi sechestrat în această ambianţă rulantă mai mult cu numele... Ce a făcut ? A primit dispoziţie să însoţească vagonul cu preţioasa lui încărcătură la Galaţi. Cînd ? Pe 8 octombrie seara. După ce i s-a consemnat şi comunicat inutilitatea drumului la expoziţie, a primit noua dispoziţie. Şi de atunci tot aşteaptă. Şi aşteaptă... Au trecut deja alte 8 (opt) zile şi parcă a prins rădăcini pe această linie din Bucureşti Băneasa. Zilnic se duce pînă la gară. Dă cu apă pe ochi, folosindu-se de jetul artezianei, îşi umple bidonul de plastic cu alţi trei litri de apă, roagă pe cineva să-i cumpere o pîine, ceva salam, n-are curaj să părăsească garnitura, îl tot întreabă pe şeful gării cînd va pleca, iar acela îi tot promite...

Am fost şi noi la şeful gării Bucureşti Băneasa. Se numeşte Dop Laurenţiu. Iniţial i-am spus că sîntem din Reşiţa şi că ne interesează cînd vom pleca. Dintre scaunele, fotoliile şi canapelele pluşate ale biroului dumisale ne-a privit de parcă nici n-am fi existat. După ce ne-am legitimat, ochii i-au devenit dintr-o dată luminoşi, vocea catifelată, ne-a invitat să ne aşezăm... Da, cunoaşte problema. Cum a acţionat ? Vineri, 10 octombrie (sic !) cu telegrama nr. 33, la orele 21,30 a cerut aprobarea pentru formarea trenului şi condiţiile de circulaţie. Şi de atunci tot aşteaptă. E adevărat, au trecut încă şase zile... Ce aşteaptă ? Răspunsul, fireşte. De unde ? De la un tov. Dumitrescu de la Regionala C.F. Bucureşti. Pe care-l sună în faţa noastră, dar nu-l găseşte. Îi lasă însă vorbă că revista *Flacăra* se interesează de vagonul special... Discutăm cu tovarăşul Dop alte vreo 30 de minute şi MINUNE ! În faţa noastră primeşte aprobarea. Tovarăşul Dop este deopotrivă emoţionat şi entuziasmat ! Se tot întreabă : „Cum de s-a rezolvat într-o oră ceea ce nu s-a reuşit într-o săptămînă ?"

Chiar aşa : *CUM ?*

MIRCEA BUNEA

Dreptul la replică

În conformitate cu spiritul de dreptate şi echitate pe care îl promovează cu consecvenţă revista „FLACĂRA", pe care o conduceţi, vă rugăm să ne oferiţi şi nouă, conducerii Cooperativei „BLĂNARILOR", „Dreptul la replică". Posibilitatea de a răspunde, de a informa corect opinia publică, privind cele relatate într-unul din capitolele articolului „Ciupeală mică, învîrteală mare", apărut în numărul 42 (1323) din 16 oct. 1980 al revistei. Aducem la cunoştinţă, în numele adevărului şi realităţii, ce se poate proba cu acte oficiale, că fapta comisă de responsabilul Floarea Ion, de la unitatea nr. 16 Titan, depistată de organele de miliţie, a fost prelucrată cu toţi conducătorii de unităţi ai cooperativei, din data de 15 X 1980, şi, începînd cu 17 X 1980, acesta a fost destituit din funcţia de responsabil gestionar şi va fi mutat într-un loc unde nu va mai avea contact cu publicul.

Menţionăm că nu se putea lua mai devreme măsura de sancţionare, întrucît este necesar să respectăm legislaţia cooperaţiei meşteşugăreşti, Decizia nr. 333/1975, prin care se stipulează clar modul de aplicare al sancţiunilor, pentru abaterile de orice fel ale cooperatorilor. În primul rînd, trebuia efectuat inventarul controlul C.F.I., aveam nevoie de rezultatul acestor controale, ca măsura să fie dreaptă şi corespunzătoare, trebuia încheiată o anchetă ce se instituise, iar în al doilea rînd, Floarea Ion trebuia să mai rămînă în unitate pentru a preda inventarul altui responsabil gestionar, asupra numirii căruia trebuia să gîndim, şi să-l verificăm pentru a fi un cadru care să răspundă tuturor exigenţelor şi normelor în vigoare privind gestionarii din cooperaţie.

Nu putem încălca nici legislaţia muncii, nici a cooperaţiei meşteşugăreşti, precum cunosc, desigur, şi redactorii revistei „FLACĂRA".

Deşi conducerea cooperativei, activul nostru de partid desfăşoară acţiuni sistematice, intense, pentru respectarea de către toţi lucrătorii noştri a servirii corecte, oneste, legale, a publicului, li s-a atras de numeroase ori atenţia că le este cu desăvîrşire interzisă efectuarea de lucrări fără bon de comandă, totuşi, mai sînt unii, aşa cum a fost cazul lui Floarea Ion, care nu au înţeles acest lucru. Dacă totuşi, redactorul venea la noi, şi ne întreba personal — şi nu prin articol —, afirmînd neadevărul, cum că responsabilul „tronează jovial..., fără nici o sancţiune drastică din partea cooperativei", i-am fi pus tut pune la îndemînă procesul-verbal de sancţionare a acestuia, precum şi alte procese verbale care probează că nu iertăm nici o neregulă, nici o abatere de la normele legii. Iată ce are de spus comitetul executiv al cooperativei şi preşedinta Dulceaţă. Sîntem mîhniţi de un asemenea mod de documentare.

Vă mulţumim respectuos,

Preşedinte R. Dulceaţă

N.R. : Tovarăşă Dulceaţă, regretăm că tocmai dumneavoastră sînteţi mîhnită de un asemenea mod de documentare.

Ar fi de preferat, pe viitor, să fiţi mîhnită mai degrabă de neregulile din cadrul cooperativei „Blănari"

Cronica şoselei

„Singura greşeală a fost şi ultima!"

În ziua de 9 octombrie, care avea să fie şi ultima zi a vieţii sale, A.C., mecanic de întreţinere la Fabrica de bere Reghin, imediat după ieşirea din serviciu, s-a dus cu maşina la domiciliul său din Reghin de unde împreună cu soţia şi mama s-au îndreptat către spital. Urma ca bătrînei să i se facă un nou consult care a durat circa o oră. După ce şi-a transportat mama acasă, A.C. s-a îndreptat spre Filiala asociaţiei vînătorilor şi pescarilor, din care făcea parte, unde fusese convocat la o şedinţă.

Ştiţi cum sînt vînătorii şi pescarii cînd se încing la vorbă. Numai doi-trei dacă încep să povestească cîte o întîmplare şi tot trec cîteva ore bune. Aşa s-a şi întîmplat. Cînd A.C. s-a uitat la ceas era ora 20.00. Se întunecase.

„Măi, Alexandre, ne vedem atît de rar, doar cu prilejul şedinţelor noastre. Nu se cade să nu bem un pahar", i-a propus V.G., o cunoştinţă a sa.

„Dacă vrei neapărat să mergi la bufetul unde mă inviţi, te duc cu plăcere, dar eu să ştii că nu beau, i-a răspuns A.C. Să dau numai un telefon acasă ca ai mei să nu fie îngrijoraţi".

A.C. a sunat acasă spunîndu-i fetiţei sale că va mai întîrzia. S-a urcat apoi în maşină cu direcţia spre bufetul din satul Văleni, pendinte de comuna Brîncoveneşti. N-au parcurs de la filială nici 300—400 de metri cînd, deodată, V.G. cere şoferului să oprească maşina. Acesta trage autoturismul pe dreapta şi pasagerul de lîngă pilot ieşe iute din maşină, îndreptîndu-se spre o tînără trecătoare — cunoştinţă a lui V.G. — care acceptă imediat să-i însoţească pe cei doi spre bufetul cu pricina.

A.C. nu era prea încîntat de întorsătura care o luaseră lucrurile. Conducea nervos, cu viteză în vădită neconcordanţă cu condiţiile de circulaţie — întuneric, carosabilul umed —, aşa cum nu făcea de obicei. Avea permis de conducere din 1964 însă nu-şi amintea să fi comis vreo încălcare mai gravă a regulilor de circulaţie. Cetăţenii Reghinului îl ştiau pe mecanic la volan la fel de sobru ca şi în viaţa de toate zilele.

Au ajuns la bufet. Şoferul şi pasagera M.S. au rămas în maşină, iar V.G. a intrat în local. Cele 15 minute cît amicul său a zăbovit în bufet i s-au părut lui A.C. o veşnicie. Îi părea rău că se lăsase antrenat în această escapadă. În plus, nu-i făcea deloc plăcere să fie văzut în compania tinerei cu pricina a cărei comportare deochiată era comentată negativ de mulţi cetăţeni din oraş.

Cînd V.G. a ieşit din bufet, şoferul a scos un oftat de uşurare.

„Mi-am rezolvat problemele, poţi să-i dai bice spre Reghin", au fost cuvintele rostite de V.G. şi auzite de un cetăţean care aştepta un coleg, în apropierea autoturismului condus de mecanic.

Enervat şi nerăbdător pentru a ajunge cît mai repede acasă — se făcuse ora 21.00 —, A.C. apasă cu putere pe acceleraţie. Acul vitezometrului se oprea adesea în dreptul cifrei 100.

În jurul maşinii totul era negru — asfaltul, îmbrăcămintea rarilor pietoni, gardurile caselor din localităţile ce le străbăteau. Colac peste pupăză, începuse din nou să plouă.

În maşină, V.G. declanşase o şuetă de prost gust cu pasagera, lucru care îl irita şi mai mult pe şofer. Dorea să termine cît mai curînd această cursă. Nu-şi amintea să fi condus vreodată atît de nervos ca în acea seară. Au ajuns la Suseni. În timp ce străbătea localitatea cu viteză de peste 90 km pe oră, A.C. pierde controlul maşinii. Autoturismul Dacia 1300 pătrunde pe acostamentul din dreapta drumului, pe care rulează circa 7 metri. Şoferul se sperie şi trage cu putere de volan spre stînga pentru a readuce maşina pe carosabil. Asfaltul ud, alunecos, provoacă însă un puternic derapaj lateral autoturismului care se izbeşte cu partea dreaptă într-o autoizotermă ce circula din sens opus. Coliziunea a fost deosebit de violentă, distrugînd jumătatea din dreapta a autoturismului.

Curios, dacă priveşti maşina din partea stîngă, ţi se pare întreagă. Doar o „umflătură" a habitaclului şi portbagajul deschis trădează că dreapta maşinii a păţit ceva.

Un accident în care şi-au pierdut viaţa toţi cei trei ocupanţi, un eveniment rutier comis de un şofer „cuminte" care a greşit o singură dată în viaţă, atunci cînd nu a avut forţa necesară pentru a respinge o asemenea deplasare.

Un accident care avertizează încă o dată (a cîta oară !) despre pericolul care îl prezintă conducerea autovehiculului atunci cînd piloţii sînt nervoşi, inhibaţi, preocupaţi şi cînd nu se concentrează cu toată fiinţa lor asupra conducerii maşinii şi drumului.

Colonel VICTOR BEDA

O nouă confirmare a valorii rugbyului românesc

13-13 CU IRLANDA, LA DUBLIN!

Enciu Stoica (cu balonul în brațe) a fost, după opinia specialiștilor, cel mai în formă jucător român în turneul din Irlanda. La Dublin, el s-a bătut fără menajamente, lăsind o impresie excelentă

Reprezentativa de rugby a României și-a încheiat în mod strălucit cel dintîi turneu în Irlanda, ținînd în șah, 13—13, puternica selecționată a țării gazdă, redutabilă participantă a Turneului celor 5 națiuni. Atît rezultatul în sine, unul dintre cele mai prețioase din istoria sportului nostru cu balonul oval, cît și, mai ales, maniera în care el a fost obținut, joc avîntat, deschis, fără complexe, au produs o deosebită impresie în rîndul spectatorilor și specialiștilor din Dublin. Pe de o parte, publicul i-a ovaționat — termenul aparține unuia din comentatorii postului de radio B.B.C. — pe oaspeți, îndeobște pe Enciu Stoica și pe Ion Constantin, pe de alta, presa irlandeză a găsit numai cuvinte de laudă la adresa tricolorilor, „Sunday Press" scriind că „Românii au dovedit, cu prisosință, că trebuie luați în seamă".

Făcînd, în „Daily Telegraph", o analiză a partidei, Rupert Sherry nota, între altele :

„Pasele clasice ale irlandezilor au fost oprite prin placaje necruțătoare de către tînărul Vărzaru și de mai experimentații Stoica și Constantin... Ca și cum zidul ca de fier al apărării n-ar fi fost de ajuns, pachetul românilor a cîștigat o sumedenie de baloane, iar căpitanul lor, Paraschiv, a țîșnit spre eseu. În final, Constantin a fost capabil să obțină egalarea, grație unui șut foarte precis. Tot el era cît pe-aci să cîștige meciul cu ultimul șut, un drop de la linia de centru care s-a înălțat către țintă, fiind de puțin suflat afară, spre dreapta, de vînt... Românii sînt, fără discuție, în stare să-și trimită echipa în Turneul celor 5 națiuni".

Altfel zis, la Dublin, elevii antrenorilor Valeriu Irimescu și Teodor Rădulescu au dat, ca și în alte ocazii, dovadă de bărbăție, de dîrzenie și, înainte de toate, de abnegație față de culorile sportive ale țării, luptînd pentru fiecare balon, pînă la ultima picătură de energie. Meciul egal în fața Irlandei, formație care a îngenuncheat, pe teren propriu, recent, Țara Galilor, la un scor fără echivoc (21—7), a reconfirmat valoarea rugbyului românesc, clasa lui internațională.

La ora la care scriem aceste rînduri, XV-le tricolor întîlnește, în Anglia, gruparea Leicester, care-și aniversează, prin meciul cu România, centenarul. Indiferent de rezultatul acestei partide, rugbyștii noștri și, firește, antrenorii lor merită cele mai fierbinți felicitări.

ANDREI GEORGESCU

Avem „excepționali"!

S-au făcut multe comentarii. Mai puține totuși decît ar fi meritat acest nesecat izvor de mulțumire românească ce va fi tot timpul pentru palmaresul fotbalului nostru : 2-1-ul din 15 octombrie 1980. Așa cum spune foarte bine și cîntecul lor, „Anglia este... Anglia" ! Dacă nu în toate, ca în timpurile elisabetane, victoriene sau churchilliene, cu siguranță în fotbal a rămas greu de imitat și mult mai greu de îngenuncheat. Fotbalul o mai poate face din cînd în cînd și pentru că este un joc în care apar slăbiciunile și harurile supreme omenești și pentru că, dacă nu s-ar întîmpla așa ceva, simplu, n-ar mai fi atît de frumos. Cele două puncte cîștigate sînt foarte mari, deoarece ele obligă Anglia să privească cu alte gînduri calificarea sa, ce părea la început destul de ușoară în grupa noastră preliminară. Acum englezii nu mai au voie să piardă în deplasare și prestațiile pe care reușita noastră îi obligă să le facă în Elveția și Ungaria ne pot ajuta foarte mult în clasamentul adevărului, acela al punctelor scoase în deplasare și compensate cu acelea pe care nu trebuie să le pierzi acasă.

Fotbalul englez este mult mai puternic decît fotbalul nostru. Imaginînd un test, dacă primele zece echipe ale campionatului nostru ar întîlni primele zece formații engleze, tur-retur, nu cred că am număra mai mult de două calificări. O să-mi spuneți că și Craiova a eliminat pe Leeds, „Poli" pe Celtic (nu cred că și pe West Ham din liga a doua !). Tocmai excepțiile întăresc regula. Iar cînd se întîlnesc echipele naționale, regula este cu totul alta. Anglia își aduce ce crede Ron Greenwood că are mai bun, și are foarte mulți Rix, Gates, Robson, Watson sau chiar Woodcock. Noi venim din aparenta noastră penurie cu Iordănescu, Marcel Răducanu, Sameș, Țicleanu și, menținînd echilibrul, cu acest atît de contestat Cămătaru care mie îmi place foarte mult și s-a distrat 60 de minute cu uriașii Thompson și Watson. Acum 10—11 ani, veneam cu Dumitrache, Lucescu, Dembrovschi, Radu Nunweiller și încă cîțiva, dar să nu uităm că Anglia de atunci era campioană mondială „en titre", avînd jucători de excepție — frații Charlton, Bobby Moore, Banks, Ball... — iar miercurea trecută i-a lipsit Keegan, Francis și, în finalul jocului, printr-o fericită schimbare pentru noi a domnului Codru verde (Greenwood), Birtles !, mult mai bun și mai periculos decît Woodcock. Cert este că, în schimbarea lui normală, fotbalul mondial actual are mulți jucători buni dar numără foarte puțini **excepționali**, capabili să rupă echilibrul atît de bine respectat, parcă de mașini. Discutam acest lucru săptămîna trecută cu doi foști mari jucători italieni, prieteni rari, Bulgarelli și Ianich. Zimbind cu nostalgie spre timpurile noastre, îmi spuneau că sînt „mulți bravi, dar... puțini excepționali". Iată că noi avem „excepționali" și putem umili primele două reprezentative ale celui mai puternic fotbal, administrîndu-i șase goluri în schimbul unuia singur, speriindu-l pe Brian Glanville. O să-mi spuneți că penaltyul lui Crișan putea să nu fie acordat. Pentru mine surpriza a fost doar că un scandinav a fluierat deposedarea în care Sansom l-a culcat pe „micuț". Era normal ca „micuții" noștri să obțină faulturi în ciocnirile cu stîncile de la Dover. Fiind o luptă arbitrată, aceasta era și o armă de care este bine că n-am uitat să ne folosim, și alții scoțînd-o „nevinovat" împotriva noastră. Nu pot să spun că am făcut un joc mare. Era și imposibil. Felul în care vin spre purtătorul mingii jucătorii englezi așezați în dispozitiv de apărare a rămas la fel de crîncen, fie numai în privire, ca acela al cuceritorilor vikingi, normanzi sau al acelor două mii de „excepționali" care au cîștigat „bătălia pentru Anglia". Anglia știe să-și cîștige bătăliile fotbalistice. E bine ca noi — „păstrîndu-ne linia de echilibru", după cum încheia foarte bine C. Țopescu — să ni le cîștigăm pe ale noastre.

CORNEL DINU

Fotbalistul modern știe de toate!

Fotbalistul modern trebuie să „calce" în atac și în apărare zone, porțiuni de teren ce, convențional, țineau altădată de funcțiile tabu ale anumitor posturi. Aceasta l-a obligat să-și modifice tehnica și tactica în funcție de CONCEPȚIE. **Gestul tehnic** nu mai are nici o semnificație, dacă nu permite realizarea sarcinilor de tactică și strategie în mod conștient (e ceea ce reclamă ca ucenicia tehnică să fie dată pe mîna unor antrenori specializați și nu pe a unor jucători care s-au lăsat cu o „noapte" înainte de fotbal), jucătorului cerîndu-i-se să se subordoneze, printr-o artă realistă și rentabilă, EFICACITĂȚII ECHIPEI. De aici și necesitatea (ca la baschet, hochei ș.a.) ca jucătorii să interpreteze mai toate rolurile impuse de joc : transmiteri variate, susținere, devieri, marcaj, demaraj, recuperări, „un-doi"-uri, paravan, ecran, pasă și centrare înapoi, șuturi la poartă, preluări, amortizări, joc de cap ș.a.m.d. Cum rezistența se antrenează individual și viteza de joc în colectiv, a apărut ca necesară sacrificarea așa-zisei personalități de paradă, ușuratică, în profitul ECHIPEI, prin participarea continuă în ofensivă și defensivă (indiferent cum îl cheamă, indiferent ce număr are pe tricou). Marele și utilul tehnician devine acela capabil ,să redea balonul constructiv, prompt și eficace, simbol al fotbalului colectiv bazat pe o rapidă circulație.

Jucătorul modern acționează în sensul jocului colectiv-constructiv-ofensiv, sobru și solid în gîndire, decis în acțiune, autoritar și spontan, cu fantezie și inițiativă, dar răbdător și supus „legii" echipei, de a accepta orice rol care duce la formarea unei mari echipe, ea însăși în stare să facă din jucători vedete. Am insistat asupra acestui deziderat pentru ca tinerii fotbaliști să știe că, intrînd în arena competitivă, au obligația să impună „firma" echipei pe plan național, internațional. Că pentru triumful echipei este absolut indispensabil să se înțeleagă că jucătorul modern de fotbal nu mai are un anume post ; din polivalența lor se face regula de bază și principiul de joc, pentru ca atunci cînd joacă nu trebuie să li se mai distingă elementele specifice vechilor posturi, singurul consemn fiind acela ca jucătorii să se găsească acolo unde mingea este sau va fi utilizabilă.

Modul de viață al fotbalistului modern (repet) aflîndu-se pe primul plan, devine cea dintîi condiție a unui joc bun. Cu alte cuvinte, fotbalul modern a format **un nou tip de fotbalist** : capabil să facă față durităților meciurilor cu miză sîmbătă-miercuri-sîmbătă și, uneori, de pe un continent pe altul, dintr-o climă în alta, sub incidența unui fus orar diferit de cel obișnuit... Cum valorile morale se obțin prin muncă și nu se moștenesc înseamnă că o lume a progresului devine de neconceput în afara unei **solidarități afective, a prieteniei, a dragostei, a dăruirii pentru fotbal și echipa ta, a țării tale.**

Concepția omului în grup și, ca urmare, a jucătorului în echipă a evoluat. În prezent, echipa cea mai bine îndrumată pentru a învinge este aceea mai bine organizată ; dar și cea în care fiecare jucător se simte în largul lui, acea în care **personalitatea fiecăruia să se exprime în cadrul suplu de principii comune de comportament.** Atribuindu-se metafora „CĂ MARELE FOTBALIST JOACĂ MAI ÎNTÎI CU OCHII" — cu atît mai mult cu cît nici un joc nu se repetă — concluzionăm că : reușita unei faze de joc astăzi nu este legată numai de eficiența tehnică, de calitatea proceselor mentale ale comportamentului tactic, ci de asemenea de calitățile motrice, morale și de caracter ale JUCĂTORULUI INDUSTRIAL, ca și de SPIRITUL COLECTIV AL ECHIPEI.

CONSTANTIN TEAȘCĂ

Da, potențialul nu e, în nici un fel, valorificat!

De la bun început țin să mulțumesc revistei „Flacăra" pentru inițiativa unei discuții deschise privind alpinismul. Tabloul sumbru schițat, în unul din numerele trecute, de cea mai bună alpinistă a țării, asistenta universitară Taina Dițescu Coliban, este, din păcate, real, alpinismul românesc fiind în mare impas. De vină e, în primul rînd, cadrul organizatoric necorespunzător.

Dacă, în marea majoritate a țărilor, alpinismul este condus prin organizații proprii, de genul cluburilor alpine, la noi el este dirijat de federație (F.R.T.A.). Aceasta, subordonată C.N.E.F.S., reunește în mod artificial turismul, alpinismul și orientarea. Din acestea, doar orientarea se încadrează, prin natura ei, în rîndul activităților cu adevărat sportive, avînd un sistem clar de competiții, clasificări și obiective.

În privința turismului, pe scurt, F.R.T.A. își asumă rolul de coordonator al întregii activități, sub egida competiției naționale „Daciada", cu sarcini privind propaganda și educația turistică. Sînt responsabilități nerealizabile în proporție de 90 la sută, din care cauză situația turismului montan este alarmantă. Iluzia acestei activități se creează prin acțiuni fantomă, cifre false și îngăduința conducerii C.N.E.F.S. față de aceste activități neolimpice.

În acest context, prin analogie cu orientarea, alpinismul a fost îmbrăcat în fusta competiției și tratat cu aceeași superficialitate. Copiind, încă acum 25 de ani, un sistem de concursuri în alpinism, F.R.T.A. continuă și azi să-l promoveze cu aceeași încăpățînare, ca singura expresie a acestei activități, fără ca sistemul competițional să fie, în vreun fel, justificat. Aceste competiții, fără nici o corespondență internațională, au făcut și fac din alpinism, într-o concepție greșită, un scop în sine. Campionatul, indiferent de forma lui, a uzat și măcinat ani de zile talente în lupta lipsită de sens a departajării alpiniștilor în cursa de escaladare a cîtorva zeci de metri de stîncă și, în tot acest timp, s-au cheltuit sume imense pentru a scoate campioni ce n-au nici o valoare internațională, căci toate țările își bazează realizările alpine pe demonstrația capacității lor tehnice și organizatorice de a cuceri marile vîrfuri ale lumii, nu pe puncte și pe clasamente ?! Și mai semnificativ este faptul că 95 la sută din performanțele realizate în sfera alpinismului nostru au fost realizate în afara competițiilor ? !

Pe acest teren s-au născut rivalități între antrenorii și alpiniștii diferitelor cluburi, s-a creat un climat de tensiune și de fals, istoria alpinismului la noi devenind o jalnică mișcare de culise, joc în care au fost sacrificate valorile reale. În plus, nu întîmplător, orientarea greșită dată de sistemul competițional a creat premisele producerii unui număr mare de accidente grave în rîndul unor participanți mai tineri, lipsiți de experiență.

Deși există un comitet federal (ales, dar niciodată activ), un birou federal (persoane ce n-au tangență cu alpinismul) și numeroase comisii pe probleme (formale și fără putere de decizie), hotărîrile sînt luate în grupuri restrînse, direct interesate în menținerea unor posturi (antrenori) sau a unor avantaje. Nu întîmplător, nici nu mai știu de cînd nu s-a ținut o adunare generală a alpiniștilor sau a reprezentanților acestora, care să dezbată problemele grave care confruntă alpinismul. Nu întîmplător, persoane recunoscute pentru activitatea lor alpină, pentru contribuția adusă la dezvoltarea alpinismului, pentru propaganda făcută acestuia, ca Ion Coman, Nicolae Dobre, Walter Kargel, ba chiar Emilian Cristea, au fost îndepărtate din conducerea F.R.T.A. Această stare de lucruri a făcut ca să se dezvolte o puternică mișcare alpină care refuză cadrul oferit de federație. Sînt numeroși alpiniștii care nu participă la competiții, nu se legitimează la cluburi, deși printre ei se află tocmai realizatorii performanțelor de vîrf ale alpinismului românesc.

Din păcate, de starea aceasta de lucruri nu este străin actualul secretar federal, M. Mihăilescu, a cărui incompetență — demonstrată, dealtfel, și cu ocazia unei „mese rotunde" organizate, în urmă cu cîțiva ani, de ziarul „Sportul" — a condus și conduce la agravarea stării de lucruri, oricum lamentabilă.

Se naște întrebarea : dacă aceasta este situația, ce trebuie întreprins ? Propuneri s-au tot făcut, se mai fac. Rămîne ca adunarea generală a alpiniștilor, la care să fie invitați toți, dar toți alpiniștii țării, să hotărască forma de organizare, obiectivele și direcțiile de dezvoltare a alpinismului. Cînd va fi ea ?, aceasta-i întrebarea.

Ing. IOSIF GHEȚIE
maestru al sportului

Lumea în care trăim

Vecinii noştri, prietenii noştri

Buna vecinătate este o trăsătură proprie poporului nostru. Ştim să preţuim prietenia şi ştim s-o arătăm celor ce ne dovedesc sentimente prieteneşti. A dovedit-o istoria după cum o dovedeşte prezentul. Buna vecinătate cu popoarele ce trăiesc în jurul nostru, armonia la frontiere, conlucrarea multilaterală a statele aflate în imediata noastră apropiere sînt cu atît mai mult fireşti în condiţiile în care ţările vecine nouă au pornit pe acelaşi drum al socialismului.

Prietenia reciprocă dintre poporul român şi popoarele ţărilor vecine se manifestă în variate forme şi în cele mai diverse prilejuri. Realitatea aceasta cuprinzătoare se exprimă în primul rînd, în dialogul la cel mai înalt nivel. În acest sens, întîlnirile cu vecinii noştri au devenit tradiţionale. Intrarea lor în obişnuinţă, frecvenţa cu care se desfăşoară — confirmată de cronica actualităţii — relevă profunzimea prieteniei ce uneşte România socialistă cu ţările din jurul său, o prietenie clădită pe legături durate în istorie şi pe aspiraţii comune. Chiar în aceste zile, tovarăşul Nicolae Ceausescu s-a întîlnit cu conducătorii a două ţări vecine : Bulgaria şi Iugoslavia. Aceste întîlniri poartă amprenta unei trainice prietenii şi a unei fructuoase conlucrări.

Evenimentele acestea, de amplă rezonanţă, trebuie plasate desigur în contextul ansamblului activităţii internaţionale a partidului şi statului nostru, în cadrul căreia o preocupare statornică, fundamentală o constituie dezvoltarea continuă, pe multiple planuri, a prieteniei, colaborării şi solidarităţii cu toate ţările socialiste. Este, dealtfel, o idee pe care secretarul general al partidului o sublinia recent : „Acţionăm neabătut, arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pentru dezvoltarea relaţiilor cu toate ţările socialiste — desigur în primul rînd cu vecinii noştri — pentru întărirea solidarităţii şi colaborării în lupta pentru destindere şi pace în lume".

Ca rezultat al aplicării cu consecvenţă a acestei orientări, relaţiile României cu ţările socialiste, şi, desigur, în primul rînd cu Uniunea Sovietică şi cu ceilalţi vecini ai noştri, ridicîndu-se pe o treaptă superioară, au cunoscut o amplă dezvoltare, au înregistrat un proces permanent de extindere, diversificare şi aprofundare. În acest cadru, se evidenţiază întărirea raporturilor politice, care confirmă o dată mai mult rolul hotărîtor pe care îl au — pentru impulsionarea ansamblului conlucrării — legăturile de prietenie şi solidaritate dintre Partidul Comunist Român şi partidele comuniste şi muncitoreşti din celelalte ţări socialiste.

După cum se ştie, de-a lungul anilor, partidul şi statul nostru au acţionat cu perseverenţă pentru aşezarea la temelia relaţiilor dintre ţările socialiste a principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi şi avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărăşeşti şi solidarităţii internaţionale. Aceste principii au fost consacrate în numeroase tratate de prietenie şi colaborare, declaraţii comune, comunicate şi alte documente bilaterale fundamentale încheiate cu prilejul celor aproape 90 de întîlniri pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu le-a avut în ultimii cinci ani cu conducători de partid şi de stat din ţările socialiste.

Relaţiile de strînsă prietenie şi colaborare dintre România şi ţările socialiste îşi găsesc o puternică reflectare pe tărîmul colaborării economice, în cooperarea pe care o realizăm cu perseverenţă în primul rînd cu vecinii noştri — cu U.R.S.S., Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, ca şi cu toate celelalte state socialiste, indiferent de distanţa geografică ce ne separă de ele. În ultimii cinci ani au fost încheiate cu ţările socialiste peste 85 de acorduri interguvernamentale de colaborare şi cooperare economică şi tehnică. Comerţul exterior al României cu statele socialiste, care în prezent reprezintă aproape jumătate din totalul schimburilor noastre economice externe, şi-a dublat volumul, faţă de anul 1975. O importanţă tot mai mare în cadrul cooperării economice o dobîndesc formele moderne, de înaltă eficienţă, cum sînt realizarea prin eforturi comune de mari unităţi productive, specializarea şi cooperarea în ramuri de vîrf, fabricarea în comun a unor produse industriale, conlucrarea pe terţe pieţe şi altele. În acest sens sînt exemple concludente construcţiile hidroenergetice de la Porţile de Fier, complexul hidrotehnic Turnu Măgurele-Nicopole, Întreprinderea de utilaje şi maşini grele Giurgiu-Ruse, complexul hidrotehnic de pe Prut, ca să amintim numai cîteva dintre importantele obiective economice care au fost şi sînt construite în comun, în folosul comun al ţării noastre şi al vecinilor noştri.

În dezvoltarea prieteniei, adîncirea cunoaşterii şi preţuirii reciproce, un rol important îl au colaborarea şi schimburile cu ţările socialiste pe tărîmul culturii, artei, învăţămîntului, ştiinţei, mijloacelor de informare în masă, sportului, turismului. Această colaborare îmbracă în ultimii ani forme tot mai variate realizîndu-se importante acţiuni de cunoaştere şi popularizare reciprocă, schimburi de experienţă, manifestări cultural-artistice de amploare.

Pe plan internaţional, în cadrul Organizaţiei Naţiunilor Unite, al altor foruri şi organisme internaţionale, România conlucrează activ cu toate ţările socialiste pentru promovarea păcii, securităţii şi destinderii, pentru dezarmare, pentru sprijinirea luptei de eliberare naţională, pentru o politică nouă de înţelegere şi colaborare egală între naţiuni, pentru progresul şi bunăstarea tuturor popoarelor.

Întîlnirile la nivel înalt româno-bulgare şi româno-iugoslave, care se adaugă altor contacte cu vecinii noştri, relevă consolidarea prieteniei popoarelor noastre, dorinţa lor de a conferi acestor prietenii noi dimensiuni. Ele relevă virtuţile bunei vecinătăţi, bună vecinătate care reprezintă o permanenţă a politicii externe româneşti. Căci acum, ca şi altă dată, mereu, poporul nostru a fost animat de dorinţa de a întreţine relaţii de prietenie cu vecinii săi, de a asocia vecinătatea prieteniei, pentru ca vecinii noştri să fie, într-adevăr, prietenii noştri...

AL. PINTEA

Viitorul integrat în prezent

Pentru a supravieţui, omul are nevoie de aer, de hrană, de apă şi de alte elemente, furnizate, toate, de natură. Existenţa omului pe pămînt depinde deci de resursele naturii. Legat de aceasta s-a pus, mai ales în ultima vreme, întrebarea dacă aceste resurse sînt de ajuns pentru a asigura supravieţuirea speciei umane, avînd în vedere creşterea puternică a populaţiei. Specialiştii au răspuns afirmativ : da, natura terestră este capabilă să asigure cele necesare unei populaţii cu mult mai numeroase decît cele şase miliarde ale anului 2 000. Cu o condiţie esenţială : resursele existente să fie conservate.

Or, în realitate, aceste resurse sînt în prezent distruse sau epuizate într-un ritm accelerat. Astfel, întinderi imense de pămînt se degradează în absenţa unui echilibru între sol şi vegetaţie, absenţă cauzată adesea de acţiunile oamenilor, cum ar fi despăduririle, extragerea la suprafaţă a unor minereuri, exploatări cu mijloace primitive ş.a. Vaste întinderi de pămînt se pierd pentru agricultură din cauză că sînt afectate construcţiilor. Numai în ţările dezvoltate dispar anual, fiind afectate construcţiei de clădiri şi căi de comunicaţie, nu mai puţin de 3 000 de kilometri pătraţi de sol excelent. Aşa, de pildă, doar în 10 ani, din 1960 pînă în 1970, Japonia a pierdut 7,3 la sută din suprafaţa sa arabilă, Olanda — 4,3 la sută, Norvegia — 1,5 la sută. Dacă degradarea solului va merge în ritmul actual, o treime din terenurile arabile din lume vor fi distruse în următorii 20 de ani. Pădurile tropicale, resurse preţioase şi una din cele mai bogate rezerve genetice de pe glob, sînt în prezent tăiate sau arse, pentru transformarea lor în teren arabil, într-o cadenţă de 11 000 000 hectare pe an. În condiţiile unei astfel de exploatări, suprafeţele cu păduri tropicale se vor reduce la sfîrşitul secolului la jumătate. Exploatarea şi vînatul făcute în mod neraţional, împreună cu celelalte modificări în echilibrul ecologic al planetei, pun în pericol existenţa a 400 specii de păsări, a 300 specii de mamifere, a 193 tipuri de peşti, a 138 tipuri de amfibii şi reptile, a 25 000 specii de plante. Apele şi atmosfera devin din ce în ce mai impure.

Iată de ce astăzi problema conservării naturii a dobîndit o dimensiune nouă. Nu mai este vorba acum doar de salvarea de la pieire a unor specii rare de animale şi plante, ci de însăşi existenţa omului, prin conservarea resurselor naturale. În acest scop, trebuie luate, pe plan mondial, măsuri pentru ca exploatarea naturii să se facă pe baze ştiinţifice, raţionale, asigurînd permanenţa finelor şi subtilelor mecanisme care condiţionează viaţa pe pămînt.

Ajungînd la această concluzie, Uniunea internaţională pentru conservarea naturii şi a resurselor sale (U.I.C.N.), sprijinită de Programul Naţiunilor Unite pentru mediul înconjurător, de F.A.O. şi UNESCO, a elaborat la începutul acestui an un studiu intitulat „Strategia mondială a conservării". Potrivit acestui document, dezvoltarea economică şi socială şi salvarea mediului înconjurător trebuie să fie sistematic integrate ; aceasta presupune ca omul să înveţe să utilizeze în folosul său elementele naturii fără a pune în pericol existenţa acestor elemente.

De multe ori, problemelor privind conservarea resurselor globului, de importanţă capitală pentru viitorul omenirii, li se opun chestiunile presante la ordinea zilei : în unele zone din lume mizeria, bolile, subnutriţia, în altele — şomajul, inflaţia, cursa înarmărilor. Că aceste probleme sînt foarte importante, că trebuie să li se acorde atenţia cuvenită este în afara oricărei controverse. Dar fără să se neglijeze problemele de perspectivă, cu bătaie lungă, de care depinde viitorul omenirii. De aceea, se impune ca necesitate stringentă integrarea fără întîrziere a dimensiunii viitorului în preocupările şi acţiunile prezentului.

Planeta noastră înseamnă ceva numai datorită omului, iar omul există graţie planetei. Ei alcătuiesc un tot inseparabil. Omul fiind parte integrantă a naturii, supravieţuirea lui depinde de capacitatea de a administra raţional, pentru generaţiile prezente şi viitoare, resursele de pe pămînt.

ION. D. GOIA

Apa — o avuţie inestimabilă

La ce preţ a urcat în zilele noastre apa potabilă rezultă şi din faptul că de vreo cîţiva ani ea a devenit obiect de import-export. Şi întrucît desalinizarea apei de mare este, încă, o soluţie a viitorului, datorită preţului deocamdată foarte ridicat (pentru ţările importatoare, o tonă de apă desalinizată costă cam de zece ori mai mult decît o tonă de apă provenită din import), resursele de apă potabilă de pe glob constituie o avuţie inestimabilă.

De aceea degradarea apelor în multe zone ale globului terestru stîrneşte o îngrijorare tot mai mare. Într-un studiu apărut în publicaţia americană „Oil Spill Intelligence Report", se arată că numai în cursul anului 1979 au fost deversate în apele mărilor şi oceanelor 12 miliarde litri de petrol, ca urmare a celor 159 de accidente mari ale unor nave petroliere. La acestea se adaugă, atît în mări şi oceane, cît şi în apele curgătoare, fluvii din ce în ce mai mari de reziduuri industriale şi resturi menajere. Unele ape sînt, de aceea, aproape transformate în canale de evacuare. Ca urmare, flora şi fauna acvatică suferă, se împuţinează, apele sînt din ce în ce mai greu de folosit în industrie, pentru irigaţii, în viaţa de toate zilele.

Potrivit unui raport dat publicităţii la Geneva de Organizaţia Mondială a Sănătăţii, numărul celor care mor zilnic de pe urma bolilor provocate de consumul de apă impură sau din lipsă de apă potabilă se ridică la 25 000. Aceasta înseamnă, pe an, peste 9 milioane de victime. Acelaşi document menţionează că în numeroase ţări în curs de dezvoltare aproximativ 3—4 copii din 5 mor înainte de a ajunge la adolescenţă, ca urmare a unor boli cum sînt dizenteria, holera, malaria şi altele cauzate de consumul de ape poluate. Iată de ce specialiştii apreciază că în ţările în curs de dezvoltare lipsa de apă potabilă sau a condiţiilor sanitare adecvate în ce priveşte utilizarea apei constituie, după flagelul foametei, problema cea mai gravă.

În ţara noastră, după cum se ştie, problemei protejării apelor i se acordă o atenţie deosebită. În spiritul concepţiei sale potrivit căreia factorul determinant pentru promovarea unei politici realiste în domeniul mediului îl constituie efortul naţional propriu al fiecărei ţări, sprijinind, totodată, acţiunile întreprinse în această direcţie pe plan internaţional, România este hotărîtă să-şi aducă în continuare o contribuţie substanţială la eforturile generale de conservare şi îmbunătăţire a apelor, a tuturor factorilor naturali, convinsă că ameliorarea condiţiilor de mediu constituie o cerinţă de prim ordin a epocii noastre.

ION CODRU

Mondo umano ?

Reuniuni şi rezoluţii

La Brighton, pe coasta sudică engleză, s-au desfăşurat mai de curînd importante reuniuni. Una dintre ele i-a privit, în exclusivitate, pe britanici : este vorba de congresul anual al Partidului Conservator, formaţiune politică aflată la putere. Desigur, nu asupra ei vom insista în cele ce urmează. O alta a avut un caracter internaţional şi despre ea vom vorbi în continuare.

Congresul internaţional al sindicatelor de poliţie (U.I.S.P.), care se ţine din trei în trei ani, a reunit în acest an delegaţii din vreo 15 state occidentale. Tema centrală a dezbaterilor nu e deloc în afara ordinii zilei şi preocupărilor omului obişnuit dintr-o serie din ţările reprezentate la Brighton. Este vorba de terorism şi, după cum s-a transmis de la faţa locului, congresiştii au fost preocupaţi în cel mai înalt grad de această temă. Firesc, pentru că, în cei trei ani trecuţi de la precedenta întîlnire a U.I.S.P., terorismul a cunoscut o recrudescenţă de-a dreptul spectaculoasă.

Dealtfel, în săptămînile şi zilele ce au precedat de puţin congresul poliţist de la Brighton se consemnaseră trei dintre cele mai grave atentate teroriste. Dacă le cităm şi aici o facem nu pentru că nu s-ar şti ci pentru a reaminti amploarea gravităţii fenomenului : atentatul de la Paris (trei morţi) produs la opt zile după atentatul de extremă dreaptă de la „Sărbătoarea berii", de la München (13 morţi) şi la două luni după cel din gara din Bologna (83 de victime).

Ca urmare, presa şi mai ales oamenii de specialitate (poliţişti, procurori, judecători ş.a.) au relansat întrebările asupra existenţei unui grup „internaţional negru" neonazist. În aceste condiţii, fată în faţă deci cu exemplele privind acuitatea fenomenului, congresiştii de la Brighton s-au arătat preocupaţi de limitarea şi stîrpirea lui. Astfel, între altele, o moţiune prezentată de Comitetul Executiv al U.I.S.P. cerea unele măsuri concrete : intensificarea schimbului de informaţii, sporirea colaborării şi coordonării în zonele frontaliere şi chiar posibilitatea intervenţiei poliţiei, cînd este strict necesar, dincolo de teritoriul naţional. Dar moţiunile au stîrnit lungi şi agitate dezbateri, s-au vehiculat puncte de vedere diferite iar delegaţia franceză a părăsit ostentativ sala. Nu ştim exact ce rezoluţii s-au adoptat şi ce conţin ele concret. Între timp, poliţia italiană a dezvăluit că un poliţist francez era lider al unei organizaţii de extremă dreaptă „FANE", iar, la Paris, sindicatele poliţiştilor ceruseră chiar constituirea unei comisii parlamentare care să ancheteze asupra infiltrării în poliţie a elementelor de extremă dreaptă.

Aşadar, între subiectul reuniunii de la Brighton şi realităţile cotidiene a apărut o mică întrebare : cine, pe cine, şi ce discută ca să poată rezolva problema terorismului ?

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

(După „BOHEMIA" — Cuba)

Ochii și urechile lumii

Ali

Fără îndoială că există o grămadă de oameni care au simțit o strașnică satisfacție văzînd ce bătaie a încasat Cassius Clay de la Larry Holmes. Există un anume soi de virtute rea, de modestie plată care se hrănește și trăiește cerînd tot timpul victime dintre cei socotiți prea expresivi. Foarte mulți așteptau ca „the great" Ali să primească o asemenea lecție de umilire : „Bine i-a făcut! Ce-a mai spus, lăudărosul? Ce-a mai putut să spună? N-a putut da un pumn, el, cel mai bun, cel mai puternic, cel mai frumos!? A luat o bătaie de i-a sunat apa-n cap și i-au căzut ochii-ntre dinți !... Să se învețe minte! Să nu mai dea cu gura! Să stea în banca lui! Să fie modest!" Adevărul e că Ali așa a și făcut, după înfrîngere : n-a scos o vorbă, părea trăsnit de durere — „a rămas mut, incapabil să răspundă învingătorului său". scriu agențiile de presă. Care învingător, ce-a spus? Cu totul altceva decît grămada de oameni mulțumiți de căderea lui Clay : „Dacă asta te poate consola, îngăduie-mi să-ți spun că ai fost și rămîi idolul meu. În onoarea ta, voi continua să fiu demn de acest titlu..." Cred că asta trebuia spus, Holmes mi-a luat vorbele din gură. Abia așa, bătut măr, redus la tăcere, abia acum — dacă în noi nu s-a pierdut vremea deloc zadarnică a maidanului unde aveam unul care se încoronase cel mai bun șuteur de pe Cuza Vodă, și așa și era, și toți îl îndrăgeam, și toți ne băteam să jucăm alături de el — abia acum Muhammad Ali îmi apare în toată frumusețea lăudăroșeniilor sale copilărești și stupefiante. A avut un joc de picioare cum nici un greu n-a știut ce-i ala : o mobilitate în ring care-i permitea eschive de pană sau cocoș. N-a avut pumnul cel mai dur din lume (aici „mînca gogoși"), dar de ce să mă plîng că n-a trimis oameni pe lumea ailaltă? În schimb, avea umor, știa să rîdă, să ironizeze, să nu se înfricoșeze de ridicol, să nu-i pese de caraghioșii scandalizați de felul cum își vindea marfa, dar ce marfă! Sigur că se lăuda, dar avea pe ce. Niciodată — pînă la această înfringere — pumnul nu i-a dezmințit vorba mare. Trebuia să fii prost ca să-l iei sau ca să nu-l iei în serios. Aici a fost un campion ca nimeni altul — în această candoare capsată cu care încremenea nu atît bunul-simț cît locul comun. Dacă aveai bun-simț, trebuia să admiți că era de un haz încîntător, firesc și cu totul pueril. El a făcut din așa-zisa lăudăroșenie, o podoabă acceptabilă a omului puternic sau, măcar, a dat acestui păcat, exagerîndu-l, lumina, poate cea mai tandră, a amuzamentului.

Incapabil de asemenea trăsnăi, pot să spun că Ali a fost pentru mine un personaj drag al plăcerii de a mă învîrti în acest iarmaroc al lumii, unde aș fi rămas trist de tot dacă nu l-aș fi întîlnit. M-am copilărit cu el, fără să-mi pese dacă greșesc sau nu. E și ceea ce cred că-mi conferă dreptul, să-l întreb în gînd, în șoaptă, dezamăgit, turtit, dacă merita chiar opt milioane de dolari toată tăbăceala aia...?

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

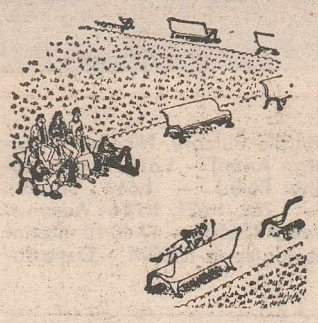

(După „PARIS MATCH" — Franța)

Adevărul în cifre...

Circa jumătate din sursele de materii prime ale planetei se află în țările în curs de dezvoltare. Ele furnizează 36 la sută din fosfații lumii, 40 la sută din minereul de fier, 48 la sută din cel de cupru, 61 la sută din bauxită, 83 la sută din mangan, 84 la sută din cobalt. Aceste țări nu dețin însă decît 20 de procente din comerțul mondial și 7 la sută din producția industrială mondială. Numai în subsolul Africii se află peste 95 la sută din zăcămintele mondiale de diamante, 87 la sută din cele de cobalt. 65 la sută aur, 54 la sută crom, peste 50 la sută litiu, 37 la sută antimoniu și fosfați, 24 la sută mangan și cupru etc. Global, Africa deține 30 la sută din materiile prime ale lumii, multe de bază, dar nu participă decît cu 2 procente la producția industrială mondială. În ciuda bogățiilor sale fabuloase, continentul cunoaște — așa cum subliniază revista „Jeune Afrique" — o lentă dar continuă degradare a economiei. „Ea ne face să ne gîndim la omul care moare de foame așezat pe o grămadă de aur și diamante a căror valoare nu o cunoaște încă" — scrie revista. Cifric, această anomalie se exprimă prin faptul că produsul național brut al celor 50 de state membre ale O.U.A. nu reprezintă decît 27 la sută din cel mondial — exact cît al țărilor Beneluxului ! Publicația citată menționează apoi orientările deformate imprimate economiilor statelor de pe continent : „Diviziunea internațională a muncii, instituită în secolul al XIX-lea de Occidentul aflat în plină expansiune, a atribuit Africii rolul de furnizor de materii prime minerale și agricole, uitînd că africanii aveau ei înșiși nevoie să se hrănească. Necesitatea pentru țările industrializate de a găsi surse de aprovizionare sigure și puțin costisitoare explică în mare parte fizionomia actuală a agriculturii africane".

Imense bogății naturale sînt aduse în circuitul mondial din Asia și America Latină, dar nici statele în curs de dezvoltare de pe aceste continente nu au o poziție bună în angrenajul economiei universale. De pildă, producția de minereu de fier din regiunea de la sud de Rio Grande del Note reprezintă aproximativ 10 la sută din cea a planetei, dar America Latină nu participă decît cu 2 procente la cantitatea globală de oțel. „Subdezvoltarea noastră — se spune într-un document al Pactului Andin — contribuie la finanțarea expansiunii economice a marelui capital". Se are, desigur în vedere o tristă constatare, o amară realitate ce pune în evidență faptul că investițiile monopolurilor străine n-au susținut progresul popoarelor din regiune ci, dimpotrivă, jefuirea lor Capitalul nord-american, în special, a reușit să-și înfigă tentaculele în bogățiile Americii Latine. Peste 80 la sută din investițiile firmelor din S.U.A. în țările în curs de dezvoltare au fost implantate în marea afacere de spoliere a resurselor naturale ale Americii Latine.

America Latină a reprezentat deci un uriaș business pentru companiile supranaționale din Occident. În cursul unei perioade de 42 de ani ele au obținut prin acapararea cuprului chilian beneficii în valoare de 4 miliarde dolari, față de suma de 30 de milioane dolari cît au reprezentat investițiile. Mari profituri au stors și din Argentina, Brazilia, Bolivia, Venezuela etc. ori din așa-numitele republici bananiere din America Centrală. Potrivit unor statistici ale Comisiei economice și sociale interamericane, între anii 1950 și 1967 companiile transnaționale au investit în America Latină 7 437 milioane dolari. realizînd profituri care s-au ridicat la 16 079 milioane dolari.

Dincolo de toate aceste cifre se cască, global și tranșant, prăpastia care desparte dreptul omenirii de a fi ea însăși de dreptul, inelegant ambalat, ca o minoritate să jefuiască, la sînge, în procente clare, majoritatea....

RADU BUDEANU

Un fenomen al epocii: stress-ul ?

De vorbă cu prof. dr. Alfred Sapse

— De fapt, ce înseamnă stress, domnule doctor ?

— Cuvîntul stress a fost creat de dr. **Hans Selye**, profesor universitar la Montreal, înțelegînd prin această expresie totalitatea senzațiilor create de tot ceea ce ne înconjoară și pe care le resimțim din momentul nașterii pînă în cel al morții.

După aproape 30 de ani de bătălie pe care dr. Hans Selye a susținut-o cu toată convingerea, întreaga lume medicală i-a dat în sfîrșit dreptate, în sensul că s-a dovedit că stress-ul nu este ceva incidental, o chestiune pur psihologică, ci este o problemă care, dacă nu este rezolvată corespunzător, poate să producă mari neplăceri, uneori incomensurabile, din punct de vedere al sănătății.

— De ce stress-ul este privit ca un fenomen al epocii noastre ? Nu-și are rădăcini și în trecut ?

— Nu ! Și iată pentru ce : pentru că stress-ul este un rezultat al progresului, al civilizației la care a ajuns omenirea. Corpul omenesc este același ca acum 100 de ani, ca acum 2 000 de ani. Mediul înconjurător însă, influențele din jur s-au schimbat între timp. Acum 100 de ani nu aveam aviație, nu aveam poluarea aerului, nu aveam atîta zgomot, nu aveam atîtea probleme financiare, materiale, ritmul de viață care este atît de trepidant și de necruțător, am putea spune, competiția între oameni nu era atît de aprigă acum 100 de ani, cum este astăzi. Toate aceste elemente sînt elemente așa-zise stressante sau, mai bine spus, fiecare dintre ele este socotit un **stressor** ; zgomotul, poluarea, circulația, lupta pentru viață, graba, toate constituie ceea ce se poate numi stress.

Pe de altă parte și înainte de a intra în subiectul propriu-zis al stress-ului, trebuie să știi că pînă acum vreo 10—20 de ani existau anumite arme naturale pe care omenirea le-a avut la îndemînă și cu care a putut ține piept stress-ului. Una dintre aceste arme naturale era **alimentația**, care, în fapt, era o alimentație naturală, în care se găseau toate vitaminele, toate mineralele necesare să întărească rezistența individului împotriva stress-ului... Dar în ultimii ani, ceea ce mîncăm, deși are un aspect foarte natural, ca de exemplu grîul, porumbul, prăjiturile etc., nu are, de fapt, decît aspectul alimentelor din trecut, dar în ce privește conținutul, nu mai este același lucru. Să-ți dau un exemplu : fertilizarea excesivă a anumitor terenuri a adus cu sine o poluare a pămîntului în regiunea respectivă, dar nu numai atît, s-a mai produs și o distrugere masivă a mineralelor care se găseau în aceste pămînturi.

— Care e alimentul cel mai stressant ?

— Grăsimea. Odată înghițită cere un efort extraordinar din partea organismului ca s-o asimileze și atunci enzimele care iau parte în bătălia asta ca să metabolizeze și să distrugă grăsimea sînt enzime de lapte, pancreatice, enzime de bilă, intestinul subțire, stomac. Ei bine, în special grăsimile de azi, carnea de bou conține enorm de multă grăsime și cum aici, în lumea occidentală, vitele sînt injectate cu hormoni ca să aibă o greutate mai mare îți dai seama ce se întîmplă. Pentru că hormonii aceștia sînt și ei stressori, avem filme care arată ce se întîmplă cu enzimele cînd se mănîncă o bucată de carne de vacă grasă. Ei bine, în acest caz enzimele se dirijează către bucata de grăsime ca s-o metabolizeze, s-o dizolve. Se va observa cum enzimele pancreatice, din bilă, din stomac, din intestin nu pridideșc și cer ajutor de la alte enzime din corp, și atunci enzimele cardiace și cele prostatice se dirijează către stomac ca să ajute procesul de metabolizare și dizolvare a grăsimilor.

Din acest motiv, cred că ai auzit de oameni care mor în timpul unui ospăț, al unui festin și asta din pricină că toate enzimele, în special enzimele cardiace care trebuiau să ajute mușchiul cardiac s-au dirijat către stomac.

De aceea, ideea generală este ca grăsimile să fie evitate cît mai mult.

Îți dai seama deci de ce grăsimea este considerată drept un stressor ?

— ...pentru că se cere un efort extraordinar din partea organismului ?

— Exact ! Sînt însă și grăsimi care sînt acceptate : grăsimile vegetale, dar nu toate. Sînt de exemplu așa-numitele polisaturate și nepolisaturate. Margarina e bună, uleiul de floarea-soarelui, dar mai ales uleiul de porumb, sînt grăsimi ce se asimilează mai ușor.

Am vorbit despre grăsimi. Un alt aliment tot atît de stressant mai este **zahărul rafinat**. Pentru că este o diferență între zahărul rafinat și zahărul brun, zahărul negru.

Zahărul natural conține o mulțime de enzime care distrug propriul lor zahăr în stomac, și atunci zahărul folosește la energie, la contracția musculară, dar nu cer un efort din partea organismului. De aceea zahărul brun e de preferat zahărului rafinat.

Un alt element important este **făina albă**, care prezintă același pericol ca și zahărul rafinat.

Diferența între făina albă și făina neagră este că din făina albă s-au scos toate mineralele, toate enzimele. Are, e drept, un gust mai bun, dar cere și ea un efort gigantic din partea organismului pentru a fi asimilată.

— Deci, cel mai bun lucru e să consumăm pîinea neagră ?

— Exact. Mai întîi pentru că conține vitamine și minerale, săruri, enzime care sînt necesare ca să metabolizăm făina, dar mai ales conține un element care în America se vinde pe scară largă, ceea ce se cheamă „bran", adică tărîțe. Cumperi tărîțe ca să pui în mîncare...

— De ce ?

— Pentru că anumite articole din presa americană, în special în „Yama", arată că oamenii care mănîncă pîine albă sau produse din făină albă au tranzitul intestinal mult mai încetinit și acești oameni suferă de constipație. În procesul de constipație în intestinul gros se dezvoltă un produs care se numește nitro-zamin și care este precursorul cancerului. Din această cauză oamenii care mănîncă multă făină albă sînt expuși la un cancer al intestinului gros și al rectului, și care este al șaselea în importanță în Statele Unite ; **cancerul rectului.**

De aceea ai să vezi că americanii în tot ce mănîncă dimineața pun două linguri de tărîțe. Tărîța accelerează tranzitul intestinal, reduce constipația, reduce formarea de cancer.

Așa că ideea generală este : pîine neagră. Dealtfel se fac acum prăjituri din făină neagră. Spaghetele care sînt extraordinar de bune. Există dealtfel un tratament al stress-ului care se sprijină pe spaghete din făină neagră, ca și prăjituri făcute din aceeași făină.

Al patrulea stressor este sarea care reține apa în organism. Idealul ar fi să folosim sarea provenită din sarea de mare, care conține sare și iod. Nu există iodură de potasiu. Așa încît acestea sînt cele 4 elemente stressante.

Ți-am vorbit despre ce nu se poate mînca. Acum hai să-ți vorbesc despre ce se poate mînca. Ei bine, sînt alimente care ajută sau contribuie la tratamentul stress-ului. Acestea sînt proteinele, dar fără grăsimi.

— Ce numiți proteine fără grăsimi ?

— Peștele, peștele alb, cît mai mult pui, mai puțin crap ciuperci care sînt foarte bogate în proteine. De evitat carnea de vită, de porc. Ușor de zis evitat. Eu îți spun ce trebuie și ce nu trebuie. Dar, un regim ideal antistress ar conține foarte puține proteine și proteine în special din pește și pui.

Un regim antistress se mai poate obține mîncînd cartofi. Cartofii fac parte din categoria de alimente care se cheamă hidrat de carbon complex. Cartofii, contrar celor ce se spune în medicina populară, nu îngrașă. Există dealtfel tratament de slăbit cu cartofi, dar cu o condiție, fără sare și fără unt. O combinație foarte bună și un bun tratament împotriva stress-ului se mai poate obține din cartofi fierți în coajă, cu iaurt. Sînt delicioși și sînt persoane care fac un regim de 2—3 săptămîni pentru slăbit, pentru dezintoxicare. Pe aceeași linie de hidrați de carbon complex sînt și legumele, vegetalele, fructele. Dealtfel există un zahăr numit fructoză, care este foarte bun.

Mierea e bună. Mierea naturală însă cu un aspect murdar. Mierea rafinată, filtrată, cu o culoare frumoasă, conține foarte mult zahăr.

Mierea naturală care trebuie s-o tai cu cuțitul, aceea este adevărată.

— Unde o găsești ?

— La apicultori se găsește. Și așa cum ți-am spus, mierea este un aliment complet, dar nu cea filtrată, pentru că conține toate enzimele necesare organismului.

Mai sînt bune produsele apicole ca : polenul, lăptișorul de matcă.

Revenind deci la formula ideală împotriva stress-ului am văzut că este aceea în care nu intră făina rafinată, zahărul rafinat, grăsimea și sarea. Așa că se pot mînca vegetale, fructe, legume, o anumită carne etc... fără să dăuneze.

— Un alt mijloc de a lupta contra stress-ului ?

— Relaxarea. În acest domeniu n-am inventat noi nimic. Pentru că probabil încă din cele mai vechi timpuri stress-ul era cunoscut, căci printre metodele clasice de relaxare sînt cele indiene : Yoga ! Metodă de meditare, de relaxare, de exercițiu.

— Mai sînt și alte metode în combaterea stress-ului, de exemplu exercițiile.

— Cele mai bune exerciții antistress care măresc „H.D.L." sînt marșurile, mersul pe jos, cîte 3—4 km pe zi.

De aceea, dacă știi cum să aplici teoria stress-ului, o mulțime de boli pot fi evitate. Tratînd stress-ul, dispare maladia, care în fond nu-i decît o manifestare exterioară a stress-ului.

ADRIANA KISELEFF

15 octombrie 1980: ROMÂNIA ÎNVINGE ANGLIA!

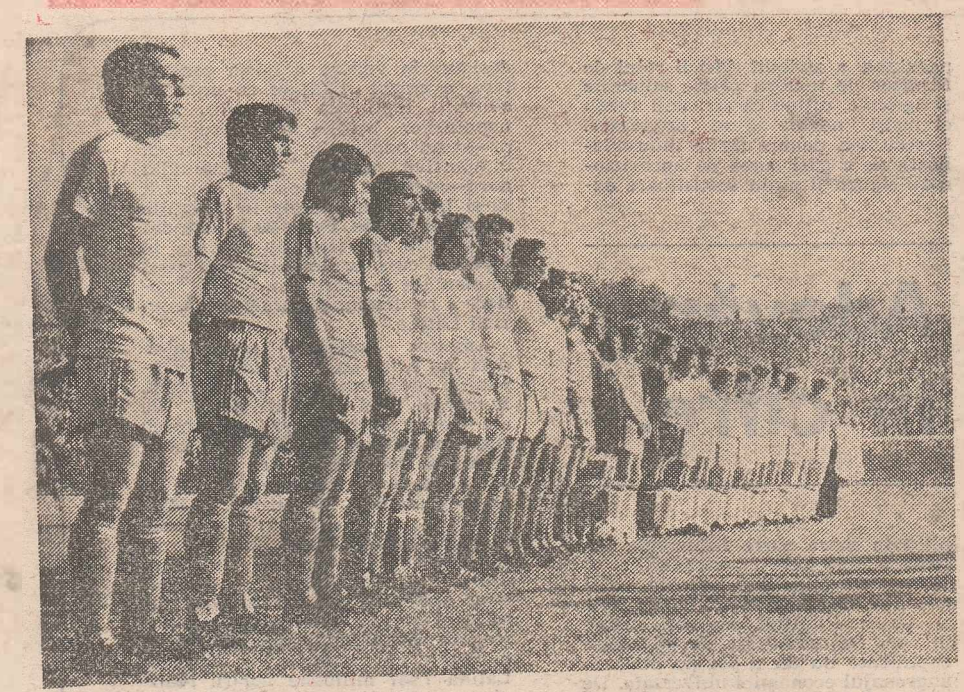

1. „Cine considerase fotbalul românesc ca făcînd parte dintr-o a doua categorie europeană și-a putut da seama acum că a comis o gravă eroare. Fapt dovedit de această echipă în fața lugoslaviei, una din țările cu fotbal fruntaș pe continent și acum în fața noastră, a Anglei, țara-mamă a fotbalului" („DAILY TELEGRAPH"). 2. „În fața a peste 80 000 de spectatori, România a învins Anglia la capătul unui meci captivant, în care gazdele au fost mult mai incisive în atac decît oaspeții și au obținut o victorie meritată" (AGENȚIA D.P.A. — HAMBURG). 3. Nelipsit de la nici un meci al „naționalei" engleze în ultimii 20 de ani, Ken Baily a fost prezent pentru a doua oară la București. 4. Ștefănescu și Thompson, căpitanii celor două echipe, încadrînd brigada arbitrilor suedezi, avîndu-l la centru pe Ulf Eriksson. 5. Crișan trece spectaculos de uriașul Watson. 6. „Apărarea engleză, considerată îndeobște solidă, a fost permanent hărțuită de atacanții și mijlocașii români. În special cei dintîi — Răducanu, Cămătaru și Crișan — merită elogiați" („GUARDIAN"). Aici, Marcel Răducanu înscrie primul gol al partidei.

7. Iordănescu transformă lovitura de pedeapsă. „România a furnizat surpriza miercurei fotbalistice învingînd cu 2—1 puternica Anglie. Fotbaliștii români demonstrează prin aceasta că au bune șanse pentru a obține calificarea în turneul final al campionatului mondial din Spania" (AGENȚIA „FRANCE PRESSE"). 8. Cămătaru, Beldeanu, Iordănescu și... sînt fericiți : meciul s-a încheiat. Am învins Anglia ! 9. Iată faza mult discutatului penalty, urmare a faultului lui Sansom asupra lui Crișan. Ron Greenwood : „Nu am căderea să comentez deciziile arbitrilor ; așa ceva se va putea întîmpla și pe Wembley".

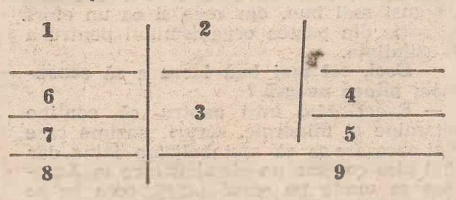

Fotografii de AUREL D. NEAGU și EMANUEL TÂNJALĂ

Flacăra Redacția București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, Interioare : Sector publiciști-comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache Nelu Ionescu) - 1 617 1 623 ; Secția politică-economie (**Lionel Nițescu**, N. Gr. Mărășanu, Ion D. Goia) – 1 623; Secția cultură-cenaclu (**George Arion**) – 1 619, Secția probleme social-cetățenești (**Adrian Dohotaru**) – 1 623 ; Sector știință, sport (**Ovidiu Ioani Ișoaia**, Liviu Timbus) – 1 618 ; Secția reportaj-anchete (**Mihai Pelin**) – 1 648 : Scrisori, relații cu publicul (Marga Nedelea, Mihai Stănescu) – 1787 ; Sector fotoreportaj – 1595 ; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) – 1 782, 1 621, 1 744 ; Administrație 17 78 82 și 17 60 10 – interior 1 783 ; secretar responsabil de redacție (**Tudor OCTA VIAN** – 17 60 10 interior 1 611) ; redactor șef adjunct (**Nicolae ARSENIE** – 17 60 10 interior 1 786) ; redactor șef 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136–137, telex : 11 226, București, str. 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505